

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**VIETNAM SAVAŞI DÖNEMİNDE BİR YUMUŞAK GÜÇ
ARACI OLARAK HOLLYWOOD: APOCALYPSE NOW
REDUX VE THE GREEN BERETS**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Cihan ÖZSÖZ

İstanbul, 2024

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**VIETNAM SAVAŞI DÖNEMİNDE BİR YUMUŞAK GÜÇ
ARACI OLARAK HOLLYWOOD: APOCALYPSE NOW
REDUX VE THE GREEN BERETS**
Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Cihan ÖZSÖZ

Öğrenci No
2220062041

ORCID ID
0000-0003-0248-4486

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAHÖYÜK

İstanbul, 2024

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Vietnam Savaşı Döneminde Bir Yumuşak Güç Aracı Olarak Hollywood: Apocalypse Now Redux ve The Green Berets**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını, patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 05/09/2024

Cihan ÖZSÖZ

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

05.05.2024

Enstitümüz *Uluslararası İlişkiler* Anabilim Dalı *Uluslararası İlişkiler* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 2220062041 numaralı **Cihan ÖZSÖZ**'ün "*İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Vietnam Savaşı Döneminde Bir Yumuşak Güç Aracı Olarak Hollywood : Apocalypse Now Redux ve The Green Berets*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 28/05/2024 tarih ve 2024/24 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince 45 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında "**OYBİRLİĞİ**" ile "**KABUL**" kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 2 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Mu*** KA***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Oz*** GÜ***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Ka*** TA***
(Haliç Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Cihan ÖZSÖZ
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAHÖYÜK
Derecesi ve Tarihi : Yüksek Lisans (Tezli), 2024
Alanı : Uluslararası İlişkiler
Anahtar Kelimeler : Vietnam Savaşı, Yumuşak Güç, Strateji, Hollywood, Komünizm

ÖZ

VIETNAM SAVAŞI DÖNEMİNDE BİR YUMUŞAK GÜÇ ARACI OLARAK HOLLYWOOD: APOCALYPSE NOW REDUX VE THE GREEN BERETS

Amerika Birleşik Devletleri'nin kültürü, ideolojisi ve siyasi politikaları Soğuk Savaş'ın gündemini şekillendirmiştir. Bu süreçte Pentagon, Hollywood'u kullanarak komünizmi çeşitli şekillerde korkutucu bir tehdit olarak tanımlamış ve ABD'nin siyasi ideolojilerini benimsemeyen ülkelerle mücadele etmiştir. Hollywood, devlet dışı aktör olması nedeniyle yönetim teknolojisinin bir semptomu olarak Washington'un politikalarını da eleştirmiştir. Bu çalışmada, Amerikan askerlerinin özgürlüğün savunucusu olarak İkinci Dünya Savaşını kazanmasını sağlayan milliyetçi ideolojinin, Asya'daki komünizm tehdidine karşı konumlanma süreçleri araştırılmış ve yumuşak gücün değişkenliğine bağlı olarak Beyaz Sarayın komünizmle mücadele kapsamındaki politikaları, Vietnam Savaşı dönemindeki iki film üzerinden incelenmiştir.

Name and Surname : Cihan ÖZSÖZ
Advisor : Asisst. Prof. Dr. Mustafa KARAHÖYÜK
Degree and Date : Master's (Thesis), 2024
Major : International Relations
Keywords : Vietnam War, Soft Power, Strategy, Hollywood,
Communism

ABSTRACT

HOLLYWOOD AS A SOFT POWER TOOL DURING THE VIETNAM WAR: APOCALYPSE NOW REDUX AND THE GREEN BERETS

The culture, ideology, and political policies of the United States shaped the agenda of the Cold War. During this process, the Pentagon used Hollywood to depict communism as a frightening threat in various forms and engaged in a struggle against countries that did not adopt the political ideologies of the United States. Hollywood, as a non-state actor, also criticized Washington's policies, serving as a symptom of governance technology. In this study, the processes by which the nationalist ideology, which led American soldiers to victory in World War II as defenders of freedom, repositioned itself against the threat of communism in Asia are examined, and the policies of the White House in combating communism, depending on the variability of soft power, are analyzed through two films from the Vietnam War era.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

TABLolar LİSTESİ	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
RESİMLER LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
SÖZLÜK.....	viii
GİRİŞ.....	1

1. TEORİ

1.1. Güç	6
1.1.1. Yumuşak Güç	8
1.1.2. Akıllı Güç	9

2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ’NİN YUMUŞAK GÜÇ KAYNAKLARI VE KAMU DİPLOMASİSİ

2.1. Popüler Kültür	12
2.2. Siyasi Değerler.....	15
2.3. ABD Kamu Diplomasisinin Yumuşak Güç Üzerindeki Etkileri	17
2.4. Aktörler.....	21
2.4.1. Devlet İçi Aktörler.....	22
2.4.1.1 Birinci Kızıl Korku ve Anti Komünist Politikaların Gelişim Süreci	22
2.4.1.2 İkinci Kızıl Korkunun Hollywood Üzerindeki Etkisi	32
2.4.2. Devlet Dışı Aktörler	42

3. FİLMLER

3.1. The Green Berets	50
3.1.1. John Wayne ve Vietnam Savaşı	52
3.1.2. Savaş Yanlısı Mesajlar	53
3.2. Apocalypse Now Redux.....	57

3.2.1. Savaş Yanlısı ve Savaş Karşıtı Duruş	59
3.2.2. Sömürgeleştirme Söylemleri, Emperyalizm ve Savaş.....	67
SONUÇ	70
KAYNAKÇA.....	77

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa No.
Tablo 1. Apocalypse Now Redux Ödüller	58

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 1. Albay Mike Kirby'nin ekibi, kamp A-107'de görevi devralıyor	51
Şekil 2. Albay Walter E. Kurtz, Time dergisini elinde tutuyor	57

RESİMLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Resim 1. Radikal göçmenler ve devrimciler sınır dışı ediliyor.	24
Resim 2. Bolşevikler kapitalist ekonomiyi test ediyor.	28

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BAFTA	: Britanya Film ve Televizyon Sanatları Akademisi
BPP	: Kara Panter Partisi
CIA	: Merkezi İstihbarat Teşkilatı
CIDG	: Sivil Düzensiz Savunma Grubu
CORE	: Irksal Eşitlik Kongresi
CPI	: Kamu Bilgilendirme Komitesi
CPUSA	: Amerika Birleşik Devletleri Komünist Partisi
FBI	: Federal Soruşturma Bürosu
HUAC	: Amerikan Karşıtı Faaliyetleri İzleme Komitesi
LFCC	: Londra Film Eleştirmenleri Birliği Ödülleri
NAACP	: Siyahi İnsanların Gelişmesi İçin Ulusal Birlik
NBR	: Ulusal İnceleme Kurulu
NLF	: Ulusal Kurtuluş Cephesi
NSAM	: Ulusal Güvenlik Eylem Memorandumu
NSC	: Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Güvenlik Konseyi
NSFC	: Ulusal Film Eleştirmenleri Derneği
OSCAR	: Amerikan Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi Ödülü
PAVN	: Vietnam Halk Ordusu
SIYAD	: Sinema Yazarları Derneği Ödülleri
SNCC	: Şiddet İçermeyen Öğrenci Koordinasyon Komitesi
SWG	: Senaryo Yazarları Birliği

USAID : Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı

USCSC : Amerika Birleşik Devletleri Sivil Hizmet Komisyonu

USIA : Amerika Birleşik Devletleri Enformasyon Ajansı

USIS : Birleşik Devletler Enformasyon Servisi

VC : Viet Kong

WB : Warner Bros

SÖZLÜK

Güç : Başkalarının davranışlarını etkileyebilme yeteneğidir.

Hegemonya: Sadece sınıflararası üstünlük değil, politikanın özgüllüğü, siyaseti yapma ve şekillendirme ilişkisiyle de ilgilidir.

Strateji : Önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için tutulan yol veya bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsenen politikalara en fazla desteği vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı.

GİRİŞ

En önemli askeri strateji olarak sert gücün kullanılması, beraberinde yıkımı getireceği için caydırıcı gücün orantısız kullanımının ABD'nin çıkarlarına zarar vereceği düşünülmüştür. Bununla birlikte askeri gücün sağlamış olduğu psikolojik üstünlük, dış politikada önemli bir etki oluşturmuştur. Yenilmezlik hissi, bir taraftan zayıf ülkelerin ABD önderliğinde oluşturulacak koalisyonu katılmasını kolaylaştırırsa da diğer taraftan kültürel ve politik değerlerin içselleştirilmesi için yumuşak güç etkenlerine ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. Amerikan kültüründeki askeri kahramanlığa ilişkin sinemasal simgeler, ulusal özgüven duygusu ile iç içe geçtiği için muhafazakarların askeri güç kullanımını yüceltmelerine neden olmuştur. Savaş sırasında, ulusal itibarı temsil eden askerlerin cesaretlerini ve güçlerini ezilmiş halkların yanında savaşıyor kullanmaları, milliyetçi idealizmi desteklemiştir.

1942 yılında, ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt'in önderliğinde Beyaz Saray'da Amerikan film endüstrisi ile yapılan toplantıda, ülkenin menfaatleri doğrultusunda filmler yapılması için kararlar alınmıştır. Bu doğrultuda çekilen filmlerde ABD ordusu, insanları demokrasi ve özgürlükten uzak tutan unsurlar ile savaşan bir güvenlik mekanizması olarak tanımlanmıştır. Bu süreçte ABD hükümeti, Hollywood'un küresel bir endüstri haline gelmesine yardımcı olacak ciddi miktarda kaynak sağlamıştır. Sinema, politik savaş kültürünün simgesel bir alanı haline gelmiştir. Filmlerin politik anlamlarının, içerdikleri savlar ve somut simge stratejilerinin yarattığı veya yaratacağı etkilerde aranması gerektiği düşünülmüştür. Filmlerin herhangi bir durumu yansıtmaktan ziyade, o durumun koşullarının belirli bir yapısını oluşturmak üzere seçilmiş ve birleştirilmiş simgeler yoluyla bir bakış açısı sunmasına bağlı olarak Amerikan sinemasının siyasi söylemleri ve toplumsal mücadelelerin içerisindeki konumu ön planda tutulmuştur. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Hollywood, dünya çapında bir dağıtım ağı oluşturmuş ve geçen yüzyılda bu ağın sürekli büyümesi engellenememiştir. Çeşitli ülkelerin kotalar ve finansal düzenlemeler ile Hollywood filmlerinin dolaşımını kısıtlama girişimleri nadiren etkili olmuştur.

Hollywood, Amerikan kültürünün gündelik dokusunu oluşturan kodları kendi içerisinde barındırmıştır. Amerikan sineması, bazen mesajlarını gizli kodlamalarla çok katmanlı bir şekilde iletirken, bazen de çağdaş, liberal, muhafazakâr veya radikal

düşünceleri oldukça açık bir şekilde sinematografik olarak yansıtmıştır. Bu veriler, belirli bir tarihsel dönemin olaylarının sinematik haritalanması olarak ifade edilmiştir. Bu filmlerde, otoritenin benliğin yaşam alanını tamamen ele alıp onu kendi iradesine göre yönlendirmesi ve benliğin üzerindeki sınırlamaları temsil eden tüm figürlerin reddedilişi gösterilmiştir.

Hollywood, belirli dönemlerde savaşın en güçlü araçlarından biri haline gelmiş ve üretilen filmlerle toplumları kültürel olarak etkilemeyi hedeflemiştir. Kültür, toplumsal yapıları ve değer sistemlerini şekillendirmekte, bu yapılar da kültürün yayılmasına yardımcı olmaktadır. Milliyetçi bir film olan The Green Berets dışında, yetmişli yılların sonuna kadar savaşı dolaylı olarak değil doğrudan konu alan bir film yapılmamıştır. Amerikan halkının militarizme destek vermesini sağlamakta kullanılan psikolojik alt yapı, filmlerde çeşitli semboller ve mesajlarla iletilmiştir. Bu film, savaşın ortaya çıkmasına zemin hazırlayan komünizm ile mücadeledeki toplumsal duygunun kendine has yüz ifadesini tanımlaması açısından da önemlidir. Bu yapım ayrıca, bir tehdidin başarılı bir şekilde ortadan kaldırıldığı zaman kimsenin bundan haberi bile olmadığı düşüncesini göz önüne getirmekte ve Özel Kuvvetlere yönelik eleştirilerin azaltılmasına yardım etmektedir. Çünkü Özel Kuvvetler başarısız olursa, basın bu hikâyeyi geniş bir şekilde yayarak Amerikan toplumuna Özel Kuvvetlerin verimliliği hakkında çarpıtılmış bir görüş yansıtabilir.

Ahlaki duygular, toplumsal hareketlerin merkezinde yer alır, çünkü diğer insanlar üzerinde hak talep etmemize, onları kendi dünya görüşümüz içinde bir yere yerleştirmemize olanak tanımaktadır. Kime yardım etmek istiyoruz? Kime güveniyoruz? Toplumsal hareketlerin merkezinde yeni anlamlar yaratmaya dönük bir çaba yer alır. Kültürün yaratımı ve etkileri başka hiçbir yerde bu denli belirgin değildir. Savaş karşıtı eylemler, Sivil Haklar Hareketi'nden ortaya çıkan çeşitli gruplardan oluşuyordu. Ekonomik kaynakların ahlaksız bir savaş için harcanmasını emperyalizm olarak gören bu grupların aktivitelerinin yanı sıra Vietnam'daki savaşla ilgili kitle iletişim araçlarından gelen bilgi akışının engellenememesi, geleneksel kurumlar ve Amerikan toplumu arasındaki uzlaşmayı zayıflatarak siyasi iradeyi aşırdı. Bu durum Üçüncü Dünyanın kurtuluş mücadelesinin ahlaksal doğruluğunu sorgulayan yeni temsiller ortaya çıkardı. Sistem içerisindeki karşıtlıklar ve bu karşıtlıkların ortaya çıkardığı toplumsal huzursuzluk, toplumsal hareketler tarafından sahiplenilerek bir

kamusal ahlak sorununa dönüştürüldü. Hollywood, bu dönüşümde kritik bir rol oynamıştır. Apocalypse Now Redux filmi, liderlik ve devlet denetiminden uzaklaşma gibi özgürlükçü ideolojinin politik olasılıklarını içinde barındırır. Normal insanların yaşamları sıra dışı hale geldiğinde, politik şiddetin kurbanı olurlar. Altmışlı yılların ortalarındaki toplumsal problemler, liberal ve reformist sonuçlar doğurdu. Politik ortamın değişmesi, liberaller ile radikaller arasındaki anlaşmazlıkları daha da derinleştirdi ve kültürel sınıf farklılıklarını belirginleştirdi. Sosyal isyancılar, kahramanlar, intikamcılar, özgürlüğün liderleri, yaklaşan dönüşümün habercisidir. Daha da önemlisi, isyancı ütopyacı arzularıdır. Radikal bireyin isyan ettiği eşitsizlik, toplumsal düzenle bütünleşmeye çalışmayan, fakat sınırlarında yaşayan ve bu düzenin temel varsayımlarını sorgulayan bir kişidir. Amerikan siyasi değerlerinin değil, intikamın, adaletin ya da yalnızca yaşamının peşindedir. Marjinalleşmesi, liberal değerlerle herhangi bir dayanışmayı önüne geçilemez bir biçimde zayıflatmıştır.

Araştırmanın Amacı

Avrupa merkezli Soğuk Savaş'ın ABD içinde ortaya çıkarmış olduğu komünizm korkusu, insanları yalnızlaştıran ve ifade özgürlüğünü hızla daraltan otoriter politikalarda hissedilmektedir. Bu aynı zamanda bir yönetim sorununa da işaret etmektedir. Sinema, korkuyu Sosyo-kültürel ve siyasi bir olgu olarak yeniden düşünmemiz için bir giriş noktası sağlamıştır. Kültürün oluşumunda korku dolu bir ortamın tamamen kaybolmadığı, ancak açıklık ve şekillendirilebilirliğe sahip olduğu görülebilmektedir. Bu çalışma, Washington'un Asya'daki bölgesel sıcak çatışma politikalarını şekillendirirken kolektif komünizm korkusunu kullanarak nasıl bir yapı oluşturmaya çalıştığını ve bu bağlamda Amerikan siyasi değerlerinin, kolektif korku içindeki vatandaşları birbirlerine ve uluslararası arenaya nasıl bağladığını, sinemadaki korku üzerine entelektüel yansımalar ve farklı diyaloglar yaratmak için bir vaka olarak kullanmayı amaçlamaktadır.

Araştırmanın Önemi

Soğuk Savaş, kültürel ve ideolojik bir savaştı; savaş meydanında dökülen kanla değil, kamuoyu nezdinde kazanılacak ya da kaybedilecek bir ikna savaşıydı. Sovyetler

Birliği ile Soğuk Savaş rekabeti Amerikan vatandaşlık idealleri ve uygulamaları üzerinde benzersiz bir baskı oluşturdu. Washington, kendilerini tehdit altında hisseden topluluk üyelerinin kimliklerinin komünist devlet tarafından silineceği dolayısıyla yaşam tarzlarının kaybedileceği iddiasıyla bireysel hak ve özgürlükleri kısıtlayarak yeni bir kültür devrimi oluşturmaya çalıştı. Bu araştırma, yaygın ve kalıcı bir paranoyanın ulusal güvenlik ve hükümet kontrolü arzusunu uyandırmak için bir araç olarak nasıl yaratıldığını, tehditlere yanıt olarak duygusal benliklerin çeşitli kültürel pratikler türeterek nasıl siyasi talep oluşturduğunu ve ABD'nin Vietnam Savaşı sırasındaki çeşitli askeri eylemlerindeki başarısızlığında aidiyet duygusunun etkisini ortaya koyması açısından önem teşkil etmektedir.

Araştırmanın Metodolojisi

Bu çalışmanın birinci bölümünde, devletlerin sert güç üretimindeki tehdit algısı ile hükümetlere karşı farklı siyasi direnişlerdeki güç ilişkilerinin yeniden üretiminde hislerin ve öznelliğin potansiyelinin önemini vurgulamak için yumuşak güç ve bu gücün yeteneklerini kurumlar ile entegre etmesine yardımcı olan akıllı güç, teorik olarak analiz edilmiştir. İkinci bölümde, Soğuk Savaş küresel siyasetinin bölgesel bir sonucu olarak ABD'nin, Güneydoğu Asya politikalarını şekillendirirken komünizm korkusunu nasıl konumlandırıldığını, popüler kültürün, siyasi değerlerin ve yumuşak güç ile uyumlu çalışan kamu diplomasisinin hangi ölçütlerde sürece nasıl dahil olduğu incelenmiştir. Üçüncü bölümde Beyaz Saray yönetimlerinin politikalarına verilen tepkilerin yumuşak güç üzerindeki değişkenliklerini ölçmek için The Green Berets ve Apocalypse Now Redux filmlerini metin söylem bağlamında inceleyerek karşılaştırıyorum.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Vietnam Savaşı protestolarını olumsuz bir duygu olarak tanımlayan kitlesel olguyu göz ardı etmiştir. Araştırma, Asya ve ötesiyle diyalogu engellediği için onların sayısız değişken ve tanımsız duyguları açıklığa kavuşturulması gereken farklı Sosyo-kültürel karmaşıklıklara sahiptir. Asya'daki kurumların farklıları nedeniyle otoriterliğin mi ya da toplumsal değerlerin mi insanları bir araya getirmede

etkili olduğu ve bir yapıyı işaret ettiği tartışmaya açık bir konudur. Bu yapıyı daha geniş bir anlamda hegemonik kapitalizm ve devletçilik tarafından tamamen açıklanamayan ve özümsenemeyen görece özerk bir anlamlar bütünü olarak tanımlarsak Çin ve ABD'nin, karşı hegemonyaları açısından edebi görölmeleri ile sonuçlandırılmayacak sınırlamalara sahiptir.

Araştırmanın Problemi ve Hipotezi

Farklı duygu biçimleri farklı türde topluluklar yaratmaktadır. Kızıl Korku, ulusa resmi üyeliğin tam vatandaşlık hak ve ayrıcalıklarına erişimi garanti edemediği bir vatandaşlık kriziyle sonuçlandı. Amerikan vatandaşlarının Vietnam Savaşında deneyimlediği şok ve kırılgnlık, ortak trajediye sahip geçici siyasi topluluklar oluşturdu ve bu topluluklar farklı medya kültürü gibi yenilikçi görünüm biçimlerine bürünerek yüksek kültür perspektifinden bakıldığında edebi eserler üretti. Rusları, Çinlileri ya da Vietnamlıları düşman veya farklı bir ötekilik olarak görme yoluyla değil siyasi örgütlerin otoriterleşmesine duyulan korkunun ortak deneyimi yoluyla düşman arasındaki sınırı yıktı. Bu topluluk başka bir dizi mit ve siyasi değere sahip başka bir ulus değildir.

Tezin hipotezi, eğer yumuşak güç toplumsal normlar gibi pek çok faktörden etkileniyorsa ABD'nin dış politikada sert güce aşırı güveni yumuşak güç için bir dezavantajdır.

Tezin araştırma soruları ise şunlardır;

1.Birleşik Devletlerin komünizm korkusu tarihsel bir olgu olarak nasıl anlaşılabilir?

2.Sosyo-kültürel ve siyasi analiz için liberalizm ve demokrasi, ABD'nin Çinhindi bölgesindeki siyaset üretiminde kavramsal bir araç olarak komünizm korkusunu kullanarak otoriterleşmesinin panzehri olabilir mi?

1. TEORİ

İnsan faaliyetlerinin temel özelliklerinden biri, ne yapması gerektiğine dair zihninde fikirler oluşturmaları ve bu fikirleri hayata geçirme iradesine sahip olmasıdır. Bu eylem planlarını şekillendiren en önemli araçlardan biri, karmaşık bir dünyayı anlamamızı kolaylaştıran teorilerdir. İnsan yaşamında olduğu gibi, uluslararası ilişkilerde de yaşanan değişimleri açıklamak için farklı teoriler ortaya atılmaktadır. Her teori kendine özgü bir yaklaşım içinde doğar, gelişir ve değişir. Örneğin geçmişte bir ülkenin gücü, askeri donanımıyla ölçülürken, değişen şartlar neticesinde yeni teorilerle değerlendirme yapılmaya başlanmıştır.

ABD, yirminci yüzyılda dünyadaki egemenliğini sürdürmek amacıyla şekillenen “akıllı güç” teorisini kullanmaya başlamıştır. Bu teori, ülkelerin etki alanlarını güçlendirme veya engelleme olasılığını barındıran yumuşak gücü de içermektedir. Yumuşak güç, insanların yönlendirilmesinde günlük yaşamda olduğu gibi, doğru ve yanlış, adalet ve adaletsizlik gibi zıt kavramları yoğun bir şekilde kullanmaktadır. Başka bir ifadeyle, yumuşak güçte her şey kavramlar tarafından şekillendirilmektedir. Bu süreçte önemli olan, politikacıların belirli bir teoriyi takip edip etmedikleri değil, politikalar geliştirip uygularken hangi teori veya kavramı destekledikleridir.

1.1. Güç

Siyaset bilimciler, güç kavramını genellikle etki ya da kontrol alanları çerçevesinde değerlendirmektedir. Bununla birlikte, esas olarak sosyal yapılarla ve dolayısıyla kurumsallaşmış güçle ilgilenirler. Sert güç, bir aktörün tehditler savurarak veya teşvikler sunarak başkalarının pozisyonunu değiştirme kapasitesine dayanmaktadır. Ekonomik güç ise, istenilen bir özneyi satın alarak arzu edilen amaçlar için kullanılabileceği gibi, istenmeyen bir durumda yaptırım veya tehdit yoluyla sert gücün etkisini artırmak için de kullanılabilir.

Makro düzeyde realist teori, güç dengesi kavramına dayanmaktadır ve bu, gücün tüm yönlerinin tutarlı bir şekilde toplanabileceği ortak bir güç paydasını varsaymaktadır. Realizm, mikro düzeyde ise, devletlerin güçteki göreceli kazanımlarla ilgilendiği fikrine dayanır. Her iki durumda da gücün ölçülebilir olması gerekmektedir.

Aslında, bu tür teoriler, iktisat teorisindeki para kavramına benzer bir güç kavramı gerektirmektedir. Bu analogide, para cinsinden ifade edilen ve ölçülen faydayı maksimize etme çabası, göreceli güç cinsinden ifade edilen ulusal çıkar (güvenlik) ile paralellik göstermektedir.

Gücün bir ilişki olarak anlaşılmasıyla beraber, bu güç dağılımı farklı biçimler alabilmekte ve zaman zaman değişebilmektedir. Değişen güç dengelerinin eş zamanlı meydana okuma ihtimali, Soğuk Savaşın tekrar tekrar ortaya çıkan bir özelliği olan ABD'nin güvenliği ile ilgili argümanlarını canlandırmıştır. Güç, güç üreten kaynaklar ile eş anlamlı olarak tanımlandığında yeterli güce sahip olanların istedikleri sonuçları her zaman elde edemediği görülmektedir. Güç kaynakları, bağlamdan bağımsız olarak değerlendirilemeyeceği için kozların kimin elinde olduğunu anlamadan önce sahip olunan güç değerlerinin nasıl değiştiğinin analiz edilmesi belirleyici olmaktadır. Bir ulusun, çatışmanın doğasına uygun olmayan potansiyel bir düşmana karşı birçok askeri varlığa sahip olması, günümüzde güçlü olarak değerlendirilmesi için yeterli değildir.

ABD, Vietnam'a kıyasla çok fazla güç kaynaklarına sahip olmasına rağmen, Vietnam Savaşı'nı kaybetmesi, bu kaynakların iyi tasarlanmış stratejiler ile birleştirilememesinin rasyonel bir sonucudur. Vietnam Savaşı aynı zamanda ulusal gücün bir başka bağlamsal yönünü, gücün kullanılabildiği ancak maliyet ve risklerin elde edilen fayda ile orantısız olarak algılandığı maliyet-risk-fayda analizini de göstermektedir. Diğer bir deyişle, güç, mevcut koşullarda belirli bir durum için uygun olmalıdır (Jablonsky ve Bartholomees, 2014, s.103). Kaynaklar üzerindeki kontrol, konuya özgü olanlar da dahil olmak üzere, mutlaka sonuçlar üzerinde kontrol sahibi olmayı sağlamaz. Çünkü güç, artık tek başına belirleyici bir unsur olarak işlev görmemektedir. Örneğin, Robert Keohane'nin analizinde belirleyicilik; gücün yanı sıra beklentiler, değerler ve geleneklerle tanımlanan çıkarlara kaymaktadır. Bu nedenle, çok sınırlı tahminler yapılabilse de güç ikincil bir rol oynamaktadır (Guzzini, 2010, s.7).

1.1.1. Yumuşak Güç

Soğuk Savaş yıllarından beri Anti-Amerikancılığın, Amerika'nın sınırsız gücünü sınırlamak için bir araç olarak kullanıldığı gözlenmiştir. Realistlerin, ABD'nin diğerlerinden korkacak çok az şey olduğu yaklaşımı, ABD ile zayıf bağları olan ülkeleri kapsayacak yumuşak dengeleme girişimlerine yol açmıştır. Daha sonraları, Amerikan askeri gücünün küresel düzeyde sürdürülmesi, diğer ülkelerden erişim ve uçuş hakları gerektirdiği için bu tür yumuşak dengeleme girişimleri, sert güç üzerinde gerçek etkiler yaratabilir. Yumuşak denge, halklarını yatıştırmaya ve iç siyasi güçlerini pekiştirmeye yönelik siyasi arayışların bir ürünüdür (Datta, 2009, s.267). Yumuşak güç teorisi, ilk kez 1990 yılında Joseph S. Nye, Jr tarafından, "Önderlik Etmeye Mecbur" (Bound to Lead) adlı kitapta geliştirilmiştir. Yumuşak gücü yalnızca nüfuz etmek olarak tanımlamak yanlıştır, çünkü insanlara nüfuz etme, karşılıklı sert güç tehditlerine de dayanabilir. Yumuşak güce sahip devletler, toplumlar arasındaki uluslararası etkileşim kanallarıyla daha barışçıl ve kararlı bir dış politika zemini oluşturabilirler. Ayrıca, güçlü bir ordunun varlığı da insanları etkileyebilir ve aynı ordunun savaş koşullarındaki ahlaki tutumu insanları cezbedebilir. Bu bağlamda değerlendirildiği zaman cezbetme, yalnızca yumuşak güç ile değil güç kavramının ahlaki değerleri ile de bağlantılıdır.

Demokratik ülkelerdeki siyasi liderler, otoriter ülkelerde zorlama veya komut verme yöntemlerini kullanan liderlerin aksine, cazibenin gücünün değerinin farkındadır. Çekiciliği oluşturan nitelikler, yumuşak gücün sosyal yönlerine işaret eder. Cazibe, çekici olduğu düşünülen nitelikleri geliştirmenin aktif bir stratejisi olarak tanımlandığından, bu çekiciliğin bir dil ve kimlik çerçevesinde kavramsallaşabileceği sonucuna varılmıştır. Çekiciliği inşa etmede yumuşak güç çabalarının yalnızca kimlik ve dile değil, aynı zamanda daha etkin yatırımlara dayandığını iddia edebilmek için, hislerin, kimlik ve söylemin gücünde merkezi bir rol oynadığını kanıtlamak gerekir. Eğer, duygusal yatırım kavramı, kimlik ve dili birbirine bağlayabiliyorsa, bu durum yumuşak güç teorisi çekiminin işleyişine dair teorik bir argüman sunabilir.

Gücün estetiği, insanların bir devlet gibi kurumsal bir iktidar yapısına karşı sahip oldukları psikolojik ve duygusal bağlantılar ile gerçekleşebilir. Çekim söylemlerinin etkinliğinin arkasındaki kilit faktör, izleyicilerin devletlerin yumuşak

güç çabalarıyla inşa edilen anlatısal kimliklere yaptıkları duygusal yatırımlarda yatmaktadır (Solomon, 2014, s.29).

1.1.2. Akıllı Güç

Nye tarafından ortaya atılan akıllı güç, yumuşak ve sert gücün dengeli kullanılması teorisinden üretilen üçüncü bir güç türü olarak tanımlanmıştır. Modern dünya siyasetindeki değişiklikler, yumuşak ve akıllı gücün faydalarını daha da önemli hale getirmiştir. Dünya sahnesi küreselleşme nedeniyle sert güç araçlarına daha az uygun hale geldiği için sert gücün sınırlamalarına yanıt olarak yeni küresel ortamın yarattığı fırsatlara duyarlı hale gelen aktörler, yumuşak güce daha yatkındır. Modernleşmeye bağlı sosyo-ekonomik ve politik karşılıklı bağımlılık, sert gücün etkisini azaltabileceğinden dolayı savaşma iradesinin azalması, post-endüstriyel çağın bir özelliği haline gelmiştir. Ulusal refah ve etkiyi optimize etmeye yönelik stratejilerin, güç ve baskıdan uzaklaştığı gözlenmiştir. Birbirine bağımlı dünyada demokratik olmayan yaklaşımlar önemli sosyo-ekonomik ve politik maliyetler yaratabilir.

Akıllı güç stratejisi realizm ile uyumlu olabileceğinden, realizm, sürdürülebilir bir dış politika stratejisi olarak tanımlanmıştır. Bu yeni dış politika paradigmasının, idealistlerin insani amaçları ile güç mantığını uzlaştırabileceği düşünülmüştür. Büyük askeri cephaneliklerin, başarılı askeri stratejiler ile birleştirilmesi “yumuşak gücün altında yatan temel ilkelerden” sapmadığı sürece saygı ve hayranlığı artırarak yumuşak güç üretebilir. Sert güce aşırı güven duyulması ve sert güç kaynaklarını artırma girişimleri, tersine sonuçlar ortaya çıkarabilir. Sert güç, saldırgan ve tek taraflı kullanıldığında “işgal tehditleri ve emperyalizm” unsurlarını beraberinde getirebilmektedir (Gallarotti, 2015, s.13). Yenilenmiş bir liberal enternasyonalist strateji, askeri güç ve insani çabaların karşılıklı olarak birbirini güçlendirebileceğini kabul eder. İlericiler ön alma kavramını kontrolden çıkmış bir militarizm olarak reddetmek yerine tersine çevirmelidir: akıllı ön alma, yayılmanın önlenmesi ve ekonomik kalkınma gibi geleneksel liberal önceliklerin, askeri eylem bir sorun haline gelmeden çok önce tehditleri ortadan kaldırma potansiyeline sahip olduğunu vurgulayacaktır (Nossel, 2004, s.138). Akıllı gücün, her şeyden önce kurumlar ile ilgili

olduğu düşünölmüştür. Akıllı güç stratejisinde yeni çok taraflılık, güçlenmek anlamına gelebilir; bu nedenle bir ülkenin akıllı gücünü geliştirmesi için politikalarını uluslararası kurumlar ile bütünleştirmesi gerekmektedir.

Uygun davranış kurallarının açık olduğu, üyeler tarafından kabul edildiği ve bir dereceye kadar karşılıklı çıkarların mevcut olduğu ortamda yumuşak güç özellikle önemlidir. Kurallarla yönetilen bir kurumsal ortam ve altta yatan karşılıklı çıkarların varlığı, yumuşak gücün nerede tahakkuk ettirilip kullanılacağını anlamak için öne çıkan unsurlardır. Ancak, bu durum herhangi bir konuda iş birliğini garanti etmez. Tam tersine, belirli bir sistemin kuralları esastır; çünkü devletlerin birbirlerinin davranışlarını yargılamak için bazı nesnel kriterleri olmalıdır. Devletlerin amaç ve normları paylaştığı kurumsallaşmış, kurallara dayalı bir ortamda belirli politikalar ister yerli ister yabancı olsun diğer devletler tarafından olumsuz görülebilir ve bu durum yumuşak güç açısından maliyetli olabilir. Bununla birlikte, eğer bir devlet, önceden aynı çıkarları, tercihleri, idealleri ve değerleri paylaşan bir devlet olarak algılanma eşliğini geçmişse, yerleşik normlardan dramatik bir sapma olmadıkça, bu imajı diğerlerinin gözünde ciddi şekilde zedelemek zordur. Sinyallerin yalnızca önceki etkileşimlerin geçmişine ve paylaşılan normlara dayandığında güvenilir şekilde yorumlanabildiğı bu bağlam, kritik önemdedir. Ayrıca, lider bir devletin sert gücü pervasızca veya tedbirsizce kullanması maliyetli sonuçlar doğurabilir. Hegemonik bir gücün varlığı, yumuşak güç teorisi için önemli görünmektedir; çünkü yumuşak gücün işlemesi için gerekli olan kurallara dayalı, birbirine bağlı sistemin varlığı ve sürekliliğı, ancak bir hegemonun varlığında mümkün olur (Kearn, 2011, s.77).

Mead'in güç kavramına derinlik kazandırdığı tarihsel örnekler, İngiliz ve Amerikan liderliğine dayanan uluslararası sistemlerdir. Her iki sistemde de dünya ekonomisinin özgürlüğü ve işleyişi, güçlü bir ordu ve liberal ekonomik kurumlar ağıyla desteklenmiş ve bu durum, davranışları büyük ölçüde kabul edilebilir olarak algılanan bir hegemon tarafından sağlanmıştır (Vuving, 2009, s.7). Hegemonik devletlerin, yapısal güce sahip olmak gibi çok önemli bir karakteristik özellikleri vardır. Bu yapısal güç, hegemonun kaynaklarını doğrudan kullanma olasılığını düşük hale getirerek sistem içinde merkezi bir konum işgal etmesini sağladığı gibi gerekli hissedildiğinde öncü bir rol oynamasına izin verir.

Akıllı güç teorisi, araçsal terimlerle tanımlanmıştır. Akıllı gücün tamamen araçsal olarak başarılı olması, mevcut güç kaynaklarının dikkatlice analiz edilmesine bağlıdır. Bu nedenle, bir gücün akıllı olarak nitelendirilebilmesi için esnek ve uyumlu olması gerekmektedir. Giulio Gallarotti, “kozmpolit güç” teorisi ile çağdaş uluslararası sistemin zorluklarına uygun bir iktidar anlayışı üretmek için uluslararası ilişkilerin gerçekçi, neoliberal ve yapılandırıcı paradigmaları arasında köprü kurma girişiminde bulunmuştur. Buradaki sorun, güç kaynaklarının giderek dağıldığı bir dünyada gücü yönetme anlayışına dayanmaktadır. Akıllı güç teorisinde ihtiyat ön plana çıktığı için siyasal karar alıcıların değişen sonuçlar ile ilgili endişe duymaları, doğrudan ahlaki ilkeler ve siyasi verimlilik arasındaki içsel bir gerilimi işaret etmiştir. Etki araçlarının “tüm yelpazesine” ilişkin farkındalık, salt bir etki aracı değil, aynı zamanda stratejik bir kaygıdır. Amaçlar araçlarla yozlaştırılabilir; en asil amaçlar bile, bu amaçlara ulaşmak için kullanılan güç araçlarının etik ve ahlaki standartları karşılamaması halinde aşağılık çıkarlara dönüşebilir (Jansson, 2018, s.354). Genellikle propaganda veya “kalpleri ve zihinleri” kazanma gibi daha dar misyonlarla karıştırılan akıllı güç, çeşitli diplomatik, politik, kültürel, askeri, teknolojik, mali, ekonomik, retorik, yasal ve casuslukla ilgili araç ve uygulamaları içerebilecek kadar kapsamlı bir kavramdır. Bir stratejinin hedefine ulaşmasında etkili olup olmadığı uzun vadeli değerlendirmeler gerektirebileceği için, bir politika yapıcının sert ve yumuşak güç karışımına akıllı demesi önyargılı bir yaklaşımdır. Akıllı güç, mevcut durumun karmaşıklığını tam olarak kavrayıp, eylem açısından neyin gerekli olduğunu anlama yeteneğidir. Bu sebeple, koşullar sert güç kullanımı gerektiriyorsa sert güç, yumuşak güç kullanımını gerektiriyorsa yumuşak güç kullanılmalıdır. Akıllı güç, güç kullanımının bir dereceye kadar siyasallaştırılmasıdır; dolayısıyla akıllı güç, iktidar ve siyasette bir tutumdur.

2. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN YUMUŞAK GÜÇ KAYNAKLARI VE KAMU DİPLOMASİSİ

İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde, Amerikalı siyasal karar alıcılar çevreleme stratejisi üzerinde uzlaşmıştır. Güneydoğu Asya'daki komünist bir hükümetin komşu devletlerde hızlı bir şekilde ele geçirmelere yol açacağını öne süren domino teorisi doğrultusunda harekete geçen Beyaz Saray, çevreleme stratejisinin ötesine geçen faaliyetlerde bulunmuştur. Küreselleşmeyi yönlendiren mekanizmaların önemli bir kısmı Amerikan kültürünün karakteristik özelliklerini taşımıştır. Bir norm, uluslararası sistem, devlet gibi çeşitli analiz düzeylerinde veya belirli bir kimliği paylaşan bir grup insan ya da aktör içindeki yerel düzeylerde var olabilir. Ancak düşünce ve ifade özgürlüğünü artırmaya yönelik bir politika, yabancı bir ülkenin insanları için de çekiciyse, bu politika bireylerin doğru bir şey yaptıklarına dair normatif (ahlaki ve etik) bir his sağlar. Küreselleşme sadece Amerikalılaşma olarak görülmesi de Amerikan düşmanlığı küreselleşmeye karşı koymada ya da ona yeni bir biçim vermede önemli bir unsur olduğundan dolayı ABD, küreselleşme ile ilişkilendirilmekten kaçınmamıştır.

2.1. Popüler Kültür

Amerikan Rönesansının yüksek kültürü ve içselleştirilmiş antinomian eğilimlerinin karşılığında belirli bir popülist çizgiyi benimsemesi, bir sonraki aşamaya meşruiyet hazırlamıştır. Yirminci yüzyılın başlarında, Birleşik Devletler 'deki popüler kültürün odak noktası geleneksel Avrupa kökenlerinden benzersiz bir Amerikan perspektifine dönüşmüştür. Amerika'daki kültür savaşları, Amerikan kültürünün ne olduğu, nereden geldiği ve nereye gittiğinin meşru tanımı üzerine verilen mücadelelerdir. Bir anlamda, kendi ülkelerindeki popüler kültürün mevcut durumundan memnun olmayan Amerikalıların, post-modern öncesi ulusal değerler adına kendi Amerikanlaşmalarına direndikleri söylenebilir. "Amerikalı" teriminin muğlaklığı, Amerika'yı neyin oluşturduğuna dair her türlü çelişkili ifadeye izin vermektedir. Amerikan popüler kültürü, dünya çapındaki küresel dağılımının bir sonucu olarak yalnızca ulusötesi değil, aynı zamanda çok etnisiteli, çok ırklı ve çok uluslu bir göçmen toplumunun bir ifadesidir (Mathy, 1997, s.149-150). Popüler kültür,

düzenli olarak dünyayı yeniden yorumlamak ve değiştirmek için bir güç işlevi görmüştür. Amerikan popüler kültüründeki enerji, günlük yaşamın işaret ve sembollerini muhalif bir ruhla kullandığı gibi, iktidar simgelerini de bölgesel, etnik ya da karşıt kültür referans çerçeveleri içerisinde şekillendirmiştir.

Popüler kültürün ulusal ve küresel jeopolitiğin inşası senaryoları için taşıdığı önemin temelinde Antonio Gramsci'nin hegemonya kavramı yer alır. Güçlü ulusal hükümetin temeli olan hegemonya, zorlamanın aksine uzlaşmaya dayanır. Gramsci, Marksist bir devrim bağlamında yazarken fikirleri yankı uyandırmıştır. Bu nedenle, Sharp, milliyetçilik ve kimlik literatüründe popüler kültüre yer açmak için Gramsci'nin hegemonya fikrini kullanmıştır: Hegemonya yalnızca politik araçlar ya da ideolojiler yoluyla değil, aynı zamanda günlük yaşamın en sıradan yönlerinin daha doğrudan ve ayrıntılı senaryolaştırılmasıyla da inşa edilebilir. Toplumun işleyişini anlama çabalarında popüler kültüre önemli bir yer verilmesinin nedeni, bu kültürün günlük yaşamda sürekli var olan ve “çatışmasız” bir yapıya sahip olmasıyla ilişkili olabilir. Tahakkümün işleyişine dair herhangi bir siyasi analiz, kültürel (ve dolayısıyla siyasi) normların yeniden üretilmesini sağlayan karmaşık ortamda, popüler kültür kurumlarının rolünü tam olarak dikkate almalıdır (alıntılayan Sharp, 2000, s.31); (Akt., Dittmer, 2005, s.627). Broadway müzikalleri, 1960'lardan beri Güney Kore'de Amerikan kültürel hegemonyasını somutlaştırmakta, temsil etmekte ve uygulamaktadır. 1950'lerdeki Porgy and Bess, Amerikan sınıf sisteminin acımasızlığını ve ırk ayrımcılığı temasını, Afro-Amerikan kültürünün bir kutlaması olarak yeniden şekillendirdi. Bu çaba, bazıları tarafından 'komünist devletlerde sevgi ve açıklık' mesajını etkili bir şekilde iletmek olarak yorumlandı (Monod, 2001, s.295). Böylece, liberalist içeriğine rağmen, Porgy and Bess ironik bir şekilde 1950'lerde devlet tarafından en sık desteklenen tiyatro yapımlarından biri haline geldi. Bu nedenle, komünizmin kötülüklerine karşı Amerika'nın en etkili kültürel silahlarından biri olarak kabul edildi. Soğuk Savaş enternasyonalizminin çelişkileri, 1945 sonrası küresel çaptaki özgürlük hareketleri, müzisyenlerin, sanatın destekçilerinin ve liberallerin ittifakı gibi unsurlar ABD'nin dış politikasına eşitlikçi bir yön verdi. Siyasi ve ahlaki liberalizmin etkisindeki ekonomik ve demografik değişiklikler, Amerikan popüler kültürünün içeriğini şekillendirdi.

Amerikan popüler kültürü, Batı demokrasisini dünyaya yayarken komünizme olan inancı yıpratmıştır. Popüler kültürün medyada kullanılması, yumuşak güç alıcısı olan ülkenin kültürel ve politik ahengi ile bir güven ortamında ilerlediği dönemlerde, Birleşik Devletlerin yüksek strateji hedeflerini gerçekleştirmesindeki başarı oranı artmıştır. 1960'lar müzik sahnesinde önemli bir yabancı etkiye de tanık oldu. İngilizce şarkılar, kısmen Birleşik Devletler Enformasyon Servisi tarafından Tayland televizyon ve radyo programlarına sağlanan Amerikan şovları ve şarkıları sayesinde 1950'lerden beri giderek artan bir dinleyici kitlesine sahip olmuştur. Bu nedenle ABD, medyayı kullanarak Soğuk Savaş'ın kutuplaşmış dünyasında özel politikalarını daha kolay uygulayabileceği bir alan elde etmiştir. ABD, müziğin evrensel dilini kullanarak, özgürlük ve canlılık gibi yumuşak güç mesajlarını rock şarkılarıyla genç kitlelere ulaştırmıştır. Bazıları tarafından "Taylandlı Jimi Hendrix" olarak görülen Shor Onn Na Bangchang, yeteneklerini taşradaki askerler için müzik yaparak geliştirmiştir. Soyadının, yeteneğinden ve The Doors grubundan Jim Morrison'a benzerliğinden etkilenen Amerikalı askerler tarafından verildiği söylenen Lam Morrison, ülkenin kuzeydoğusundaki üslerde ünlü olan V.I.P. grubunun bir parçasıydı. Bu bölgede çalan Taylandlı gruplar genellikle rock müziğe odaklanmıştır (Paungpetch, 2022, s.159-160). Bu durum bir yanıla kültür mesajını yaymaya yarasa da diğer yandan karşı kültürün özünde yatan değerlerle ister istemez çelişiyordu.

1960'lı yılların sonlarında Amerikan popüler kültüründe müzik, savaş karşıtlığını yansıtmada ve pekiştirmede önemli bir rol oynamıştır. Enstrümantal akım ve pragmatik reform unsurları tarafından tetiklenen araçsal akla olan güçlü inanç, Amerikan popüler kültürü içerisindeki kişisel reform yapma isteğini güçlendirmiştir. Amerikan popüler kültürü yekpare olmadığı gibi, etkilediği toplumlar da yekpare değildir ve bu toplumları oluşturan bireyler de rekabet halindeki kimliklerden oluşmaktadır. Amerikan popüler kültürünün, her şeyden önce ticari bir endüstri olduğu ileri sürülse de rock'n'roll'un özgürlükçü doğasını benimseyen insanların, ABD dışında da bir araya gelişini ticari endüstriyle bağdaştırmanın yanlış bir çıkarım olduğu düşünülmüştür.

2.2. Siyasi Değerler

İnsanların grup içinde davranış sergilemesini sağlayan evrimsel yapılardan birisi değerlerdir. Resmîleştirilmiş yasa ve yönetmeliklerin varlığından önce grup davranışının kökleri, bir toplumun bireyci veya eşitlikçi, cezalandırıcı veya rehabilite edici olmasını sağlayan temel değerlere dayanmaktadır. Bugün siyaset, erken dönem atalarımızla aynı türden sorunlarla uğraşıyor: sınırlı kaynakları nasıl tahsis ederiz? Grup hedeflerine karşı bireysel çıkarları nasıl dengeleriz? Temel değerler, gündelik olaylar ve konulara ilişkin değerlendirmelerimizi yönlendiren, özünde grup ve benliğin çoğu zaman rekabet halindeki çıkarlarını dengelememize olanak tanıyan temel psikolojik yapılardır (Elliott-Dorans, 2016, s.8). Bir toplumda neyin adil ve iyi olduğuna dair ortak değerlerin temelini inançlar oluşturmaktadır. Amerikan siyasal düşüncesinin temelini oluşturan Locke'çu miras, esasen aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır. Birincisi, tüm insanların Amerikan Anayasası tarafından ilan edilen devredilemez haklara sahip olduğuna dair kesin inanç. İkincisi, devletin insan için var olduğu kavramı ve bu ilkeye bağlı olarak tüm insanlar için kendi siyasi kaderini tayin hakkı. Üçüncüsü, kompakt sistem ya da anayasacılığın tüm insan türünün doğuştan gelen rasyonelliğe olan inancı. Locke'un mirasının özü, halkın ihtiyaçlarına tamamen duyarlı bir yönetim çağrısında bulunmaktadır. Bu miras, Amerikalıların Hobbesçu bir uluslararası sistemi çevreleyen sorunlara çözüm bulmak için sıkça Locke'çu bir model kullanmalarına yol açmıştır (Schwartz, 1967, s.15). Amerikan inancının temel taşları arasında olan demokratik siyasi değerler, hükûmetin eşit ve adil bir şekilde uyguladığı ve yönetilenler tarafından kabul edilen bir hukuk düzenine dayandığı için Amerikan inancı, Amerikan hükûmet sistemine ve onun siyasi kurumlarına duyduğu yüksek saygıyı da kendi içerisinde barındırmaktadır.

İnsan hakları, ABD siyasi sistemini ayakta tutan değerlerin en iyi şekilde somutlaştırıldığı bir pozitif ahlak anlayışı içerisinde değerlendirilmezse, ABD'nin yumuşak gücü bu durumdan zarar görecektir. İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki insan hakları mücadelesi de büyük ölçüde komünizme karşı bir mücadeleydi. Kusurlu ve liberal olmayan demokrasiler, siyasi katılım, rekabet ve hesap verilebilirlik gibi alanlarda otokrasilerden daha fazla özgürlük sunma eğiliminde olduğundan, demokrasi mücadelesi de iki kutuplu çatışma döneminde seçici olarak kullanılan bir silahtı. İnsan hakları, komünizme karşı savaşta, ABD'ye dost hükûmetlere sahip

lkelerde demokratikleşmeyi ve ekonomik kalkınmayı destekleme ve teşvik etme arzusuyla tutarlıydı. Kissinger, her ne kadar gerçekçi olsa da onları bazı kısıtlamaları kabul etmeye çağırmıştır. Amerikan istisnacılığının ötesine geçen ve gücün doğal sınırlarını ve dış politikada seçim yapmanın içerdiği trajediyi anlamaya yönelik bir yaklaşımın, bir süper gücün davranması gereken tek uygun yol olduğuna ikna etme çabasından asla vazgeçmedi (Schwartz, 2011, s.139).

Sosyal sistemler ve alt sistemler, artan toplumsal karmaşıklığın işlevsel gerekliliklerini yönetmek için gelişir ve farklılaşır. Bu alt sistemler geliştikçe daha karmaşık ve farklı hale gelirler; bunu yaptıkça, giderek daha özerk hale gelen kendi kurumsal kültürlerini, değerlerini ve “rasyonelliklerini” geliştirirler. Bu gelişme sayesinde, ekonomik ve politik alt sistemler, kamusal alanın kültürel bağlamından giderek işlevsel olarak ayrı ve özerk hale gelme eğilimindedir. Habermas buna “sistem ve yaşam dünyasının birbirinden ayrılması” olarak atıfta bulunur. Dış politikanın araçsal yönelimi (siyasi alan içinde) Amerikan gücünü, güvenliğini ve çıkarlarını desteklemektedir. Ekonomik alanın araçsal yönelimi ise Amerikan ticaretini ve kurumsal çıkarlarını (kaynaklar, pazarlar, karlar vb.) ilerletmektedir. Realist uluslararası ilişkiler paradigmasının temel ilkelerinden biri, ahlak ve etik siyasetin özerk standartlarına bağlıdır. Morgenthau’ya göre uluslararası ilişkiler “güç açısından tanımlanmış çıkarlar” hakkındadır. Kissinger’ın formülasyonu, ABD dış politikasının amacı, ABD çıkarlarının baskın olduğu genel bir düzen çerçevesi yaratmaktır.

İdeoloji, bir tahakküm aracı değil, bastırılmamaları halinde sistemi içeriden parçalayarak yok edecek güçlere bir tepkidir. İdeolojiye duyulan gereksinim, toplumda yolunda gitmeyen bir şeylerin varlığına işaret eder, çünkü tehdit sezinlemeyen bir toplum ideolojik savunmalara gerek duymayacaktır. Bu nedenle, ideoloji Amerikan toplumunda ilerici değişime kaynak oluşturan güçlerin varlığına işaret eder. Vietnam Savaşı dönemi gibi tarihin belirli noktalarında, belirli koşullar altında, siyasi yönetim stratejileri ve politikaları, kamusal alanın normatif rasyonalitesinin giderek artan incelemesi altına girerek popüler siyasi seferberlik, örgütlenme, protesto, huzursuzluk veya isyanlara yol açarak, hükümete ve diğer büyük kurumlara duyulan güveni azaltmıştır (Cunningham, 2002, s.518). Savaş, siyasi, ekonomik ve kültürel alanlar

arasındaki çatışmaları dile getirmiş ve vurgulamıştır. Siyasi elitlerin, özellikle dış politika alanında “yönlendirme kapasitesini” azaltmıştır.

2.3. ABD Kamu Diplomasinin Yumuşak Güç Üzerindeki Etkileri

Devlet perspektifinden bakıldığında kamu diplomasisi, diplomasinin geleneksel faaliyetleri ile resmi olmayan etkileşim ve faaliyetleri birbirinden ayırmak için kullanılan bir etikettir. ABD iki savaş arası dönemde kapsamlı kültürel ilişkilere girmiş olsa da kültürel diplomasinin en parlak dönemi İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra, başta ABD ve Sovyetler Birliği olmak üzere pek çok ülkenin kasıtlı olarak uluslararası kamuoyunu büyük ölçekte etkilemeyi amaçladığı dönemdir. Dış politika, devletler arası ilişkiler ve askeri güvenlik konularına vurgu yapan geleneksel siyasi yaklaşım, bu olguyu anlamak için yeterli değildir. Buna karşılık sanat, gündelik yaşam ve eğitimin, Soğuk Savaş’tan nasıl etkilendiğine odaklanmamız gerekir. Sistemsel olarak askeri eşitlik ve genişleme gerekliliğinden hareketle kamu diplomasisi, ilişkisel manevra için daha fazla alan sağlar. Amerika’nın Sesi Radyosu’nun, 17 Şubat 1947’de Sovyetler Birliğine Rusça yayın yapması Demir Perdeyi aşmaya yönelik ilk büyük ölçekli Amerikan girişimi olarak tanımlanmıştır (Inkeles, 1951, s.45). Soğuk Savaş döneminde olduğu gibi ideolojik bir mücadelede kültürel diplomasi topyekûn bir savaştan daha rasyonel bir yaklaşımdır.

Kamu diplomasisi terimi, 1960’ların ortalarında eski Amerikalı diplomat Edmund Gullion tarafından, kısmen denizaşırı hükümet bilgilendirme faaliyetlerini propaganda teriminden uzaklaştırmak için geliştirilmiştir. Kamu diplomasisi, doğası gereği global ve aynı zamanda çok sayıda aktörü ve ağı da barındıran bir alan olarak tanımlanmıştır. Kamu diplomasisinin, ulusların küresel ortamda ve karşılıklı güven zemininde üretken ilişkiler geliştirmesini sağlayan bir mekanizma olarak da açıklandığı gözlenmiştir. Kamu diplomasisi teriminin üzerinde mutabık kalınan bir tanımının olmadığı düşünülmektedir. ABD Enformasyon Ajansı¹, 46 yıllık tarihinde hem siyasi çıkarlar hem de siyasi kaprisler nedeniyle, dış politikanın hizmetindeki kadim enformasyon ve kültürel projeksiyon sanatının kamu diplomasisine dönüşmesinde katkıda bulunmuştur. Bu sanatın eski örnekleri Eski Ahit’e kadar

¹ The United States Information Agency

uzanır. Benjamin Franklin'in Paris'teki görevinden önce bile, Amerika'nın bağımsızlığını ilan eden belgeyi, "İnsanlığın görüşlerine duyulan saygı" ile motive edilen cesur bir kamu diplomasisi ile çerçevelemiştir. Thomas Jefferson, Virginia üzerine notlarını, okur-yazar Fransızları ülkesi hakkında bilgilendirmek için yazmasıyla, daha ılımlı devrimciler arasında bir rol model olarak görülmüştür (Bardos, 2001, s.425).

ABD'nin kamu diplomasisi aracılığıyla yurtdışındaki imajını olumlu tutması, ulusal güvenliği için önemlidir. Kamu diplomasisinin rakip ya da muhalif kuruluşlara ulaşma kapasitesi, ABD'nin çıkarları için kritik olduğundan, istikrarsızlık ve terörizm alanlarında kamu diplomasisinin uzun vadeli ve etkili kullanılması, ABD'nin menfaatleri ile orantılı insan ilişkileri ağı ile mümkün olabilir. ABD kamu diplomasisi, küresel ölçekli oluşturacağı bağlantılarla gelişmekte olan krizlerle ilgili erken uyarı sisteminin parçası olabilirse, gerilimleri kontrolden çıkmadan önce etkisizleştirebilir (Levine vd., 2017). Kamu diplomasisinin merkezinde sadece yabancı ülkelerdeki hükümetlerle çalışmak değil, doğrudan insanlarla bağlantı kurmak olduğundan, uluslararası alanda etkin uygulanan bir kamu diplomasisi ile yabancı ülkelerdeki insanların hatalı yargılara dayandığı politika ya da fikirleri değiştirilebilir. Düşünce liderleri ve kamuoyu ile karşılıklı anlayışa dayalı ortaklıklar oluşturmak için kullanılacak en iyi kamu diplomasisinin dürüst, açık ve genellikle rahatsız edici sohbetlere yol açan, ilgi çekici ve düşündürücü bilgi ve deneyimler sağlaması gerekmektedir (Pelletier, 2021). Yumuşak güç, küresel kamuoyuna ulaşan kamu diplomasisinin üzerine inşa edilen temel bir parçası olarak tanımlanmıştır.

Başkan Dwight D. Eisenhower, 1953 yılında ABD hükümetinin tüm enformasyon ve propaganda faaliyetleri için bir koordinasyon kuruluşu olarak işlev görmek üzere USIA'yı kurdu. Psikolojik Operasyonlar yürütme yetkisi verilen üçüncü örgüttü ve Ordu'nun Psikolojik Savaş birimlerini ve Merkezi İstihbarat Teşkilatı'nı² tamamlıyordu (Holzmann, 2020, s.37). Yeni kurumlar siyasi savaş sorumluluklarını netleştiriyordu. Eisenhower'ın denizaşırı propagandanın gücüne ve ulusal güvenliğin psikolojik faktörüne olan büyük inancı, Müttefik propaganda yayıncısı Radio 1212'yi bizzat denetlediği İkinci Dünya Savaşı deneyiminden kaynaklanıyordu. Müttefiklerin

² The Central Intelligence Agency

hava saldırıları nedeniyle Alman Yüksek Komutanlığı'ndan saatlerce haber alamayan Rhineland Alman komutanları, hesaplanmış bir risk olarak kısa dalga radyo alıcılarını 1212 metreye ve Annie'nin sesine çevirdi. Annie, iddia edildiği gibi sadık Rhineland'lular tarafından işletilen gizli bir Alman radyo istasyonu değil, Aralık 1944'ten Nisan 1945'e kadar ABD 12. Ordu Grubu Psikolojik Savaş Şubesi tarafından Lüksemburg'da işletilen stratejik bir gizli Müttefik propaganda istasyonuydu. General Eisenhower, haber yayınları için Alman birliklerinin Annie'ye olan güvenini kullandı çünkü Almanya bir radyo dinleyicileri ülkesiydi; 1938'de 9 milyon olan kayıtlı alıcı sayısı 1943'te 16 milyonun üzerine çıkmıştı (Adena, Enikolopov, Petrova ve Voth, 2021, s.11). Askeri liderler kadar siyasi liderler de ortaya çıkan Soğuk Savaş askeri güçle kazanılacak bir çatışma olarak değil, ideolojiler ve fikirler arasında, her şeyden önce küresel kamuoyu üzerinde verilen bir mücadele olarak algıladılar.

Eisenhower başkanlığı döneminde, Sovyetler Birliği'ne karşı psikolojik savaş sorunlarıyla ilgilenen geniş düşünce kuruluşları ve araştırma kurumları ortaya çıktı. Eisenhower görevdeki son yılında eski Uluslararası İlişkiler Savunma Bakan Yardımcısı Mansfield Sprague'i USIA operasyonlarını değerlendirmek ve iyileştirmeler için tavsiyelerde bulunmakla görevli bir komiteye başkanlık etmesi için görevlendirdi. Başkan'ın Yurtdışındaki Enformasyon Faaliyetleri Komitesi'nin (Sprague Komitesi) Mayıs 1960 tarihli nihai raporunun çekirdeğini oluşturan pozisyon belgesinin yazarları, "Castro'nunki gibi devrimleri ele geçirmek için Komünist çabalara karşı koymanın yeterli olmayacağını" yazdılar. Bunun yerine, "ABD'nin gelişmeleri önceden tahmin ederek ve Amerika'nın çıkarlarıyla uyumlu olacak şekilde yönlendirecek bir strateji geliştirmesi gerekmektedir" (Burnett ve Lawrence, s.147). Psikolojik siyasi çatışma alanında Sovyetler Birliği'nin kültürel engellemeleri sorunuyla yüzleşmek ne kadar acı verici olsa da bu durum ile başa çıkmak için yalnızca akıllı yaklaşımlar geliştirmek değil aynı zamanda bu tür bir çatışmaya etkin katılım için gerekli olan kültürel öz bilince ulaşmak gerekir.

Fransızlara verilen ABD desteği Eisenhower döneminde de devam etti. Eisenhower'ın planlama için en sık kullandığı yapılandırılmış araçlardan biri ABD Ulusal Güvenlik Konseyi (NSC)³ olmuştur. NSC 5405, Fransızlara daha fazla

³ National Security Council

malzeme sağlanmasını tavsiye ederken, aynı zamanda Fransızların ABD'nin tavsiyelerine daha fazla uymasını teşvik etme girişimlerinin sürdürülmesini öneriyordu. NSC 177/5405'in Özel İndeksi, müdahalenin ABD kuvvetlerine ve onların dünya çapında hareket kabiliyetine zarar vereceği uyarısında bulunuyordu. Çinhindi'nin düşmesi tüm Güneydoğu Asya'nın düşmesi anlamına gelmiyorsa, Eisenhower buna neden olmaya hazır değildi (Hadley, 2009, s.102). Eisenhower yönetimi, Amerikan kara güçlerinin gerekli siyasi koşullar oluştuğunda özellikle gönülden desteklenmesi halinde harekete geçmesi gerektiğine inanıyordu. 1954 yılında ABD, Çinhindi'ne olası askeri müdahalesini müttefiklerin desteğiyle gerçekleştirmek istedi. Müttefiklerin katılımını, Kore'deki gibi Birleşmiş Milletler himayesi altında olmasa da görünüşte Birleşmiş Milletler Antlaşması ilkelerine uygun bir kolektif güvenlik harekâtı izlenimi yaratmak için istiyordu (Pemberton, 1989, s.66). Öte yandan, Vietminh'in elinde çok büyük bir siyasi ve askeri avantaj vardı. Ho Chi Minh, 17. paralelin her iki tarafındaki nüfusun büyük bir kısmı tarafından seviliyordu. Dulles ve Eisenhower, bu popüleritenin farkındaydı ve bunu yanlış yönlendirilmiş olarak değerlendirerek Vietnamlıların milliyetçi duygularını hafife alsalar da tek taraflı müdahalenin getirebileceği başarı konusunda gerçekçi bir bakış açısına sahiptiler (Combs, 1995, s.54). Eisenhower, kara birliklerinin müdahalesinin "Fransız sömürgeciliğinin korunması" olarak algılanabileceği endişesini taşıyordu.

1955'ten 1975'e kadar Amerikalılar, Güney Vietnam'da eğitim faaliyetleri gösterdiler. Eğitim misyonu, aynı zamanda Vietnam'daki savaş koşullarıyla da başa çıkmak zorundaydı, fakat Fransızlar, ABD'nin kendi kültür alanlarında üstünlük kurmasından endişe ediyorlardı. Eğitim ile ilgili çalışmalar, devletler tarafından bir araç olarak kullanılarak gençlerin ülkelerinin kültürlerini istenilen çerçevede öğrenmelerini sağlama amacı taşır. Benzer bir yapıya sahip olan kültürel diplomaside, fikir akımlarını hedef ülkelerdeki insanlara empoze ederek ülkelerin ortak çıkarlarına hizmet eder. Burnham, "Fakir bir kırsal ailede doğan bir çocuğun bakalorya diploması alması hala neredeyse imkansızdır ve bu diplomaya sahip olmadığı için kalıcı olarak bir alt sosyal konuma mahkûm olur." "İlköğretim tek başına sadece umutları artırarak hayal kırıklığını derinleştirir." "Bu çocuklar için Vietkong, enerjilerini yönlendirebilecekleri tek gerçek çıkış yoludur." gibi düşünceler öne sürmüştür (alıntılayan Mohr, 1966); (Akt., Nguyen, 2018). Bu nedenlerden dolayı Amerikalılar,

eğitimin kitleleştirilmesini savundu. 1973'te Güney Vietnam'da okuma ve yazma bilmeme ortadan kaldırılmıştı. Ana operatör, uzman ekiplerin ve özellikle akademik misyonların faaliyetlerini koordine ve finanse eden Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı⁴ olmuştur.

1962'de John F. Kennedy tarafından USIA'ya direktör olarak atanan Edward R. Murrow Özel Grubu, "direktifin üslubuna dikkat etmeye" teşvik etti:

"Misyonumuz Amerika Birleşik Devletleri dış politika hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olmaktır." "Geçmiş yıllarda faaliyetlerimizi tanımlayan diğer belirsiz genellemelerden herhangi biri demiyor." "Bu bizi belirgin bir şekilde dış politika odaklı bir kurum haline getirmektedir" (Whyte, 2018, s.665).

USIA, isyanların bastırılması için tüm kaynaklarını dinamik bir şekilde kullanacağı ulusal planlar üreterek Özel Grup ülke ekiplerine angaje oldu. Kennedy hükümeti döneminde, USIA Başkanı olarak görev yapan yayıncı Edward R. Murrow, kamu diplomasisini sadece yabancı hükümetleri değil, öncelikli olarak sivil toplum örgütlerini ve sivilleri hedef alan ve devletin görüşlerinin yanı sıra çoğunlukla çeşitli kişisel görüşlerle beraber ortaya konan etkileşimler olarak tanımlamıştır. Murrow'un farkı, Ajans'ın içeriğini Amerikan siyasi ve sosyal yaşamının gerçekleri hakkında mümkün olduğunca doğruyu söylemeye yönlendirmektir: "Propaganda gerçeğe dayandığı sürece propagandacı olarak adlandırılmak umurunda değil" (Snow, 2017, s.2). Propaganda olarak tanımlanan bilgiler gerçeğe dayanmazsa bir ülkenin güvenlik hedeflerine zarar verir; çünkü güvenilirlikten yoksun olan basit propaganda, kamu diplomasisi olarak kullanıldığında ters etki yaratır.

2.4. Aktörler

Uluslararası arenada devlet dışı aktörler, bilgi çağının etkisi ile sınırların ötesine geçmiştir. Konvansiyonel silahların kullanılacağı bir savaşın maliyeti düşünüldüğünde, stratejik bilgiye sahip olmak stratejik avantajlar sağlayabilir. Bu durum, hükümetlerin yumuşak güç etkilerini artırmak için daha fazla bilgi paylaşımına neden olmuştur. Nye'ye göre, bilgi devrimi devletleri daha geçirgen hale getirmektedir. Bu bağlamda, devletlerin yapı içindeki kararlarının şekillenmesinde

⁴ United States Agency for International Development

sivil toplum örgütleri gibi organizasyonların etkisi önemlidir. Sivil toplum örgütleri, halkın görüşlerini değiştirerek dolaylı yoldan yeni normlar geliştirebilir. Uluslararası ilişkiler alanında, hükümet dışı organizasyon olarak faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları, yumuşak gücün uygulanmasında, yerel politikanın dışarıya aktarılmasını sağlamak ve diğer aktörlerle arasındaki ilişkiler nedeniyle devletler arası ilişkilerde yabancı bir ülkenin kamuoyunu etkileyebilirler.

2.4.1. Devlet İçi Aktörler

Bürokrasi teorisinde, kamu kuruluşlarının siyasi gücünün önemli bir kaynağı, sorunları ve çözümlerini tanımlarını sağlayan hayati bilgiler üzerinde tekel sahibi olmalarıdır. 1919 yılı, 1968 gibi, huzursuzluk, protesto ve sosyal ile siyasi güçlerin çatışmasıyla dolu dramatik yıllardan biriydi. Huzursuzluğun nedenleri ise çok sayıda ve karmaşıktı. Kasım 1918'de savaş zamanı üretiminden ve hükümet planlamasından neredeyse anında geri dönüş, ekonomide kaosa yol açtı. Hızlı demobilizasyon, binlerce gazinin iş piyasasına geri dönmesine neden oldu ve bu durum işsizliğin artmasına yol açtı. Siyahların büyük bir kısmı Kuzeye göç etmiş, sanayide iş bulmuş veya orduda görev almışlardı. Ancak birçok beyaz, siyahları geri püskürtmeye kararlıydı ve bu dönemde ırkçı şiddet hızla tırmanışa geçti. 1917'de Illinois, East St. Louis'deki ırkçı bir isyanda 38 siyah linç edilerek öldürüldü. 1918'de 58 siyah linç edilirken, 1919 yazında en az onunun üniformalı gazi olduğu 70'ten fazla siyah linç edildi (Ellis, 1994, s.41). Aynı zamanda, Demokrat Başkan Woodrow Wilson'ı zayıflatmak ve iç reformlarını ortadan kaldırmak isteyen Kongre'deki agresif Cumhuriyetçi çoğunluk ile partizan siyasi tartışmalar alevlendi. Bolşeviklerin görünürdeki ilerlemeleriyle birlikte, ABD'de savaşa muhalefet eden radikaller sadakatsizlikle özdeşleştirildi.

2.4.1.1 Birinci Kızıl Korku ve Anti Komünist Politikaların Gelişim Süreci

Başkan Wilson'un Bolşevik karşıtı duyguları ilk başlarda Rusya'yı savaşta tutma arzusundan kaynaklanıyordu. Wilson, Almanya'nın Doğu Cephesi'nden kurtulması halinde yapabileceklerinden korkuyordu. Geçici hükümet savaş çabalarını sürdürmek isterken, Bolşevikler Rusya'yı savaştan çıkarmak istiyordu. Wilson ve ekibi Bolşevizm'i sınırlamanın yollarını aradı. Lenin ise ABD'nin ekonomik ve

diplomatik yollarla yürüteceği bir çalışma ilişkisine dair umutlar besliyordu. İki yıllık değerlendirmenin ardından, Bolşeviklerle nasıl başa çıkılacağı sorusuna çözüm bulunamamış ve Woodrow Wilson yönetimi etkili bir politika oluşturamamıştır (Rinehart, 2017, s.27). Bazı kabine üyeleri Bolşevizm'in Amerikan kurumlarını tehdit edebileceğinden gerçekten korkmuş ve kamuoyunu uyandırmaya çalışmıştır. Dışişleri Bakanlığı'nın Sovyet Rusya'yı tanımama politikasına destek sağlamak ve güçlü bir Bolşevik karşıtı görüş oluşturmak için İstihbarat servisleri, iç güvenlik pozisyonlarını korumaya gayret etmiştir.

Başsavcı A. Mitchell Palmer'ın Ekim 1917'deki Bolşevik Devrimi'nin ABD'ye yayılacağı yönündeki korkunç uyarıları ile basın da halkı yeni Ruslara karşı öfkeliendiren ve kıskırtan hikayeler yazdı. Wall Street Journal'ın 29 Mayıs 1918 tarihli sayısında bir gazeteci komünizm hakkında oldukça kötüleyici bir yazı kaleme alır. "Herkesi zengin etmek imkânsız olsa da, herkesi fakir etmek mümkündür" (Wayson, 2009, s.7). Grev, çeşitli ideolojik değişimlerin kesişme noktasındaki benzersiz konumu nedeniyle, grevci işçilerin aleyhine olacak şekilde, o dönemde ABD'yi saran ideolojik tartışmaların fiziksel bir temsili haline geldi (Ammon, 2018, s.8). Bu dönemde radikalizmi kamusal söylemin merkezinde tutan, birbiriyle örtüşen sürekli olaylar akışı vardı. Moskova'da dünya devrimini koordine etmek üzere Komintern kurulurken ABD de Bolşeviklerin iç savaştaki muhaliflerine yardım etmek üzere Rusya'da özel birlik bulundurmaya devam etti. Macaristan ve Bavyera Sovyet cumhuriyetleri haline geldi, Kanada'nın Winnipeg kentinde ise genel grev yaşandı. 1919 Nisan ayı sonlarında posta yetkilileri önde gelen politikacılara, yargıçlara ve diğer devlet görevlilerine gönderilmiş bombalar içeren 36 paket ele geçirdi. Takip eden 1 Mayıs'ta çeşitli şehirlerdeki radikal gösteriler vatansever asker ve denizcilerden oluşan çeteler tarafından saldırıya uğradı ve dağıtıldı.

Şiddet, 2 Haziran'da sekiz şehirde bombaların patlamasıyla doruğa ulaştı ve hedeflenen kurbanlar arasında Başsavcı A. Mitchell Palmer da vardı. Bunun üzerine Palmer radikallere savaş ilan etti, yakında bir devrimci ayaklanma olacağı uyarısında bulundu ve Adalet Bakanlığı'nı harekete geçirerek 24 yaşındaki hırslı bir bürokrat olan J Edgar Hoover'ın başkanlığında özel bir siyasi kategori kapsamında Radikal Bölümü kurdu. Bölümün radikal hareket analizinin önemli bir kaynağı radikallerin kendi edebi ürünlerinden oluşuyordu. Bu ajans tüm yıkıcı faaliyetler hakkında bilgi toplamaya

başladı ve Ekim ayına kadar radikal örgütler, topluluklar, dernekler ve yayınlarla ilgili ayrıntıları içeren 200.000'den fazla karttan oluşan bir dizin dosyasına sahip oldu (Murray, 1969, s.275). Kızıl Korku, birçok yönden sürekliliğe dayansa da 1919'un başlarında Seattle genel grevi gibi yerel bir olayla ulusal bir fenomen haline geldi.

Resim 1. Radikal Göçmenler ve Devrimciler Sınır Dışı Ediliyor

Kaynak: Ding, J.N (1919). Missent: New York Tribune, reprinted in Cartoons Vol.15, No.4. 5 Temmuz 2024 tarihinde <https://hti.osu.edu/oppe/lesson-plans/the-red-scare/images/missent> adresinden edinilmiştir.

Yüzbinlerce çelik ve kömür işçisinin greve gitmesi ve Boston polisinin iş bırakması, Vali Calvin Coolidge'e, sonunda kendisini Beyaz Saray'a götürecek olan kariyer yapma fırsatını verdi. Greve karşı yükselen tepkileri gören yerel yetkililer, Coolidge'in de desteğiyle, tahkime gidilmemesi ve polis gücünün işe iade edilmemesi

yönünde kararlar aldı. Bunun yerine görevde kalan birkaç kişiyi tamamlamak üzere yeni bir polis gücü oluşturdu (Setter, 2020, s.76). Kızıl Korkunun en aktif katılımcıları belki de vatansever cemiyetlerdi. Savaşı izleyen yıllarda bu türden 30'dan fazla örgüt vardı ve bunların toplam üye sayısı 25,000 civarındaydı. İyi finanse edilen bu gruplar ayrıntılı bir propaganda kampanyası başlattı.

ABD, iki buçuk yıl boyunca savaşa girmemiş olsa da Başkan Woodrow Wilson yönetimi propaganda savaşına benzersiz bir şekilde hazırlanmıştı. Kongre'nin 6 Nisan 1917'de Almanya'ya savaş ilan etmesinden birkaç gün sonra, federal hükümetin propaganda organı olan Kamu Bilgilendirme Komitesi ⁵ faaliyetlerine başladı. CPI, Haziran 1919'da feshedilene kadar basılı ve sözlü kelimelerin yanı sıra, posterler ve sinema filmleri gibi grafik görüntülerin yenilikçi kullanımıyla çağdaş ve gelecekteki gözlemcilerin hayranlığını kazandı ve profesyonel propagandanın yeni bir çağını başlatmaya yardımcı oldu. Wilson'ın ilerici gündeminden etkilenen Creel, bir propaganda ustasıydı ve yeteneklerini demokrasiyi korumak için en iyi bildiği şekilde kullandı. Creel'e göre, Amerika'nın savaştığı ülkelerden daha fazla poster vardı ve daha da önemlisi, Amerikan posterleri daha iyiydi (Maxwell, 2015, s.77). Özgürlüğü desteklemek için oluşturulan ve daha sonra CPI'nin Reklamcılık Bölümü'nün bir parçası haline gelen Ulusal Reklam Danışma Kurulu'nda birçok reklam profesyoneli yer alıyordu.

DoA düşman propagandasına karşı koymayı amaçlayan bir kampanya üzerinde çalıştı. ABD'de bir milyondan fazla yıkıcı olduğu tahmin edilerek hazırlanan bu proje sayesinde, Amerikalıların savaşla ilgili söylentilere karşı mücadele etmeleri sağlanmak istendi. “İnsan Hayatına Mal Olan Dedikodular!” ya da “Casuslar ve Yalanlar” gibi kampanyalar, hükümetin savaş çabaları hakkında söylentiler duyan vatandaşları, bu söylentilerin kaynağını izlemeye ve sadakatsiz olanları Adalet Bakanlığı'na ihbar etmeye çağırıyordu (Clauss, 1993, s.93). Amerikan Savunma Derneği ve Ulusal Güvenlik Ligi de eğitim sisteminin radikallerden arındırılmasını talep etti. Tarihsel anolojileri, sosyal Darwinist teoriyi ve döneme özgü bir ekonomi anlayışını kullanan Birlik teorisyenleri, Amerikan deneyiminde neredeyse hiç görülmemiş bir şekilde güçlendirilmiş bir savunma için mücadele ettiler. Birliğin

⁵ The Committee on Public Information

liderleri, devletin içindeki ve dışındaki düşmanlarına karşı güçlü bir savunma sağlayan milliyetçi bir gündem tasarladılar (Shulman, 1999, s.305). Yurtsever örgütler kampanyalarında işverenlerin fiili propaganda departmanları olarak işlev görürken, basının rolü ekonomik ve ideolojik kaygılar tarafından belirleniyordu. Kızık Korku sırasında basının münferit şiddet ya da huzursuzluk olaylarını sansasyonel olarak yayımladığı çok sayıda örnek vardı.

Basının sansasyonelliğinin bir nedeni, kuşkusuz dramatik savaş haberlerinin ilgi çekmesi ve istikrarlı bir tiraj sağlamasıydı. Bir başka neden ise New York Times, Washington Post ve Chicago Tribune gibi büyük ve etkili gazetelerin çoğunun sahiplerinin muhafazakâr ideolojik tercihlerinin, sadece başyazılarda değil, haber sütunlarında da belirgin bir iş dünyası yanlısı ve radikal karşıtı çizgiyi yansıtmasıydı. Bazı gazeteler, tarafsız olma iddiasında bulunmayan ve gazetelerini sağcı siyasi propagandayı yaymak için kullanan basın baronlarına aitti. Örneğin New York Times, baskınların yeterince ileri gitmediğinden yakınıyordu. 23 Kasım tarihli manşetinde “Radikalizme Karşı Savaşta Hazırlıksızlık” başlığıyla bu durum kınanıyordu (Quinn, 2016, s.4). Carey Orr tarafından yaratılan ve 28 Haziran 1919'da Chicago Tribune'de 'Vatansever Amerikalı' başlığıyla yayımlanan resim, onlarca yıldır grevler ve işçi sendikalarının ortaya çıkmasına katlanmış olan Amerikan emeğinin bir temsilini tasvir etmektedir (Schroeder, 2007, s.2). Washington Post ise başyazısında “özgürlüklerin ihlali konusunda kılı kırk yararak kaybedecek zamanımız yok” dedi (Chomsky, 1999). Bu muhafazakâr siyasi etki doğrudan yerel polis güçlerine kadar ulaştı. İlerici Dönem boyunca büyük şehirlerin polis güçlerinin çoğu, anarşist faaliyetlerin soruşturulması, radikallerin ve sendikaların gözetimi konusunda uzmanlaşmış Anarşist Timler, Bomba Timleri veya Kızıl Timler olarak adlandırılan topluluklar kurdu.

Büro'nun radikal karşıtı propaganda yaymak ve aynı zamanda özel fonlar elde etmek suretiyle radikal karşıtı politikalarını ilerletmek için özel çıkar gruplarını sofistike bir şekilde kullanmasının en iyi belgelenmiş örneği Bridgman olayıdır. 22 Ağustos 1922'de Komünist Parti içindeki gizli bir muhbirin ihbarı üzerine harekete geçen Büro ajanları, yerel şerif ve yirmi yardımcısının da desteğiyle, Michigan Gölü kıyısındaki küçük Bridgman köyü yakınlarındaki ormanlık alanda bulunan bazı kulübelerde düzenlenen Komünist Parti'nin gizli ulusal kongresini bastı. Tasfiyeciler, Amerikan kapitalizmi altında demokratik haklar konusunda iyimser değillerdi. Ama

genel olarak savaş arası Amerika'nın Çarlık Rusya'sı olmadığına ve Parti'nin dogmatik bir şekilde yeraltında kalarak fırsatların kaçmasına izin verdiğine inanıyorlardı (Zumoff, 2003, s.84). İlk olarak ADS'den Richard M. Whitney'e baskın sırasında ele geçirilen belgelerin foto-statik kopyaları verildi ve Müdür Burns, Hoover ve Hoover'ın Radikal bölümündeki yardımcısı George F. Ruch, Jr. tarafından Büro dosyalarından ek gizli bilgiler sağlandı. Whitney bu materyalleri Boston Transcript'te radikal tehlike üzerine yazdığı ve daha sonra Reds in America adıyla yayınlanacak olan bir dizi makalenin temeli olarak kullandı.

Federal hükümetle bağlantılı kurum ve kişilerin, savaş sırasında Avrupa'ya müdahaleye halk desteği sağlamak için hükümet tarafından körüklenen Alman karşıtı nefretin Bolşevik karşıtı bir histeriye kanalize edilmesinde önemli bir rol oynadığına dair çeşitli bulgular vardır. Bullard'ın Amerika'yı Harekete Geçirmek adlı kitabında özetlediği program Kamu Bilgilendirme Komitesi'ne dahil edildi. Komitenin faaliyetlerinin yanı sıra bilgilendirme yöntemlerinin analizi, Amerikan yönetici sınıfının bir ülke ve özellikle Rusya ile ilgili amaçlarının uygulanmasına katkıda bulunan yabancı kamuoyu üzerindeki Amerikan ideolojik etkisinin genel şemalarını anlamamıza yardımcı olur (Livi, 2019, s.6). İlk adım, Alman-Bolşevik komplosunun Ekim 1918'de federal savaş zamanı propaganda ajansı George Creel'in Kamu Bilgilendirme Komitesi tarafından yayınlanmasıydı.

Yayın, CPI'nın Rusya'daki temsilcisi Edgar Sisson tarafından kaçırılan, Lenin ve Troçki'nin Alman ajanı olduğunu ve Bolşevik devriminin Rusya'ya hâkim olmak için bir Alman komplosu olduğunu kanıtladığı iddia edilen bir dizi resmi Rus belgesinden oluşuyordu. Kennan, belgelerinin gerçek olmadığını yazmış olmasına rağmen, Sisson 1918'de bunun “doğru” olduğunu kanıtlayan belgelerle ABD'ye döndü (Acosta, 1992, s.20). Yayına göre belgeler Bolşevik devriminin Alman Büyük Genelkurmay Başkanlığı tarafından düzenlendiğini ve Alman İmparatorluk Bankası tarafından finanse edildiğini gösteriyordu. Ocak 1919'da federal yetkililer ABD'deki Bolşevik propaganda tehlikesini kamuoyuna duyurmaya başladı. 6 Ocak'ta Adalet Bakanlığı'nın New York Ofisi, gizli ajanların Bolşevik propaganda faaliyetlerini finanse etmek üzere Rusya'dan 500.000 dolar getirdiklerini duyurdu.

1919'un başlarında Bolşevik karşıtı korkunun yaratılmasındaki bir başka itici güç, geniş istihbarat bağlantıları olan anti-Komünist New Yorklu avukat Archibald E. Stevenson'ın yoğun çabalarıydı. Stevenson, terörist şiddetten ziyade örgütlü emeğin tehlikelerine dikkat çekmiştir. "Gerçek tehlikenin, meşale ve bomba kullanmak isteyen küçük gruplardan değil", işçilerin devrimci endüstriyel birlikler halinde örgütlenmeleri gerektiğini öğreten yarı siyasi ve ekonomik örgütlerden' kaynaklandığını açıklamıştır (Weinrib, 2019, s.12).

Resim 2. Bolşevikler Kapitalist Ekonomiye Test Ediyor

Kaynak: Ding, J.N (1919). Missent: New York Tribune, reprinted in Cartoons Vol.15, No.4. 5 Temmuz 2024 tarihinde <https://hti.osu.edu/opper/lesson-plans/the-red-scare/images/missent> adresinden edinilmiştir.

Büro'nun eski şefi A. Bruce Bielaski, komiteye Alman-Amerikalıların savaş sırasında ABD'ye son derece sadık davranmış olmalarına rağmen, çeşitli askerlik karşıtı ve ordu karşıtı örgütlerin, savaşın başarılı bir şekilde yürütülmesine aktif ve yıkıcı bir şekilde karşı çıkan “bir grup pasifist, vicdani retçi ve Alman yanlısı insanlardan” oluştuğunu söyleyerek şüphe atmosferini daha da artırdı.

Dr. Hermann Gerhard, 31 Ekim 1917 tarihli bir notla Washington'daki Soruşturma Bürosu'nun dikkatini tekrar çekmiş ve bu not teşkilatın şefi Bielaski'ye gönderilmiştir. Notta, “Şimdi Özgürlük Kredisi'ne karşı çıkmakla suçlanan Gerthard'ın Mayıs 1917'de Francitas, Texas'tan Alman yanlısı bir editör [,] bakan [!], Almanya'dan para alan parlak bir konuşmacı ve yazar olarak rapor edildiği” belirtiliyordu (Joseph Jr, 2018, s.104). Overman Komitesi'nin 11 Şubat-10 Mart tarihleri arasında Bolşevik propagandasına ilişkin düzenlediği oturumlar, 1919 yılında Amerika'ya yönelik radikal bir tehdit imajının oluşturulmasında belirleyici bir rol oynamıştır. Senatörler, devrim sırasında veya sonrasında Sovyet Rusya'yı resmi ya da özel sıfatla ziyaret etmiş ve neredeyse tamamı Bolşeviklere açıkça düşmanlık besleyen uzun bir tanık dizisi tarafından öne sürülen, çoğu zaman belgelenmemiş söylentileri dinlemiş ve kabul etmiştir. Çeşitli tanıklıklarda birkaç tema öne çıkmaktadır: Lenin'in 1917'de Almanya'ya yaptığı yolculuk ve Brest-Litovsk Antlaşması.

Vladimir Lenin bir Alman treniyle Rusya'ya kaçırılırken, Kayzer'in bir ajanı olarak görülmeye başlandı. Rusya'yı Doğu Cephesi'ndeki savaşın dışında bırakan ayrı Brest-Litovsk Antlaşması'nın imzalanmasıyla birlikte Rus Bolşevikler Müttefiklerin davasına ihanet eden kişiler olarak görülmeye başlandı (Federowicz, 2018, s.151). Bir diğer ortak tema ise Rus Bolşevizm'inin, bazıları New York'un Aşağı Doğu Yakası'ndan gelen Yahudilerden büyük ölçüde etkilenmiş olmasıydı. Dahası, Kızıl terörün zorla çalıştırma ve açlık, özel mülkiyete el konulması ve yaygın yağma, iç savaş veya Beyaz terör koşullarından bahsedilmeden korkunç ayrıntılarla anlatılması çok zaman harcanmasına neden olmuştur.

Kadınların sözde sosyalleştirilmesi, evlilik dışı ilişkilerin serbestliği, çocukların kamulaştırılması ve Bolşevik liderlerin lüks yaşamına dair anlatılar, kamu kayıtlarına itirazsız bir şekilde geçti. Böylece komite, Rusya'daki Bolşevik sistemin ve yerel radikal hareketin zayıf konumunu dengeli ve gerçeklere dayalı bir şekilde

sunmak yerine, sol faaliyetlere ve görüşlere karşı bir özet mahkeme işlevi gördü. Büro, Overman Komitesi'nin Komünist tehdidi kamuoyuna duyurması üzerinde önemli bir etkiye sahipti. Komitenin halka açık oturumları sona erdiğinde, Özel Ajan Benham raporun hazırlanmasında önemli bir rol oynadı ve Senatör Overman'dan rapor yayınlandıktan sonra komite önünde olası tanıklığa hazır olmak için “günden güne” iletişim halinde olması talimatını aldı (Stockham, 2011, s. 84-85). Overman Komitesi'nin nihai raporu, Bolşeviklerin amaçları ve yöntemleri hakkında doğru bilgilendirilen aklı başında hiç kimsenin böyle bir ideolojiyi savunmayacağı varsayımına dayanıyordu. Komite, Amerika'daki radikal hareketi, nüfusun daha cahil unsurlarının nefretine ve en aşağılık içgüdülerine hitap ederek, suça eğilimli kişiler tarafından güçlendirilen ve mevcut hükümet kurumlarının devrilmesini ve modern toplumun tamamen demoralize edilmesini amaçlayan böyle bir sistemi teşvik ettiği için açıkça kınamıştır. Adalet Bakanlığı'nın halkla ilişkiler kampanyası, baskınlardan hemen önce Başsavcı'nın ulusa gönderdiği ve insanları kızıl hareketi incelemeye, anlamaya ve takdir etmeye çağırdığı bir yeni yıl mesajıyla başladı. Mesajda, komünistler açıkça suçlu ve dürüst olmayan bir hareket olarak tanımlanmış, ABD'deki sempatizanları ise suçlular, hatalı idealistler ve sosyal bağınazlar olarak adlandırılmıştır. Resmi mesaja göre komünistler, hükümetin, Kilise'nin ve evin düşmanlarıydı. Bolşeviklerin zafere ulaşması halinde dinin nasıl ortadan kaldırılacağı ayrıntılı bir şekilde anlatılıyordu.

“Bir yıl önce devrimin ateşi, Amerika'nın tüm hukuk ve düzen kurumlarını bir ateş gibi sarmıştı. Amerikan işçilerinin evlerine kadar giriyor, devrimci sıcaklığın keskin dilleri kiliselerin mihraplarını yalıyor, okul çanlarının çan kulesine sığıyor, Amerikan evlerinin kutsal köşelerine giriyor, evlilik yeminlerinin yerine çapkın yasaları koymaya çalışıyor, toplumun temellerini yakıp yıkıyordu” (Palmer, 1920, s.1).

Adalet Bakanlığı ayrıca basına, “Kızılar Bize Ne Söyletirdi-I.W.W. Şarkılarından- ABD Adalet Bakanlığı'nın Kızıl Baskınlarda Ele Geçirildi” başlığı altında yeniden basılmak üzere devrimci şarkıların sözlerini de yer verdi. Buna ek olarak, özellikle uğursuz görünümlü radikallerin, birkaç gün boyunca yıkanmaya veya tıraş olmaya fırsat verilmeden hapsedildikten sonra çekilen fotoğrafları “Bunlar Gibi Adamlar Sizi Yönetir” başlığı altında dağıtıldı. Palmer ayrıca dergi editörlerine, muhafazakâr gruplara ve düşünce liderlerine radikal tehdidin doğası ve departmanının

karşı önlemleri hakkında mektuplar yazarak, Komünist belgelerin ve makalelerin fotostatik kopyalarını ekliyor ve bunların çarpıcı bölümlerini kolaylık sağlamak için işaretliyordu.

Radikalizm karşıtı bu propaganda kampanyasının nedeni büyük olasılıkla Kasım ayındaki baskınların ardından Başsavcı tarafından önerilen ve aralık ayında Başkan tarafından Kongre'ye tavsiye edilen isyan yasası hakkındaki siyasi tartışmaları etkilemekti. Senatör Poindexter liderliğindeki Cumhuriyetçiler, yönetimin önerilerini görmezden gelerek Demokrat Wilson yönetimini, barış zamanında fitne yasası çıkarmaya çalışmakla ve radikalizme karşı yumuşak olmakla suçladı. Senatör Poindexter oldukça partizan bir tutum sergiliyordu ve bu nedenle Milletler Cemiyetine karşı tavrı aldı. Poindexter'ın Antlaşma'ya muhalefedinin, özellikle rahatsız edici bir şeye ve özellikle de Wilsoncu bir şeye karşı olduğu anlaşılmaktadır (Williams, 1952, s.128). Adalet Bakanlığı ve Soruşturma Bürosu'ndaki agresif ve hırslı yetkililer baskıcı bir kampanya başlatmak için kendi motivasyonlarını ve çıkarlarını geliştirmişlerdi.

İrk ayrımcılığı ve yoksulluk gibi temel toplumsal sorunlar çözümsüz kalınca devlet siyasi sosyalleşme ve toplumsal kontrolde aktif bir rol oynamıştır. Yönetim ve planlama yoluyla sosyal verimliliği ya da sosyal kontrolü empoze etmemin hükümetin rolü olduğu fikri, Frederick W. Taylor'ın bilimsel fabrika yönetimi programından esinlenmiştir. Lenin, teknolojiye ve özellikle Taylorizm'e ilişkin değerlendirmesinde kapitalist teknolojinin ve Taylorizm'in zayıflığının fabrikaya hapsedilmesinde yattığı mantığına katılmıştır (Jacoby, 1980, s.36). 1930'lu yıllarda ABD Komünist Partisi, "Marksizm ve yurtseverlik arasındaki ilişki nedir?" sorusuna çeşitli yanıtlar verdi. Vietnam Savaşı sırasında Ulusal Kurtuluş Cephesi temsilcileriyle bir araya gelen Amerikalı radikaller, "Siz Amerikalı arkadaşlar henüz kimliğinizi bulamadınız: kendi halkınızla ya da ülkenizle ve onun gelenekleriyle özdeşleşemiyorsunuz" sözleriyle eleştirilmişti (DeLeon, 1979, s.3). 1939 yılında kabul edilen Hatch Yasası, hükümetin şiddetle devrilmesini savunan bir kuruluşa mensup herhangi birinin federal istihdamını yasaklaması ve 1940 yılında ABD Sivil Hizmet Komisyonu'nun şüpheli yıkıcıların işten çıkarılmasına izin vermesi, 1947 yılındaki çok daha kapsamlı federal sadakat programının temellerini oluşturmuştur.

2.4.1.2 İkinci Kızıl Korkunun Hollywood Üzerindeki Etkisi

1946 yılında, komünistlerin devlet kurumlarına sızdığı yönündeki suçlamalar toplumda ilgi görmeye başlamıştır. Savaş sonrası enflasyonun ve yeni bir grev dalgasının yarattığı kaygının yanı sıra, Doğu Avrupa'daki Sovyet yayılcılığının artması, 1946 yılındaki ara seçimlerde Cumhuriyetçi Parti'ye 'hükümet içerisindeki komünistler' meselesini vurgulayarak büyük kazanımlar sağlamıştır. Truman, güçlü bir anti-komünist cephe göstermek amacıyla savaş zamanı detaylandırılmamış sadakat programını resmileştirmiştir. 22 Mart 1947'de Başkan Harry S. Truman, kamu çalışanlarının sadakat beyanlarına dayanan yeni bir ulusal güvenlik programını zorunlu kılan 9835 sayılı İdari Emri yayınlamıştır.

81. Kongre, 26 Ağustos 1950 tarihinde duyarlı kurumların başkanlarına, güvenlik gerekçesiyle bir çalışanı işten çıkarma yetkisi veren Kamu Yasası 733'ü kabul ederek sadakat programını genişletti. Başkan Truman, bir orta yol aramıştı. Devlet memurlarının halka sadakatini garanti altına almaya çalışırken hem Temsilciler Meclisi hem de Senato'dan gelen saldırılara direnmişti; hatta kayıtlarını Temsilciler Meclisi Amerikan Karşıtı Faaliyetler Komitesi'ne teslim etmeyi reddedecek kadar ileri gitmişti. Ancak Kongre'deki muhafazakarların baskıları ve Kore Savaşı'nın getirdiği değişen siyasi iklim, Truman'ın sadakat programını değiştiren yasaların çıkarılmasıyla sonuçlandı (Rackow, 1960, s.711). Kuomintang'ın giderek kötüleşen durumu ve komünistlerin eş zamanlı ilerlemeleri karşısında, Truman'ın ABD'nin Çin'i desteklemek için elinden geleni yaptığına dair inancından kaynaklanan ulusal özgüven artışı, hızla Çinlilerin koloni imajına dönüştü. Yakın zamanda gizliliği kaldırılan notlardan birinde, Çin Komünistleri iktidara geldikten sonra Moskova'dan bağımsız olmazlarsa, ABD'nin “yeni bir devrim keşfetmesi, beslemesi ve iktidara getirmesi gerektiği, bu devrimin eninde sonunda Çin Komünistleri ile silah testine girmek zorunda kalabileceği” belirtiliyordu (alıntılayan Lilienthal, 1964, s. 525); (Akt., Paparella, 2022, s.1315). Savaştan sonra iki karşıt görüş ortaya çıkmıştır. Birinci görüş, emek yanlısı politika ve refah devletinin genişletilmesini savunarak Yeni Düzeni devam ettirmeyi umuyordu. İkinci görüş ise daha fazla hükümet gücünün, ekonomik yıkım ve totaliter yönetimin yanı sıra tembelliğe sebebiyet vereceğine ve kişisel özgürlüğü engelleyeceğine inanıyordu. Gerekçeleri, serbest piyasa toplumunda yaşayan bireylerin herhangi bir devlet yardımı olmaksızın kendilerini

yükseltebilecekleri ve daha güçlü bir federal hükümetin daha az zenginlik yaratacağıydı. Muhafazakârlar, kendi görüşlerini Amerikan tarzı olarak adlandırarak tartışmalarına vatanseverliği dahil ettiler.

Komünizmin varlığını araştırmak üzere kurulan HUAC, komünistlere yönelik kamuoyu algısının dış tehditten muhtemelen iç tehdide doğru genişlemesine yardımcı oldu. Popüler filmler HUAC tarafından yoğun bir incelemeye tabi tutuldu. Thomas daha fazla ilgi yaratmak için gazetecilere, atom silahlarının sırlarının çalınmasıyla Hollywood komünistlerini ilişkilendirecek bir tanığın ifade vereceğine dair yalan söylentiler bile yaydı (Brianton, 2012, s.44). Sovyetlerin Doğu Avrupa'daki milyonlarca Katoliği ele geçirmesinden sonra ABD'deki kilise liderleri ve din adamları Soğuk Savaş meşalesini ellerine aldılar. Amerikan Hristiyanlığı kendisini Komünist imhanın birincil hedefi ve ateist belaya karşı en etkili silah olarak gördü. Katolikler, ABD'ye ve kiliseye bağlılıklarını kanıtlamanın bir yolu olarak anti-komünizmi coşkuyla benimsemişlerdi. McCarthy ABD'nin en önde gelen Katolik siyasetçilerinden biriydi ve Katolik muhafazakârlar McCarthy'yi dinsiz komünizme karşı inancın kahraman savunucusu olarak gördü. 1950'lerin Amerika'sında komünist bağları olduğunu itiraf etmek affedilmeyi sağlıyordu; hapse girenler tövbe etmeyenlerdi (Hutchins-Viroux, 2008). McCarthy sivil özgürlükçülerin ve yöntemlerinden endişe duyan diğerlerinin saldırısına uğradığında etnik-dinsel vagonların içgüdüsel bir şekilde dönmesini tetiklemiştir. Şüphe kültürünün zehirlediği bir kamusal alanda McCarthy her orta yol liberalini vatana ihanetle suçlayarak çizgiyi aştı. McCarthy'nin haçlı seferinin dini boyutuyla övünmek bazı Katolik muhafazakarların kendilerini iyi hissetmelerini sağladı. 9 Şubat 1950'de Wisconsin'in kıdemsiz senatörü Joseph McCarthy Dışişleri Bakanlığında çalışan 205 kişinin Komünist Partisi üyesi olduğunu belirttiği zaman Illinois senatörü Scott Lucas ile aralarında şu diyalog gelişmiştir:

“Mr. Lucas, Eğer Senatör bu 205 kart sahibi Komünistin ismini verir ve haklı çıkarsa, Illinois Senatörü Wisconsin Senatörü hakkında söylediği her şey için özür dileyecektir.”

“Mr. McCarthy, Illinois Senatörü'nün sorusunu cevaplamayı bitirene kadar olmaz. Senatör bir konuya dikkatimi çekti ve iyi ki de çekti; aksi takdirde gözden kaçırabilirdim. Bu arada, Reno, Nevada ve Wheeling, W.V.'da yaptığım konuşmalar kaydedildi, dolayısıyla ne söylediğim

konusunda hiçbir şüphe yok. Ben 205 rakamından bahsettiğimi sanmıyorum. Sanırım 200'ün üzerinde demiştim" (McCarthy, 1953, s.6).

Bu liste hiçbir zaman hazırlanmamış ve doğrulanmamış olsa da kamuoyu böyle bir listenin varlığına inanmış ve bu da Amerikan halkı içinde komünist casuslar olabileceği ihtimalini güçlendirmiştir. 1950'lerin popüler filmleri, ABD'de histeriyi körüklemeye ve bu anti-komünist hareketi desteklemeye oynadığı önemli rol hakkında çok az araştırma vardır. Ulusal bellek, 1950'lerin film endüstrisine ilişkin tarih konusunda seçici davranmış ve yalnızca baskıcı bir kara listeye karşı mücadele edenleri vurgulamıştır. Birkaç dramatik film ABD'de Komünizm karşıtı bilincin değil, paranoyanın artmasına yardımcı oldu. McCarthy'ci cadı avının en yoğun olduğu 1952 yılında gösterime giren Leo McCarey'nin Oğlum John filmi, Komünizmin Hristiyan aile erdemleriyle bağdaşmadığını vurgulamıştır (Shaw, 2007, s.109). Whittaker Chambers'ın Witness (Tanık) adlı kitabı henüz piyasaya çıkmıştı. Bu da beni 3 Ağustos 1948'de, Chambers'ın Temsilciler Meclisi HUAC Komitesi'nin karşısına çıkarak Alger Hiss ve kardeşi Donald'ı 1935-1937 yılları arasında komünist bir aygıtın üyesi olmakla suçlamasına geri götürüyor.

Chambers'a göre Hiss, Birleşik Devletler hükümetinin en üst düzeylerinde çalışırken bile casusluk yapan adanmış bir komünistti. Hiss çok farklı bir hikâye anlatarak sarsılmaz bir sadakat iddiasında bulundu ve Komünist Parti üyeliğini bile inkâr etti. Hiss'in performansı Komite üyelerinin çoğunu soruşturmanın düşürülmesi gerektiğine ikna edecek kadar etkileyiciydi. Başkan Truman, Capitol Hill casus soruşturmasını "kırmızı bir ringa balığı" olarak nitelendirdi ya da başka bir şekilde ifade etmek gerekirse "Arkadaşları ve bu sayı, kendisine yöneltilen suçlamaların kaynağından intikam almasını talep eden Başkan Truman'ı da kapsayacak şekilde artıyordu" (Sorensen, 1952, s.302). Chambers, Alger'in tutkulu bir amatör ornitolog olduğunu ve bir gün prothonotary bülbülü olarak bilinen özellikle nadir bir kuş gördüğünü iddia etti. Görünüşte alakasız olan bu bilgi, komite üyelerini tanıklarının doğruyu söylediğine ikna etmeye yardımcı oldu (Fronk, 2023. s.261). Kongre üyesi Richard Nixon, HUAC'ın bir üyesiydi. Komite, biraz isteksizce de olsa, Nixon'ın, en azından birbirlerini tanıyıp tanımadıkları konusunda Hiss'in mi yoksa Chambers'ın mı yalan söylediğini belirlemeye çalışacak bir alt komitenin başkanı olmasına karar verdi. Yüzleşmenin en çarpıcı kısmı, Hiss'in Chambers'a daha önce George Crosley adını

kullanıp kullanmadığını sorması ve Chambers'ın garip bir ukalalıkla ve yüzünde bir gülümsemeyle bunu reddetmesiydi. Bu açıklayıcı görüşmenin ardından Nixon, Chambers ve Hiss'in bir şekilde birbirlerini tanıdıklarına karar verdi. Ertesi gün New York Times'ın baş sayfasında "Alger Hiss Chambers'ı Tanıdığını Kabul Ediyor" yazıyordu (Kimbrell, 2003, s.72). Gerçek, Hiss'in işten eve getirdiği belgeleri yeniden yaratmak için kullanılan daktilo ile ortaya çıktı. Chambers, CPUSA'dan ayrıldıktan sonra "hayat sigortasını" sürdürmek amacıyla, Hiss ve White'da dahil olmak üzere birçok üst düzey yetkiliyi suçlayan gizli hükümet belgelerini ve geliştirilmemiş mikrofilmleri saklamıştı. Chambers bunları, KGB'nin evini araması durumunda saklamak üzere çiftliğindeki balkabağı tarlasında içi oyulmuş bir balkabağının içine koymuştu (Hatfield, 2014, s.66-67). Tartışma yön değiştirmişti. Hiss'in Chambers'ı itiraf ettiğinden daha iyi tanıyıp tanımadığı, hatta onun bir komünist olup olmadığı sorusu artık nispeten önemsiz görünüyordu. Artık soru, Dışişleri Bakanlığı'nın üst düzey yetkilisi Alger Hiss'in bir Sovyet ajanı olup olmadığıydı. Hiss için casusluk suçunun zaman aşımı süresi beş yıldır ve suçlayıcı kanıtların hepsi on yıl öncesine ait belgeler ile ilgiliydi, ancak Alger Hiss'in yalancı şahitlik yapıp yapmadığı konusunda zaman aşımı söz konusu değildi.

Chambers ifadesinde Hiss'in 1937 başlarında kendisine Dışişleri Bakanlığı belgelerini iletmeye başladığını söyledi. Sovyet ajanı Albay Boris Bykov'un önerdiği ve Hiss'in de uyguladığı, dosyaları her gece eve getirip yeniden yazmayı içeren casusluk prosedürlerini anlattı. Yeraltı örgütüne 1932 yılında katılan Whittaker Chambers'a iki yıl sonra Washington'da hükümet pozisyonlarında çalışan bazı komünist üyeleri yeni bir aygıt olarak yeniden örgütleme görevi verildi. Chambers o zamanlar onu bu isimle tanımasa da amiri "Kızıl Ordu Dördüncü Şube (askeri istihbarat) Rus subayı Albay Boris Bykov" idi (Currey, 1987, s.318). Hiss'i Dışişleri Bakanlığı belgelerinin daktilo edilmiş kopyalarıyla ilişkilendiren en kritik ifade Federal Soruşturma Bürosu⁶ belge inceleme uzmanı Ramos C. Feehan'dan geldi. Feehan ifadesinde, Chambers tarafından üretilen belgeler ile Hiss'in mektuplarının tek ve aynı daktiloda yazıldığı sonucuna dayandırmasına neden olan iki belge setinde de on karakterde normdan benzer sapmaların meydana gelmesi gibi bazı özellikler

⁶ The Federal Bureau Of Investigation

belirtmiştir (Packer, 1957, s.413-414). 23 Haziran'da Alger Hiss kürsüye çıktı. Chambers'ın ortaya çıkardığı dört el yazısı notu yazdığını kabul etti, ancak Chambers'ın balkabağında bulunan mikrofilmle herhangi bir bağlantısını olduğunu ya da altmış beş Dışişleri Bakanlığı belgesinin daktilo edilmesinde herhangi bir rolü olduğunu reddetti.

Hükümet Hiss'i yeniden yargılayacağını açıkladı. Savcılık, Kaufman'ın ilk duruşmada ifade vermesini engellediği önemli bir yeni tanık gösterdi. Savcılık bundan yararlanarak 1930'ların Washington'unda bir başka Sovyet casusu olan Hede Massing'i sundu ve Hiss'in, Massing'in halkasından kendi halkasına geçmesi için Dışişleri'ndeki bir başka Sovyet casusu olan Noel Field'i nasıl işe almaya çalıştığını anlattı (Ehrman, 2007, s.4). İlk duruşmada küçük bir oyuncu olan Julian Wadleigh, ikinci duruşmada Cross tarafından ağır bir çapraz sorgulamanın hedefi haline geldi.

Dışişleri Bakanlığı belgelerini çaldığını ve bunları kurye olarak Chambers'a verdiğini itiraf eden hükümet ekonomisti Julian Wadleigh, bu idealist türün bir başka örneğidir. Cooke, onu "idealist solun paramparça olmuş yiğitliğinin yürüyen sembolü, Halk Cephesi'nin ve sınıfsız toplumun yıkıntılarından kaçan, bir düzine yıl önce görev yeminine sadakatini faşizme karşı direnişin gerçek onuruyla takas etmekten duyduğu gururun bedelini şimdi ödemek zorunda olan ciddi bir adam" olarak tanımlıyordu (Baehr, 2020, s.26). Daha fazla tanık ve sorgulama için daha fazla serbestlik tanınmasıyla, ikinci duruşma ilkinden üç hafta daha uzun sürdü. Cross özetinde, çalınan belgelerin bir zamanlar Hiss'e ait olan Woodstock'ta yazıldığını kabul etti, ancak Chambers'ın ya da bir suç ortağının daktiloyu Hiss'lerin mülkiyetinden çıktıktan sonra bir şekilde ele geçirmiş ve Alger'i suçlamak amacıyla belgeleri yazmış olabileceğini öne sürdü. Murphy, savcılığın kapanış konuşmasında, Chambers ve Hiss arasında bir zamanlar yakın bir ilişki olduğunu gösteren değişmez kanıtlar yığınına vurguladı. 17 Kasım 1949 tarihinde başlayan ikinci yalancı şahitlik davası 21 Ocak 1950 tarihinde Hiss'in mahkumiyetiyle sonuçlandı. Eğer Hiss yalancı şahitlikten suçluysa, muhtemelen casusluktan da suçluydu ve Amerikalılar komünizmi bir daha asla sadece itibarsız bir kaçık kesime hitap eden tuhaf bir yabancı felsefe olarak görmezden gelemezlerdi. Belli ki komünizm, düzgün ve zeki Amerikalı beyefendileri ihanete sürükleyecek güce sahipti (Miller ve Miller, 1953, s.598). Hiss davası, Amerikan siyasetini sonsuza dek değiştirecek bir olaylar zincirini harekete geçirdi.

Senatör Joseph McCarthy, Hiss'in mahkumiyetinden yola çıkarak Dışişleri Bakanlığının “tamamen komünistlerle dolu” olduğunu iddia etti. Richard Nixon'ın Hiss-Chambers çatışmasındaki rolü sayesinde kazandığı ani şöhret, 1952 Cumhuriyetçi Başkan adayı General Dwight Eisenhower'ın onu aday adayı olarak seçmesine yol açtı.

Western filmleri Amerikan değerlerini sergileyen ve destekleyen bir türdür. High Noon, alışılmışın dışına çıkan bir Western filmi olarak görülebilir. Carl Foreman, 1952 yılında gösterime giren High Noon'un senaryosunu HUAC tarafından Komünist bağlantısı olduğu iddiasıyla ifade vermek üzere mahkemeye çağrıldığı sırada yazdı. Bu durum propaganda üretmek için sürekli baskı altında olan Hollywood'da artan huzursuzluğu da yansıtıyordu. Hollywood'un kara liste dönemi, Amerikan tarihinde film endüstrisindeki birçok kişinin kongre komitesi önüne çıkarıldığı ve siyasi bağlantıları hakkında sorgulandığı karanlık bir dönemdi. Bazıları işlerini, arkadaşlarını ve hayatlarını kaybetti.

Nancy Lynn Schwartz, Hollywood'daki stüdyo yöneticilerinin senaryolarda keyfi değişiklikler yapmasına karşı senaristlerin sanatsal kontrol mücadelesi sonucunda, yeni kurulan yazarlar sendikası ile stüdyo yöneticileri arasında yalnızca ücretler değil, sektörün yapısı konusunda da bir savaş başladığını belirtir. Schwartz ayrıca, Senaryo Yazarları Birliği'nin⁷ liderlik pozisyonlarında çok sayıda komünist bulunmasının ve Roosevelt'in Yeni Düzenine verilen desteğin, McCarthyizm'i çevreleyen histeriyi beslediğini iddia eder (Meeks, 2009, s.29). Özellikle 1951-1952 yıllarında, Foreman ve High Noon'un film yapımcısı bilinçli bir şekilde Soğuk Savaş'ın Kızıl Korkusu ile sınır ideolojisinin temel ilkeleri arasında bağlantı kurdu: “Kızıl olmaktansa, ölü olmak daha iyidir” (Smyth, 2014, s.42-43). İzleyiciler, Foreman'ın vermek istediği mesajlara açık mıydı? High Noon filminin bir Western mi yoksa Western kıyafetleri içinde sunulmuş bir sosyal drama olarak mı görülmesi gerektiği, filmin Soğuk Savaş siyasetine solcu bir müdahale olarak algılanmasına ilişkin tartışmalarda da açıkça dile getirilmiştir.

McCarthycilik, yasayı güçlendirmek ve ulusal güvenliği korumak adına sunulurken, High Noon filminde yasanın temeli sarsıldı. Sağlam bir zemin olmadan,

⁷ The Screen Writers Guild

meşrutiyet sorunu ortaya çıkar: Hukuk adına kim konuşabilir? McCarthycilerin bu bakış açısıyla konuştuklarını iddia ettikleri bir dönemde, High Noon bu pozisyonun aslında ne kadar güvencesiz olduğunu gösterir (Verstraten, 1999, s.113). Foreman'ın net ya da olumlu bir karar aldığını söylenemez. HUAC tarafından hayatının geri kalanının gidişatını değiştiren ciddi sonuçlarla karşılaştı, ancak ahlaki bir zafer kazandı. High Noon filminde, Foreman'ın etik inancı ve içinde bulunduğu durumla açık paralellikler görmek mümkündür, bu da Foreman'ın politik doğasını kanıtlamaktadır.

John Wayne, High Noon'un Amerikan erkekliğini ve sınır bireyciliğini yıktığı iddiasının en önde gelen eleştirmeniydi ve tepki olarak yönetmen Howard Hawks ile 1959 yılında Rio Bravo'yu çekmiştir. Medeniyet güçleri saldırı altında olsa bile halkın desteği ile kanun ve düzen sağlam kalacaktır. Modern bir toplumda otokratik bir kanun adamının gerçekleri sorgulanabilirken Rio Bravo'nun dünyasında bu politikalar uygundur. Rio Bravo'da düzeni sağlayan kanun temel kavramının ötesine geçmiştir. Düzen ve toplumun deforme olarak tanımlandığı bir dünyada kaos yaratmak kahramanların eylemlerini motive eden ahlaki ve cesur bir yaklaşım olabilir.

1957 yılında yayınlanan Jet Pilot filminde SSCB ve ABD arasındaki hava savaşı, RKO Stüdyolarının özellikle Anti-Komünizm karşıtlığını ideolojik olarak teşvik etmekten ziyade askeri olarak nasıl mücadele edileceğini zamanın en son teknoloji hava özel efektleri ile gösterdi, ancak filmde yer alan kişiler Anti-Komünist hareket içinde aktif olarak yer almışlardır. John Wayne, J. Edgar Hoover ile doğrudan yazışmış ve HUAC'ın Hollywood'a yönelik soruşturmalarına yardımcı olmuştur. Güvenlik sızıntıları veya sırların çalınması endişesi o kadar büyüktür ki, bu tema atomik olmayan siyasi gerilim filmlerinde de görülür ve muhtemelen güçlü teknolojilerin kendi ülkelerine karşı kullanılması korkusuna işaret eder (Bowman, 2014, s.56). Kazanan kahraman, ABD'nin gururunu ve değerlerini korurken ülkeyi kurtarır. McCarthy, 2 Aralık 1954'te Birleşik Devletler Senatosu tarafından kınanmasının ardından kamuoyu nezdinde itibarsızlaştı. Buna rağmen, Hollywood bu dönemde akılcı ve dengeli bir bakış açısıyla filmler üretme fırsatını değerlendirmedir.

1959 yılında General Maxwell D. Taylor'ın kitabı "The Uncertain Trumpet" yayımlanmıştır. İdarenin güvenlik politikalarına göre, Taylor'ın muhalefetine ana

itici gücü, ABD'nin stratejisi ve güç duruşunun savunma değerlerinden fena halde yoksun olduğu için komünist inisiyatiflerle yeterince başa çıkamadığıdır. Ancak General Taylor'ın ABD güvenlik politikalarına en önemli katkısı, "Esnek Tepki" olarak da adlandırılan geniş spektrumlu ağır misilleme stratejisidir. Üçüncü dünyadaki komünist ilerlemeler, Kennedy'nin başkanlığının anahtarını oluşturmuştur. John F. Kennedy, Ocak 1961'de göreve başladığında yardımcılara sorduğu ilk soru "Gerilla savaşı konusunda ne yapıyoruz?" olmuştur (Nagl, 2008, s.134). Kennedy, Ocak 1962'de Ulusal Güvenlik Eylem Memorandumu⁸ 124'ü yayınlayarak Özel Grubu kurdu. NSAM 124, Özel Grubun "dost ülkelerde yıkıcı isyanlar ve ilgili dolaylı saldırganlık biçimlerinin önlenmesi ve bunlara direnilmesi için çaba birliğini sağlamayı ve mevcut tüm kaynakların en etkin şekilde kullanılmasını" içeriyordu.

Toprak, köylülük için merkezi bir sorundu ve birçoğunun Ulusal Kurtuluş Cephesi'ne olan bağlılığının temelini oluşturuyordu. Sömürge döneminde topraklar az sayıda toprak sahibinin elinde toplanmıştı ve toprağı işleyen köylü emeğinin karşılığını çok az alıyordu. Yolsuzluk ve giderek ağırlaşan koşullar köylülere daha da tedirgin etti. Viet Minh, kontrol ettiği bölgelerdeki köylülere toprağı yeniden dağıttı. Köylüler için Fransızlar dönemindeki koşullara geri dönmek bir seçenek değildi (Ritchie, 2017, s. 58-59). Sivil Düzensiz Savunma Grubu Programı⁹, 1961 yılında Güneydoğu Asya'da yapılan ve Viet Cong'un stratejik konumdaki orta dağlık bölgelerde hakimiyet kurmasının yüksek seviyede bir tehdit olduğu sonucuna varan bir çalışmaydı. Program, Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA)¹⁰ tarafından başlatılmıştır. CIA, 1996 yılına kadar bir eğlence endüstrisi irtibat görevlisine sahip olmadığı için birçok insan CIA'nin Soğuk Savaş boyunca sinema endüstrisi içerisinde herhangi bir faaliyet yürütmediğini varsaymıştır. Bu varsayım doğru değildir, çünkü Teşkilat görevlileri bir takım gizli operasyonları hayata geçirmek için sinemacılarla birlikte çalışmıştır. Hugh Wilford, The Mighty Wurlitzer adlı kitabında CIA'nin Soğuk Savaş döneminde Hollywood ile yakından ilgilendiğini, çünkü cehalet oranlarının yüksek olduğu ülkelerde demokrasi yanlısı mesajları iletmenin en iyi yolunun filmler olduğuna inandığını belirtir (Jenkins, 2016, s.14). Yeşil Bereliler filminin açılış

⁸ National Security Action Memoranda

⁹ Civilian Irregular Defense Group

¹⁰ Central Intelligence Agency

sahnesinde, üzerinde “Birleşik Devletler Ordusu John F. Kennedy Özel Savaş Merkezi Kuzey Karolina” yazılı bir bez pankart ön plana çıkarılmıştır.

Başkan Kennedy’nin Ekim 1961’de Fort Bragg’ı ziyareti, Yeşil Bereliler mitolojisinin kurulmasında kritik bir rol oynamıştır; çünkü yeşil bereyi resmi üniformalarının bir parçası yapan emir bu ziyaretten sonra yayınlanmıştır (Moore, 2020, s.20). Programın ilk şartı, köy güvenliğiydi. Yeşil Bereliler, merkezi bir köye (Buon Enao) yerleşerek köyü tahkim ettiler ve yerel kabile üyelerini eğitmeye başladılar. Köy savunucularına hafif silah kullanımının temellerini öğrettiler. ABD kuvvetleri, köylerin ihtiyaçlarını dinleyip anlamış ve bunları sivil projelere dahil etmiştir. Ayrıca, köylülerin dinlerini ve sosyal tabularını mümkün olduğunca anlamaya ve saygı göstermeye çalışmışlardı. Köylüler, ailelerinin sağlığı konusunda Amerikalılar kadar endişeliydi. Bu nedenle, pek çok kişi sağlık personelini ve sağladıkları bakımı “tüm çeşitli sivil eylem programları arasında en etkili ve verimli hizmet” olarak değerlendirmiştir. Amerikan kuvvetlerinin kültürel açıdan duyarsız olduğu ve birlikte çalıştıkları yerli halklar hakkında bilgi edinmekten aciz oldukları yaygın bir söylemdir. Ancak Amerikan Özel Kuvvetlerinin Vietnam’daki deneyimleri bu yanlış söylemin açık bir karşıtıdır (Sparks, 2010, s.9). Program o kadar etkindi ki 1962 yılı sona ererken Darlac eyaleti güvenli bölge ilan edilmiştir. Programın başarısı ve gelecekteki VC faaliyetlerini engelleme potansiyelinden dolayı, kod adı SWITCHBACK Operasyonu olarak bilinen transfer ile programın doğası, savunma amaçlı bir yönelimden saldırgan bir duruşa evrilmiş ve VC askeri hedefler haline gelmiştir (Piasecki, 2009, s.7). Bu operasyonel değişiklikler ve Vietnamlı yetkililer tarafından azınlıklara yapılan kötü muamelenin yeniden başlaması, CIDG programını önemli ölçüde işlevsiz hale getirmiştir.

Vietnam’daki Amerikan müdahalesi, Truman ve Eisenhower tarafından gönderilen askeri danışmanlarla başlamıştır. Kennedy, esnek tepki stratejisi dahilinde Vietnam’a özel kuvvetler göndermiştir. Johnson, Vietnam kararını sürdürme taahhüdünde bulunarak bağımsız bir Güney Vietnam’ı koruma hedefini seçmiş ve seleflerinin yolunu izlemiştir. 26 Kasım 1963’te NSAM 273 ile Kennedy’nin asker azaltma kararını tersine çevirmiş ve Güney Vietnamlılara yardım politikasını yeniden teyit etmiştir. Amerika’nın en uzun ve en tartışmalı savaşının tırmanışı, 7 Ağustos 1964’te Tonkin Körfezi Kararı’nın kabul edilmesiyle başlamıştır. Başkana ve ABD’ye

vatansever destek konusunda birlik içinde görünme zorunluluğu, Kongre'ye Yürütme Organına boyun eğmekten ve Tonkin Körfezi Kararı lehinde oy kullanmaktan başka uygun bir alternatif bırakmamıştır (Schwindt, 2009, s.16-17). 16 Ocak 1964'te OPLAN 34 A-64'ü devreye sokan Johnson, Kuzey'e karşı artan gizli operasyonların ve sızmaların, CIA tarafından orduya aktarılması çağrısında bulunmuştur. OPLAN 34-A saldırılarının çok sayıda feci ve istenmeyen sonuçları olmuştur. Yakalanan baskın ekipleri Kuzey Vietnamlılara çok önemli istihbarat bilgileri sağlamıştır (McTague, 2000). 17 Mart 1964'te NSAM 288'i onaylayan Başkan Johnson, hedefini "Komünist olmayan bağımsız bir Güney Vietnam" olarak tanımlamıştır. Amerikan askerlerini destekleme gerekliliğine inanan John Wayne, 1965 yılında Başkan Johnson'a bir mektup yazarak Amerika'nın Vietnam'daki varoluş sebebinin vatandaşlara iyi anlatılması gerektiğini belirtmiş ve Başkan'a, Pentagon iş birliğine ihtiyacı olacağını söylemiştir. Wayne, talebini desteklemek için uzun film kariyerinden ve özellikle dürüstlük ve haysiyetle yaptığı asker tasvirlerinden örnekler vermiştir (Suid, 1980, s.124). İlk aşama, 14 Aralık'ta Laos'taki ikmal hatlarının bombalanması olan Barrel Roll Operasyonu ile başlamıştır. William Bundy, görev gücünün ortaya çıkışı, yönetimin politika oluşturma sürecinin önemli bir boyutunu vurgulamaktadır.

Bu süreçte, savaş için geniş planlama genellikle kurumlar arası bir temelde ve sıklıkla yönetimin en üst düzey yetkililerinden uzak düzeylerde gerçekleştirilmiştir (Coleman ve Selverstone, 2010, s.5-6). Kademeli yanıt stratejisi dahilinde başlatılan Rolling Thunder Operasyonu'nun temel olarak üç hedefi olmuştur: Birinci hedef, stratejik iknadır. İkinci hedef, Güney Vietnam'daki askeri ve siyasi elitlerin moralini yükseltmek. Üçüncü hedef ise harekâtın tek gerçek taktiksel hedefi olan engellemedir (alıntılayan Tilford, 1983, s.70); (Akt., Ellsworth, 2014, s.11). Hava saldırıları, Kuzey Vietnam'ın kararlılığını sertleştirmek ve davalarının kutsallığını pekiştirmek dışında, dünyanın en karmaşık ve ölümcül hava savunma ağlarının kurulmasına yol açmıştır (Fey, 2006, s.10). Güney Vietnamlılar, uçakları ve mürettebatını barındıran çok sayıdaki hava üssünü yeterince koruyacak insan gücüne ya da beceriye sahip değildi ve bunlar düşman için davetkar hedeflerdi. Bu nedenle uygun güvenlik ancak Amerikan birliklerinin varlığıyla sağlanabilirdi. ABD, düşmanını yenmek için gerekli olan geniş çaplı operasyonları yürütmek için ihtiyaç duyduğu insan gücüne sahip değildi (Marshall, 2021, s.46). 30 Ocak 1968'de General Vo Nguyen Giap'ın planlama

liderliği altında başlatılan Tet Taarruzu, Amerikalılara savaşın bitmediğini ve Komünist iradenin hala güçlü olduğunu göstermek için tasarlanmıştır.

Savaşın şok edici ve dehşet verici görüntülerini kullanan haber dergileri, “utanç verici” elçilik saldırısıyla birleşince okuyucularında savaşa karşı acı verici bir hoşnutsuzluk ve hükümetlerinin kabiliyetine dair şüphe bırakmıştır (Riggins, 2007, s.53-54). Wirtz, en katı anlamda, müttefiklerin Tet’ten önce istihbarat analizinde tam bir başarısızlık yaşamadığını kabul etmektedir. Üst düzey askeri yetkililerin Tet saldırıları gerçekteşmeden önce saldırıların genel parametrelerini belirleyen tahminleri kabul ettiklerini onaylamakta, ancak ne olacağının doğru bir şekilde anlaşılmasının saldırıların askeri ve psikolojik etkisini azaltmak için çok geç olduğunu belirtmektedir (Cubbage, 1993, s.75). Henry Kissinger, Ocak 1969’da Foreign Affairs’de yayınlanan makalesinde şu sonuca varmıştır: “Biz askeri bir savaş verdik; rakiplerimiz ise siyasi bir savaş verdi.” “Biz fiziksel yıpranmayı hedefledik; rakiplerimiz ise psikolojik olarak tükenmemizi!” (Colhoun, 1979, s.26).

2.4.2. Devlet Dışı Aktörler

Siyasi suikastlar, toplumsal çatışmalar ve geniş çaplı sivil huzursuzlukların damgasını vurduğu 1960’lar, Amerikan tarihinin iç savaştan bu yana en çalkantılı dönemiydi. Kennedy’nin 22 Kasım 1963’te Dallas’ta vurularak öldürölmesinin ardından, on yılın ilk birkaç yılındaki iyimserlik kaybolmaya başladı. Birleşik Devletler’ in Vietnam’daki tartışmalı savaşı, ırk ve ülkenin maddi edinim kültürü gibi toplumsal konulardaki kuşak ayrımını giderek belirginleştirmiştir. Siyasi olarak bu durum, sol-liberal grup ve örgütlerin yükselişiyle kendini göstermiştir. Ancak genç Amerikalılar arasında kültürel tutum ve adalet anlayışlarındaki değişiklikler daha yaygındı. 1960’ların ikinci yarısında filizlenen, kişisel özgürlüğe dair doktrinel olmayan inançtan oluşan bir karşı kültür ortaya çıkmıştır. Merkezci liberal, sol görüşlü üniversite eğitimi almış kişiler, Amerikan sinemasının genişleyen gençlik kesiminin büyük ve etkili çekirdeğini, yeni izleyici kitlesinin büyük çoğunluğunu oluşturuyordu. Bu yeni topluluk, Amerika’nın baskın kültürel mitlerine ve Hollywood’un geleneksel paradigmalarına karşı bir tavır geliştirmeye başladı. Vietnam Savaşı’nın felaketi, 1968 Demokratik Kongresinde Chicago’da, Kent State’te ve diğer pek çok küçük toplulukta

alevlenen kuşaklar arası düşmanlıkların odak noktasıydı. Amerikalılar, dünyanın diğer bölgelerinde ne kadar kapsamlı ve akıllıca hor görüldüklerini anlamaya başlıyordu (King, Elsaesser ve Horwath, 2004, s.75). Bu durum, Hollywood için bir katalizör görevi gördü. Steve Neale, gençlik ve öğrenci hareketlerinin ideolojilerinin oluşturmuş olduğu baskıya medyanın daha fazla kayıtsız kalamayacağını belirterek protestoların Hollywood üzerindeki etkisini olumlu olarak değerlendirmiştir (Robnik, 2004). Universal, Paramount ve Columbia’da konformist olmayanlara hitap eden projeler bulmaya çalıştı. Özellikle her üç stüdyo, öğrenci isyanları ve kampüs ayaklanmalarını konu alan filmlerle ilgileniyordu.

Universal, *The Activist* (1970) adlı bağımsız yapım bir film yaptı; Paramount, Chicago’daki 1968 Demokrat Parti Kongresi’ndeki ayaklanmaların görüntülerini içeren *Medium Cool* (1969) ile öne çıktı. Columbia, grev ve isyan eğilimli bir üniversite kampüsünde geçen Elliot Gould’un aracı *Getting Straight* (1970) ve Stanley Kramer’in yönettiği, sadık liberal bir üniversite başkanının isyanla parçalanmış kampüsüyle başa çıkmaya çalışmasını konu alan *RPM*’nin (1970) yapımını üstlenmiştir.

Medium Cool’da protestoların odak noktası Vietnam Savaşı doğrudan gösterilmez. John’un dairesinde, Eddie Adams’ın bir Vietkong askeri olan Nguyen Van Lem’in infazını gösteren Pulitzer ödüllü görüntüsüne ve Güney Doğu Asya’da savaş muhabiri olarak çalıştığı döneme ait siyah beyaz fotoğraflara bakarız. Güney yakasındaki siyah radikallerin bulunduğu mahallede kentsel krizin ırksal fay hatlarıyla doğrudan yüzleşilir. *Medium Cool*, Wexler’in 1969’da çektiği son filmidir. Topladığı görüntüler, bir TV kameramanının spontane ve büyük ölçüde doğaçlama tasviri için patlayıcı bir doruk noktası haline geldi. Haskell Wexler’in filmi, çağdaş Amerikan yaşamının kaleydoskopik izlenimlerinden oluşan bir kolejdir. Büyük bir duygusal ve entelektüel etkiye sahip olan bu kolej, yüzeysel bir dekorasyon amacıyla değil, yoğun bir gerçekçiliği tasvir etme niyetiyle yaratılmış gibi görünmektedir (Docker, 2024, s.4). ABD deniz aşırı dekolonizasyon sürecinden geçmiyorsa da Siyah Gücün, Vietnam Savaşını iç sömürgeleştirerek anti-kolonyal mücadeleye dönüştürmesi Afro-Amerikan gettolarındaki kriz ile bağdaştırılıyordu.

Johnson döneminde, Tonkin Körfezi olayının hiç yaşanmadığı ve Johnson yönetiminin Kuzey Vietnam'ın bombalanması için halk desteği toplamak amacıyla bu saldırıyı uydurduğu yönündeki söylentiler, güvenilirlik sorununu ortaya çıkarmıştır. Johnson'ın ekibi 1965-1966 yıllarında savaşın gidişatı ve Güney Vietnam'daki Diem rejimine yönelik halk desteği hakkında olumlu raporlar yayınladıkça bu güvenilirlik sorununu büyümüştür. Irksal adalet için mücadele devam ederken, 1965'in başlarında zirveye ulaşan şiddetsiz ırklar arası dönem sona ermiştir. Savaş sadece ulusu kutuplaştırmakla kalmamış, aynı zamanda Sivil Haklar Hareketi ve siyah Amerika arasında bir hat çizmiştir. Vietnam Savaşı'nın Amerikan toplumunda yarattığı baskı ve sivil haklar gündeminin Kongrede çıkmaza girmesi, Afrikalı Amerikalılarda tepkilerin artmasına neden olmuştur. Alabama'nın Tuskegee kentindeki Standart Oil istasyonunda Sammy Younge Jr adlı yirmi bir yaşındaki genç, istasyonun ayrımcı sahibi tarafından vurularak öldürülmüştür. Cinayet, yerel Afro-Amerikan toplumunu öfkelenmiştir. Young, Amerikan toplumunun en entegre kurumu olan silahlı kuvvetlere katılan binlerce genç Afrikalı Amerikalıdan birisiydi. ABD Donanması gazisi ve Şiddet İçermeyen Öğrenci Koordinasyon Komitesi'nin (SNCC) Tuskegee bölümünde öğrenci aktivistiydi. Önceki aylarda SNCC'nin Alabama ve Mississippi'deki seçmen kayıt projelerinde çalışmıştı. Younge'un öldürülmesi protesto dalgasına yol açmış ve çoğu savaş karşıtı genç Afro-Amerikalıdan oluşan topluluk kente doğru yürüyüşe geçmiştir. Younge'un soğukkanlılıkla öldürülmesinin ardından beyazlardan oluşan bir jürinin Younge'un ölümüne sebep olan Marvin Segrest'i çok kısa bir zaman diliminde beraat ettirmesi, ırksal sükûnet görüntüsünü bozmuş ve Tuskegee Enstitüsü'ndeki öğrencileri daha militan bir yöne doğru yöneltmiştir. Sammy'nin öldürülmesi, SNCC'nin savaşa karşı konuşup konuşmama konusundaki kararsızlığını sona erdirmiş ve bu noktada Vietnam'daki savaşa karşı açıklama gelmiştir. SNCC'nin Ocak 1966 tarihli savaş karşıtı bildirisi, ABD'yi Dominik Cumhuriyeti, Kongo, Güney Afrika ve ABD'nin kendisi gibi diğer ülkelerdeki siyahların özgürlüğü için endişe duyduğunu iddia ederek aldatıcı olmakla suçlamıştır (Bond, 2000, s.12). O sırada Chicago'da ekonomik sorunlara karşı kampanya başlatmakta olan Martin Luther King'in SNCC'nin açıklamasına nasıl tepki vereceği sorusu Beyaz Saray'da endişeye neden olmuştur. Johnson yönetimi, King'in Amerikan kamuoyu üzerindeki olası etkisinden çekinmiştir.

Kısa süre önce Georgia Yasama Meclisine seçilen SNCC'nin 25 yaşındaki iletişim direktörü Julian Bond'un, Lewis'in açıklamalarını desteklemesi Güneyli beyazları kızdırmıştır. Bond'un, komünist olduğu iddia edilen SNCC'nin bir üyesi olması, katı ayrımcılık yanlılarının baskısını artırmıştır. King, SNCC'nin Ocak 1966'da savaşa ve Julian Bond tartışmasına alenen karşı çıkmasına eşlik eden kargaşanın ardından savaş konusunda sessiz kalmış, ancak muhalefeti vatan hainliği ile eş tutan bir topluma karşı öfkelenmiştir. King'in savaş konusundaki ilginç sessizliği, King gibi bir liderin kendisine inandırıcılık kazandırmasını ve büyük ölçüde Vietnikler ve beatniklerden oluştuğu algısını ortadan kaldırmasını arzulayan yeni filizlenmekte olan barış hareketi arasında büyük bir merak ve şaşkınlık yaratmıştır (Lucks, 2015, s.414). Bond'un ve SNCC'nin barış hareketindeki öncü rolü, emperyalizm, savaş ve ırkçılık arasındaki bağlantıyı kamuoyu önünde görünür kılmış ve ABD dış politikasına yönelik sömürgecilik karşıtı eleştirileri yeniden canlandırarak savaş karşıtı hareketin kapsamını genişletmiştir. 1966 yılında SNCC'nin başkanlığını devralan Stokely Carmichael, örgütü siyahlar için ekonomik ve siyasi güce dayanan siyah milliyetçi bir felsefeye doğru yönlendirmeye başlamıştır. Örgütte kalan tüm beyazları kovmuş ve Haziran 1966'da Dr. King ve Sivil Haklar Hareketinden kamuoyu önünde ayrılmıştır. "Beyazlar kızılardan çaldıkları toprakları ellerinde tutabilsinler diye siyahlar neden sarılara karşı savaşsınlar ki?" diyordu (Westheider, 2007, s.25).

Malcolm X, yurtdışındaki emperyalizmi yurtiçindeki ırkçılık ile tanımlıyordu. Bu durum, kendilerini Üçüncü Dünya devrimlerinin öncüsü olarak gören Afrikalı Amerikalıların, Asya, Afrika ve Güney Amerika'yı etkisi altına alan Devrimci Eylem Hareketini kurmasını sağlayan etkenlerden biri olmuştur. Malcolm X gibi, Devrimci Eylem Hareketi de Mao ve Çinli devrimcilere saygı duyuyor ve Afrikalı Amerikalıların yerli sömürgecilik altında yaşadığını iddia ediyordu. Malcolm'a göre, Amerikalı siyahların ezilmesi, Batılı bir olgunun (sömürgecilik/emperyalizm) sadece bir parçasıydı; tarihsel bir suç olan kölelik nedeniyle ABD'de yaşıyorlardı ve yakınlıkları diğer ABD vatandaşlarıyla değil, küresel bir topluluklardı (Temkin, 2012, s.276). Vietnam Savaşının en şiddetli dönemlerinde Malcolm X, Carmichael ve Kara Panter Partisi ¹¹ ırkçılığın uluslararası boyutlarını genç siyahlar arasında yankı

¹¹ The Black Panther Party

uyandıracak şekilde vurgulayarak anti-emperyalizm mücadelesini King'in şiddetsizlik çağrısına meydan okuyacak şekilde dönüştürmüştür. SNCC giderek radikalleşmiş ve vizyonunu ırksal adalet temelinde Üçüncü Dünya halklarına, özellikle de Vietnamlı köylülere yakınlık duyacak küresel bir hareket kapsamında genişletmiştir. SNCC'nin Vietnam ve ırksal ayrılıkçılık konusundaki çalkantıları, savaş ve beyazların ihraç edilip edilmemesi konusunda sert tartışmalara girmiş Irksal Eşitlik Kongresi¹² içinde yankı bulmuştur. Bu kuruluş, Afro-Amerikan milliyetçiliği konusunda SNCC ile paralel bir yönde ilerliyordu. Örgütün Vietnam konusundaki tutumu önemli ölçüde değişmiştir. Vietnam savaşının ortaya çıkardığı problemleri çözmeye çalışan Sivil Haklar Hareketi'nin yanında, savaşın ön cephelerinde yer alan Afro-Amerikan askerlerinin durumu ve askere alınmadaki eşitsizlikler ortaya çıkmıştır. Afro-Amerikalıların silahlı kuvvetlere alınmasındaki artış ve askerlik hizmetinin ırksal reformları hızlandırdığı yönündeki algı, hareketin savaşı destekleme ya da karşı çıkma süreçlerini etkilemiştir.

Birçok Afrika Amerikalı, kent gettoları ve Güneyin yoksul kırsal mahallelerinden kurtulmak için askerlik hizmetine gönüllü olmuştur. 1960 yılına ait eğitim istatistikleri de büyük bir eşitsizlik kaynağını göstermektedir. Verilere göre, beyaz nüfusun yüzde 43,2'si dört yıllık lise eğitimini tamamlarken, siyah nüfusun sadece yüzde 20,1'i liseyi bitirmiştir (Abulawi, 2021, s.32). Teknik olarak, erteleme sistemi azınlıklara karşı ayrımcılık yapmıyordu çünkü siyah bir öğrenci için erteleme almak, beyaz bir öğrenci için olduğu kadar kolaydı. Sistem, doğası gereği yüksek öğrenim masraflarını karşılayabilenleri ayırıyordu ve bu nedenle ekonomik ve sınıfsal ayrımları netleştiriyordu (Westheider, 1997). 1966 yılının sonunda Vietnam'da yaklaşık 600.000 Afro-Amerikan asker görev yapıyordu. Vietnam'daki Afro-Amerikan askerlerinin oranının bu denli yüksek olmasının nedeni, Savunma Bakanı Robert McNamara tarafından tasarlanan ve her yıl, çoğu başlangıçta silahlı kuvvetler yeterlilik testini geçemeyen 100.000 kişinin orduya alınmasını öngören bir program olan 100.000 Projesiydi. Proje, 1965 yılında The Negro Family üzerine tartışmalı bir raporun yazarı olan Daniel Patrick Moynihan'ın fikriydi. Raporda Moynihan, Afrikalı Amerikalılar sorununun ele alınmasının yoksulluk politikalarının ve stratejilerinin

¹² The Congress of Racial Equality

radikal bir şekilde yeniden düşünülmesini gerektirdiğini belirtmiştir. Simon Booker, Jet'te Stokely Carmichael'ın Vietnam'daki siyahi askerlerin paralı asker olduğu iddiasının, Pentagon'un 40.000 kişinin askere alınmayacağını duyurmasıyla gerçek bir anlam kazandığını yazmıştır (Wright, 2002, s.174). Yüzlerce yıl süren kölelik, ırkçılık ve ayrımcılığın devam etmesi, çoğu siyah Amerikalı için eşitliği ulaşılmaz hale getirmişti. Moynihan, Afrikalı Amerikalılar için yüzyıllardır süren kötü muamelenin siyah aile yapısını temelden değiştirdiğini düşünüyordu. Siyahların evlilikleri sıklıkla boşanma ile sonuçlanıyor ve çocukları babaları olmadan büyüyordu. Evlilik dışı doğan bebeklerin oranının hızla artması eşi benzeri görülmemiş bir durumdu. Evin reisi kadınlardı ve Moynihan'a göre anaerkillik siyah erkekler için marjinalleşme anlamına geliyordu. Sorun ekonomiden daha fazlasıydı. Siyah erkeklikte sadece mevcut nesli değil, gelecek nesilleri de tehdit eden bir kriz vardı. Siyah erkekliğin başarısızlığı açlık, yoksulluk, şiddet, suç ve uyuşturucu kullanımına dönüştü.

Moynihan, hayata yetersiz hazırlığın nihai işaretinin, silahlı kuvvetler zihinsel testindeki başarı oranı olduğunu düşünüyordu. Afrikalı Amerikalıların bu testteki başarı oranı yetersizdi. Johnson gibi Moynihan da vatandaşlık hakları ve yükümlülükleri arasında doğrudan bir ilişki görüyordu. Mevcut sistemin siyah erkekleri, erkek vatandaşların varsayılan görevi olan askerlik hizmetinden dışladığını iddia etmiştir. Siyah erkeklerin sadece ordunun sağlayabileceği disipline ihtiyaçları vardı. Siyah erkekler ancak bu şekilde ekonomik ve psikolojik olarak ailelerini yoksulluktan kurtarabilirdi. Bireyler artan eğitim, beceri geliştirme ve iş deneyimi fırsatlarından faydalanırken, toplum da üretken vatandaşlar olarak yapacakları katkılardan doğrudan ve dalgalanma etkisinden dolayı olarak faydalanacaktır (Mould, 1990, s.52). İlerleyen yıllarda çoğu Afrikalı Amerikalı, Floyd McKissick'in ırksal eşitliği sağlamanın tek yolunun siyahların ekonomik özerkliğini tesis etmek olduğu fikrini desteklemiştir. Çoğunlukla çok sayıda Afrikalı Amerikalı asker, başlangıçta Sivil Haklar Hareketi'nin geniş bir kesiminin savaşa destek vermesine neden olmuştur. Bu destek, ordunun entegre edilmesi gibi hareketin daimî hedeflerinden birinin gerçekleşmesi için önemli görülmüştür.

1950’li yılların başından itibaren Soğuk Savaş liberalizmini destekleyen Siyahi İnsanların Gelişmesi İçin Ulusal Birlik¹³ ve Urban League, benzer düşünceler içindeydi. Ancak, Vietnam Savaşı’nda çok sayıda Afrikalı Amerikalı askerin ölmesi ya da ağır yaralanması, siyah topluluk içinde savaşı destekleyen görüşlerin değişmesine yol açtı. 1966 yılına gelindiğinde, Afro-Amerikalıların Vietnam Savaşı’na karşı muhalefeti, beyaz protestoculardan daha yoğun hale gelmişti. Bu durum, savaş karşıtı harekete karşı çıkan fakat kamuoyundan da fazla uzak kalmak istemeyen diğer Afro-Amerikan örgütleri üzerinde baskı oluşturdu. Temmuz 1966’da siyahi bir eğlence ve haber dergisi olan Sepia, ‘Vietnam’daki Adamlarımız’ başlıklı bir köşede ve Editöre Mektuplar bölümünde, askerlerden gelen mektupları yayınlamaya başladı:

“Ekim 1967 sayımızdaki bir mektupla ilgili olarak [Siyah Güç hakkında daha önce alıntılanan mektup]. [İsim] kendi dar görüşünü ifade etmekle her türlü hakka sahiptir. Ancak okuyucularınızdan hiçbiri onun görüşlerinin buradaki askerlerin önemli bir kısmının görüşleri olduğunu düşünmemelidir. Açıkçası, “Siyah Güç” ifadesini anlamı konusunda çoğu insan gibi benim de kafam karışmış durumda. Anlamı konusunda farklı görüşler var, ancak eğer sosyal ve ekonomik eşitlik anlamına geliyorsa bu güzel bir şey. Bence birçok insan bu ifadeyi sadece huzursuz ve memnuniyetsiz insanları şiddete teşvik amacıyla kullanılacak bir savaş ya da muharebe çığılığı olarak görüyor” (King, 1989, s.98).

Afro-Amerikan askerler, Vietnam’ı emperyalist bir savaş olarak görmelerini sağlayan bir ırk bilinci geliştirdiler. 1966 yılına gelindiğinde, on binlerce siyah erkeğin kaderi Sivil Haklar Hareketi’nin savaşa tepkisini karmaşıklaştırdı. Her geçen ay artan kayıplar, başta King olmak üzere Sivil Haklar Hareketi’ni taraf seçmeye zorladı. McKissick, Black Power ilkelerini benimsemeye başlamıştı; şiddetsizliğin mantığını protesto ederek kültürel milliyetçiliği savundu. Harlem’e taşınarak, ayrımcılık karşıtı özgürlük yürüyüşlerini organize etmesi ve desteklemesiyle tanınan sivil haklar örgütü CORE’a katıldı ve 1966’da örgütün lideri oldu. Örgütün ideolojisini entegrasyonculuktan siyah güce doğru yönlendirdi. Vietnam Savaşı ve Black Power’ın güçlü karışımı, ağırlıklı olarak beyazlardan oluşan savaş karşıtı hareket ile Sivil Haklar Hareketi’ndeki iş birliğini engelledi. Afrikalı Amerikalı sivil haklar, liderleri ise büyük ölçüde beyazlardan oluşan savaş karşıtı hareketi, Afrikalı Amerikalıların endişelerine kayıtsız kalmakla suçladı.

Siyah kız öğrenci Forrestine Eubank’ın 11 Ekim 1966’da Torsch’ta yayınlanan makalesi, sivil hak örgütlerinin liderliğinde ve doktrininde siyah gücü ortaya çıkaran

¹³ National Association for the Advancement of Colored People

değişiklikleri tanımlıyordu. Eubank, Black Power'ın beyaz Amerikalıları dışlamadığını, aksine beyaz adamın kaygılarına boyun eğmeden siyah örgütlerde yükselmek için siyah Amerikalıların ihtiyaçlarına hizmet etmeye odaklandığına inanmıştır. Her şeye rağmen Vietnam konusunda Sivil Haklar Hareketi ile beyaz barış aktivistleri arasında bir ittifak kurularak savaş karşıtı hareketleri genişletmeye yönelik girişimler oldu. Berkeley'de Carmichael, beyaz aktivistleri iki şekilde örgütlenmeye davet ederek siyah özgürlük mücadelesindeki rollerini netleştirecekti: Birincisi, ırkçılıkla kökünden mücadele etmek için beyaz topluluklara giderek ve ikincisi, Vietnam'daki savaşı protesto etmekten SNCC'ye açık ve aktif askerlik direnişine katılmaya geçerek. Carmichael'in amacı daha büyüktü hem SNCC'nin ideolojik değişimine hem de beyaz aktivistlerin ırkçılık mücadelesindeki rolüne mantıksal bir temel sağlayan ayrıştırıcı bir amaç. Carmichael, kurumsal ırkçılığın varlığını ifşa ederek daha önce birleşik olan ırkçılık kavramını ayrıştırmaya çalıştı. Temmuz 1966'da Carmichael, Black Power üzerine bir yazıda şöyle diyordu: "Black Power, siyah yoksulların bir araya gelmeleri, ihtiyaçlarını tanımlamaları ve bunları gerçekleştirecek kişileri iktidara getirmeleri için bir araçtır" (Polletta, 1994, s.242). Kayıtsızlık hala birçok kampüste norm olabilirdi; ne de olsa üniversite ortamının amaçlanan ürünlerinden biriydi, ama artık on yıl önceki kadar yaygın değildi ve şimdi birçok gencin artan siyasi farkındalığıyla yan yana yaşamak zorundaydı (Sale, 1973, s.195). Beyaz paternalizmi, Black Power'ın etkisi ve Afro-Amerikalıların savaşın ırksal alt metnine duydukları öfke, Vietnam konusunda siyah sivil haklar liderleri ile beyaz Yeni Sol arasında herhangi bir birliktelik olasılığını ortadan kaldırdı. SNCC ve CORE'un beyazları sınır dışı etmesi sorunu dramatize etti. Bu dönemde komünist komplonun dünyayı saran tehdidi terörizm ile anılmaya başladı. Tüm muhalif şiddet hareketleri Sovyet merkezli bir uluslararası terör ağına bağlanıyordu.

3. FİLMLER

Soğuk Savaş döneminde sinema, tehdit tanımlamasının milli düzeyde aktarılmasına aracılık etmiştir. Milli güvenlik sinemasının anlamını ve gelişimini anlamak, Amerikan strateji tartışmalarının ortaya koyduğu tehditleri ve bu tehditlerin kaynaklarını iyi bilmeyi gerektirir. Amerikan strateji üretimi, savunma ve güvenlik stratejilerinin uygulanmasını meşrulaştırabilecek bir tehdit unsuruna dayanmış ve bu tehditler rakip ordular, ajanlar ve teröristler olarak kategorize edilmiştir. Ancak tehdit, stratejik sistem raydan çıkınca ya da bir güç karşısında muhalif desteğini kaybederse, Birleşik Devletlerin içinde de ortaya çıkabilir. Bu durum savaşın maliyetinden çok daha fazlasıyla ilgilidir ve bu maliyetler kendi içlerinde muazzamdır: Vietnam halkının maruz kaldığı büyük yıkım ve bir toplumun üyelerinin ulusal ve kişisel kimliklerini inşa ettikleri sembollerin zarar görmesi nedeniyle Amerikalıların ödemek zorunda kaldığı muazzam bedel. Vietnam Savaşı filmlerinin özel durumuna bu bağlamda yaklaşıldığında burada söz konusu olan, alımlamanın diyalojik doğası ve bu diyalojizmin ideolojik üretim sürecine dahil olan izleyiciler için oynadığı roldür. Sosyolojik gerçekliği umursamadan ve iç cephenin desteğini almadan toplumun ve askerlerin saldırı altında olduğunu vurgulayan milli güvenlik sineması, yüksek riskli sonuçları da beraberinde getirecektir.

3.1. The Green Berets

Yapımcılığını Batjac Productions'ın, distribütörlüğünü Warner Bros./Seven Arts'ın, yönetmenliğini Ray Kellogg ve John Wayne'nin yaptığı Yeşil Bereliler (The Green Berets) filminin senaryosu, James Lee Barrett tarafından Robin Moore'un 1965 yılında yayımlamış olduğu Yeşil Bereliler romanına dayandırılarak yazılmıştır. Eski bir denizci olan senarist James Lee Barrett, Moore'un kitabından sadece birkaç olayı kullanarak, Viet Cong'un kampı ele geçirmesini ve bir VC generalinin kaçırılmasını içeren aksiyon dolu bir senaryo ortaya çıkarmayı başardı. Yine de Pentagon, Wayne'e Fort Benning, Georgia'ya ve pırıl pırıl askeri donanımına erişim izni vermeden önce Barrett'in senaryosunda önemli değişiklikler yapılmasını şart koştu (Kelley, 2004, s.153). 1968 yılında yayınlanan film evrensel olarak eleştirilmiş olsa da filmi çevreleyen kargaşa ilgi çekmiştir. Yedi milyon dolar bütçesi olan film, 32 milyon dolar gişe hasılatı yaparak önemli bir başarı elde etmiştir. Yeşil Bereliler gişede güçlü bir

başarı elde etse de filmin eleştiri almasının temel sebebi yayınlanmasından altı ay önce Tet Taarruzunun gerçekleşmesidir. Yeşil Bereliler filmi, Tet taarruzunun, Vietnam Savaşı hakkında kamuoyunu aşağıya doğru bir sarmalın içerisine sokmasına hazırlıksız yakalanmıştır. Film, John Wayne'nin yönetmenlik kredisi aldığı ilk iki filminden biri olma özelliğini taşımıştır. Warner Bros'un, John Wayne'nin daha deneyimli bir yönetmen tarafından desteklenmesinde ısrar etmesi nedeniyle özel efektler ve dublörler için ikinci birim yönetmen olarak Ray Kellogg seçilmiştir. Wayne'nin tek söylediği, "Ray Kellogg ve Yeşil Bereliler hakkında ne söyleyebilirim ki? O olmasaydı, kariyerim bugünkü gibi olmazdı" (Munn, 2005, s.282). Film, 1968 yılındaki Laurel Ödüllerinde, Aksiyon Drama ve Aksiyon Performansı dallarında Altın Defne adayı gösterilmiştir.

Şekil 1. Albay Mike Kirby'nin Ekibi, Kamp A-107'de Görevi Devralıyor

Kaynak: IMDb (2024a). The Green Berets Photos. 10 Mart 2024 tarihinde <https://www.imdb.com/title/tt0063035/> adresinden edinilmiştir.

3.1.1. John Wayne ve Vietnam Savaşı

John Wayne, Yeşil Bereliler filminin yapımı öncesinde, sırasında ve sonrasında, ne yapmaya çalıştığını tutkuyla ifade etmiştir. Cambridge, Massachusetts'ten Brenda Norman'a yazdığı bir mektupta, “Şahsen, bu filmin Amerika Birleşik Devletleri'nin düşünen insanlarına, mevcut Komünizm tehlikesi konusunda daha iyi bir bakış açısı kazandıracağını umuyorum” (Goldman, 2018). Film, Yeşil Berelilerin Kovboy, Viet Cong'un ise Kızılberliler olarak tanımlandığı, iyi ile kötünün çarpışması üzerine kurgulanarak, askerlerin içinde bulunduğu koşulların ruhsal etkilerinden arındırılmış bir anlatı sunar. Albay Kirby, yakalanan bir VC casusuna Yüzbaşı Nim tarafından işkence yapılmasına izin verir ve bunu haklı çıkarır. Dört tür gerekçe ileri sürülür: Vietnam'da olduğu gibi sınırda da yasal sürecin bir silahın namlusundan geldiğini öne süren bir “Western Movie” mantığı; Fenimore Cooper tarzında bir “vahşi savaş” mantığı, Vietnam'da işkencenin adet olduğunu öne süren ve Kızılberlilerin kafa derisini yüzdürme eğilimi gibi bir tür “ırksal armağan”; ve Kirby'nin, tutsak bulunan VC tarafından parçalanıp işkence edilerek öldürülen bir Yeşil Berelinin vücudundan alınan bir Zippo çakmağı bulmasıyla başvurulmuş bir intikam gerekçesi (Slotkin, 1998, s.528).

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, tıpkı Hollywood gibi Amerikan değerleri içerisinde şekillenen Amerikan popüler müziği de istisnasız her zaman resmi ABD politikasını desteklemiştir. 1950'ler ve 1960'ların başlarındaki halk canlanması sırasındaki protesto şarkıları örneğini temel alan popüler müzik, savaşa direnişin az çok özgürce ifade edilebildiği birkaç medyadan biriydi. Vietnam Savaşı sırasında popüler müzik formatının, çatışmaya değinen neredeyse her başarılı pop şarkısının savaşa ve hükümet politikasına karşı eğimli olmasıyla Amerikan popüler kültürü de kendi içerisinde bir devrim yaşamıştır. Popüler kültürdeki değişimden etkilenmek yerine, Amerikan toplumunda azalmış olan militarist enerjiyi yeniden yükselten bir olgu ile karşılaşmıştır. Ordu Özel Kuvvetleri SSG Barry Sadler'ın “The Ballad of the Green Berets” adlı savaşçı yanlısı (ve dolayısıyla savaş yanlısı) şarkısı yalnızca başarılı olmakla kalmamış, 1966'nın en çok satan single'ı ve 1960'ların tamamında en başarılı güncel şarkı olmuştur. Bu nedenle, Vietnam Savaşı'ndan önceki tüm dönemlerin tam aksine, “Yeşil Bereliler Türküsü”nün popüleritesi, zamanında benzersizdi (Landes, 2016, s.153).

Politik kültür ile popüler kültür arasındaki ilişkinin incelenmesi, deneysel tasarıma veya anket araştırmasına kolayca uygun değildir. İki büyük ve karmaşık olay aynı anda meydana geldiğinde sebep ve sonuç oluşturmak zordur. Wayne'nin filmi, savaşa yönelik artan eleştirilere yönelik kültürel bir karşı saldırıyı işaret etmiştir. Wayne'nin Vietnam'daki Amerikan istismarcılığını övmesi, sinematik ve akademik standartlara göre yetersiz olsa da ulusal medya tarafından onurlandırılmayan Amerika'nın genç adamlarının, belirsiz sorunları değiştirme gücü adına hayatlarını feda etme istekliliğinin bir kanıtı olarak kalmaktadır.

3.1.2. Savaş Yanlısı Mesajlar

Çeşitli askeri birimler Vietnam'da savaşıırken, bir grubun üzerine odaklanılmıştır. Yeşil Bereliler olarak bilinen bu grubun yabancı dil becerileri, dövüş hünerleri ve geleneksel olmayan savaştaki ustalıkları övgüyle karşılanmıştır. Kirby ve ekibi, asker imgesine yeni bir boyut getirmiştir. Askerler yalnızca etkin savaşçılar olarak değil, aynı zamanda yetkin tıp personeli, inşaat mühendisleri ve modern uygarlığın temsilcileri olarak da tasvir edilmiştir (Morley, 2018, s.39). Bu seçkin askerler, siyasi, sosyal ve ekonomik sorunları çözebilecekleri beklentisiyle gönderildikleri için görevlerini yerine getirememişlerdir...

“Bu mevcut hükûmet (Johnson yönetimi) için savaşmamız gerektiğini nereden biliyorsunuz? Hiç özgür seçim yapmadılar. Anayasaları yok. Altı ay önce bir anayasa oluşturmak üzere bir komite atandı. Hala anayasa yok.” Çavuş Muldoon “Okulda öğrendiğime göre 13 birliğimiz kusursuz bir yönetimde, bilinçli ve aynı hedefe sahipti. 1776-1787'deki Büyük Savaş'tan sonra, 11 yıllık barışçıl çabadan sonra ancak bir araya gelip, 13 Birliği birleştiren kâğıdı imzaladılar. Şu anki Anayasamız” (The Green Berets, 08:40 to 9:15).

Amerika'nın ihtiyatlı askeri duruşunun yerini iddialı bir özgüven almıştır. Amerikalılar için savaş, süreklilik arz eden zihinsel bir referans teşkil eder. Bu unsur, kendilerine özgü kırılganlık duygusuyla şartlanmış bir toplumu koruma meselesinin gerçek araç ve normları olmuştur. Bu hassasiyet, varlıklarını ve geleceklerini koruma altında tutma gerçeğine dayanır ve bunu korumak için gerektiğinde güç kullanılabileceği inancının tezahürüdür. Çavuş Muldoon, Vietnam'da görev yapmış olan Yeşil Bereliler adına, sadece bu tarihsel gerçek nedeniyle bile savaşmaktan başka bir yol olmadığını teyit etmiştir (Supajarakit ve Sombatpoonsiri, 2018, s.63).

Kolektif hafıza, geçmişini nasıl anladığımızı, nasıl yeniden yorumladığımızı, geçmişe dair neler hissettiğimizi ve neden onun için anıtlar diktiğimizi anlamamızı sağlar. Çavuş, kolektif yarar uğruna yurttaşlardan fedakârlık yapmalarını bekler. Komünizmin yayılmasına karşı meşru ve ahlaki bir gerekçe elde etmek için, Güney Vietnam'ın ABD'nin Devrim Savaşı sırasında uğruna savaştığı aynı hedefe ulaşmak için savaştığını ve bir ülkenin herkesin üzerinde anlaşıcağı bir Anayasa inşa etmesinin zaman aldığını belirtir (Greve, 2009, s.41).

Beckworth, Vietnam çatışmasının aslında dış güçlerin operatörlüğünü üstlenmemesi gereken bir iç savaş olduğu düşüncesinden hareketle, "Bırakalım onlar halletsin." önerisini sunduğunda Çavuş, ele geçirilmiş silahları tanıtmaya başlamıştır. "Kızıl Çin'den Chikom K 50, komünist Çin." "S.K.S., Karabina Sovyet yapımı, komünist Rusya." "Mermiler, Çekoslovak yapımı, komünist Çek" (The Green Berets, 9:27 to 9:59). Kapitalizm ile savaşan yabancı halkları ortadan kaldırmak için destek sağlamanın yöntemi, bu halkları insanlıktan çıkmış katillere dönüştürmektir. Silahlar aynı zamanda endişe ve güvensizliğin işaretleridir. Özgürlük, demokrasi ve hukuk gibi temel değerlerden uzaklaşma tehlikesi taşırlar. Hepsi de domino teorisinin paranoyak bir kurgu olmadığına kanıttır. Büyük komünist komplo, Çinhindi'ndeki domino taşlarını devirmeye çalışmaktadır (Grey, 2005, s.49). Vietnam Savaşı, uluslararası Komünizm fırtınasına karşı verilen daha büyük bir küresel mücadelenin küçük bir bölümünü oluşturur.

Albay Kirby, güçlü bir Amerikan gazetesi için çalışan prestijli bir savaş karşıtı muhabir olan Beckworth'a, Vietnam'ın vahşi doğasındaki Amerikan misyonuna ilişkin tipik olumsuz temsillerini yeniden gözden geçirmesi için meydan okur. Ordunun temelinde yatan ve orduya yönelik her türlü eleştiriye gerçektışı, ütöpik ve erkekliğe yakışmayan ataerkil varsayımlar buna izin vermez. Wayne'e göre deneyim, tartışma ya da imajdan daha öncelikliydi: başka bir deyişle, Vietnam'a gitmeden alet direğinin ne kadar hayati olduğunu anlamak mümkün değildi. Bunun iki nedeni vardı: birincisi, Wayne görüntülere güvenmiyordu çünkü onları liberal basın kontrol ediyordu; ikincisi, Wayne Vietnam'a gittiğinde, ahlaksızlığı her türlü kararsızlığı veya savaş karşıtı duyguyu eritecek bir düşman inşa edebilirdi (Cobb, 1994, s.145).

Yeşil Bereliler köye gittikleri zaman yaşlı şefin sözüne uyanların yanında yaşlı şef de direğe bağlı şekilde katledilmiştir. İnsanların militarizme katılımı her zaman var olan ağlar aracılığıyla olmaz. Kendilerini fazlasıyla üzen bir deneyim ahlaki şok yaşattığında, askeri eylem bu tür bir çaresizlik hissine karşı en iyileştirici cevap olabilir. Arzulanabilir bir değişimin öncülünü oluşturan özdeşleşme edimindeki ilerici potansiyeli gösterir. Ormana doğru ilerleyen Doktor McGee ve Beckworth, ayağını tedavi ettikleri küçük kızın cesedini bulmuşlardır. Vietnamlılar, Amerikalıların kendilerini dinsiz VC'den korumasını istiyor ve buna ihtiyaç duyuyordu. Beckworth'un din değiştirmesindeki kilit olay, arkadaş olduğu bir çocuğun, VC tarafından vahşice tecavüze uğramasıdır. Bu olay düşmanın mutlak barbarlığının kanıtıdır (Spark, 1984, s.37).

Tehdit nosyonu harfi harfine kavramsal olmaz. Tehdidin etkili ve kalıcı olması için duygusal bir boyutunun olması gerekir. Hedefinde olanın fikrine, korku, şüphe ve endişenin ortak duygularını düşürmesi gerekir. Bir halkın hayatını altüst etmesi, o halk için değerli olan varlıkların ortadan kaldırılması, yıkıcı güçlerin kötü niyeti veya siyasi ideolojisiyle kendisinin ortadan kaldırılması korkusunu taşıması gerekir. Albay Kirby, Amerikan halkının kişiselleştirmesi olan Beckworth'a, görmüş olduğu son köyde VC'nin şefi öldürmediğini, bunun yerine onu bir ağaca bağladıklarını, sonra genç kızlarının bağırsaklarını onun önünde parçaladıklarını, bu da yetmezmiş gibi kırk tanesinin çelik çubuk kullanarak karısının tüm kemiklerini kırdığını söyler. İşte Komünizmin zaferini getirecek şiddet için özel kapasiteye sahip insanüstü düşman (Pike, 2008, s.27).

Ahlaki çoğunluğun eyleme geçirilmesi için karakterlerin kullandığı retorik, hedef kitlelere de belirli bir rol biçer: Kurban olmayı bırak ve bir kahraman gibi davranmaya başla. Amerikan değerler sistemine göre filmdeki haklı savaş, bir halkı özellikle katliam tehdidinden korumak için yapılır. Amerikan kültürünün gelmiş olduğu mekanizma olan vatanseverlik, komünizme karşı güçlendirilmiştir. Wayne bunu yaparak Amerikan siyaset kültürünün en aydınlık yönlerini en pozitif boyutuna kaydeder. Ülkeye varışından kısa bir süre sonra Kirby, Vietnamlı mevkidaşı Albay Cai ile tanışır. Albay Cai, yüksek bir amaç için her türlü fedakarlığı üstlenen Güney Vietnamlı subayı temsil ediyor. Yetkin, cesur ve apolitik, dönemin kıdemli bir Güney

Vietnamlı subayının neredeyse kesinlikle nadiren görülen üç özelliği (Michaels ve Gawthorpe, 2015, s.675).

“Burada yargılama kurşundur” (The Green Berets, 56:42).

ABD ordusunun inşa etmiş olduğu üsse sızarak lojmanın mesafesini adımlayarak ölçen bir VC, Çavuş Muldoon tarafından yakalanmış ve üzerinden çıkan çakmağın, Beşinci Özel Kuvvetlerden Çavuş Leo D. Seabright’a ait olduğunun tespit edilmesinden sonra infaz edilmiştir. Wayne, Komünizmin anlayacağı dilin silah, yani savaş olduğunu belirterek düşman kurumlar ve politikalar karşısında karışıklık veya yanlış anlaşılma konusunda coğrafi (Üçüncü Dünya) netlik gereksinimi duymuştur.

Lin (Irene Tsu), karakteri Vietnam anlatılarının çoğunda olduğu gibi Yeşil Bereliler’de tüm kadınların rolünü yerine getirir. O, bir arzu nesnesi, Güney’in en seçkin modellerinden biri ve potansiyel bir kurbandır. Wayne, kadınlara savaşta katı bir rol verir: Müttefikler onları korur ya da düşman onlara tecavüz eder. Lin, düşmanın doğal olmayan arzularını ve doğal aşağılıklarını gösterir (Berg, 1986, s.110). Lin, Yeşil Berelilerin ele geçirme operasyonunda babasının ve kardeşinin ölüm emrini veren Kuzey Vietnam Ordusu Generali Phan Son Ti ile yatarak kendini feda etmiştir. Bu tasvir, kadınların komünizm ile mücadeledeki cesur sorumluluğunu göstermiştir. Yeşil Bereliler, Pasifik bölgesindeki askeri egemenliğin iyi huylu bir metaforu olarak Amerikan şefkatli ataerkil mitini ilerletmek için Hamchunk adında Asyalı bir çocuk karakter kullanır.

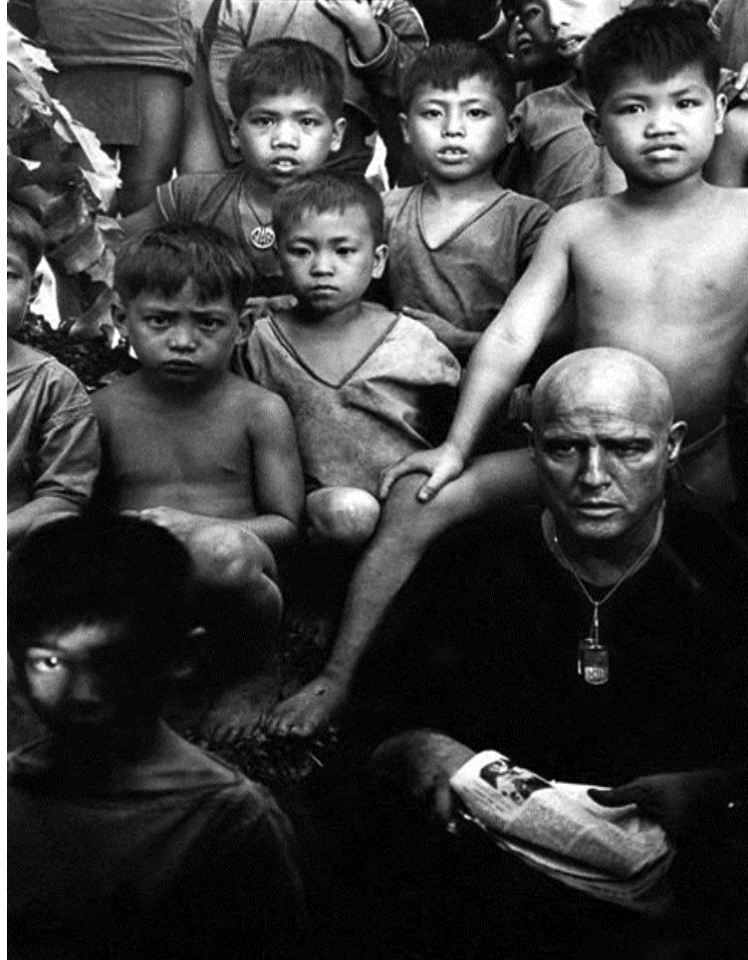
“Bu savaşın anlamı sensin!” (The Green Berets, 2:21:02).

Bu formül, jeopolitik sorunların kolayca dışarıda bırakılmasına olanak tanır. Vietnam kasaba ve köylerinde yaşayan ve sadakatleri ya Saygon’a ya da Hanoi’ye olan tüm yetişkinleri bu savaşın neyle ilgili olduğu konusunda herhangi bir pay sahibi olmaktan dışlıyor. John Wayne’nin seyirciye temin ettiği üzere, bu savaş Amerikalılar tarafından, hiçbir siyasi görüşü, hiçbir siyasi eylemi ve bu vasilelere karşı, onların baba şefkatini harekete geçirme gücü dışında hiçbir gücü olmayan yetim ve bağımlı bir çocuk adına yürütülmektedir (Dougherty, 2012, s.218). Savaşçı kurtarıcının iradesini stilize ederek yücelten bu sahne, savaşı ahlaki bir alana taşıyarak anlamlı ve çelişkisiz bir zafer anlatısına dönüştürür. Amerikan iradesinin dünyadaki mutlaklığını tesis

etmeye yönelik bu arzu, ordunun ataerkil karakterini işaret eder. Yalnızca ahlaki bir güç, küçük çocuğun fiziksel zayıflığını telafi edebilir.

3.2. Apocalypse Now Redux

Yapım şirketi American Zoetrope olan ve 1979 yılında yayınlanan Kıyamet Şimdi (Apocalypse Now) filminin senaryosu, Joseph Conrad'ın 1902'de yayımlanan Karanlığın Yüreği (Heart of Darkness) adlı romanının en karanlık yönleri ile Güneydoğu Asya'da devam eden savaşı birleştirme girişimi olarak John Milius, Michael Herr ve Francis Ford Coppola tarafından yazılmıştır. 3 Ağustos 2001'de, Kıyamet Şimdi filminden çıkarılan 49 dakikalık görüntünün filmin editörü Walter Murch tarafından geri yüklenmesi ile yayımlanan Kıyamet-Redux, yönetmen Coppola'nın temel vizyonunu sunmuştur.

Şekil 2. Albay Walter E. Kurtz, Time Dergisini Elinde Tutuyor

Kaynak: IMDb (2024b). Apocalypse Now Photos. 20 Nisan 2024 tarihinde <https://www.imdb.com/> adresinden edinilmiştir.

Filipinler'deki ABD askeri kaynakları çok geniş olmasına rağmen, Savunma Bakanlığı savaş filmlerinin gerçekçi olmasını beklediği için Coppola'nın Vietnam'da görev yapan askerlerin deneyimledikleri gerçeküstücülüğü işaret eden senaryosunu reddetti. Bir diğer sorun ise Vietnam'ın yerine geçecek uygun bir yer bulmaktı. Tropikal bir coğrafyaya sahip Queensland'de Avustralya hükümeti, helikopter ve askeri donanımlar bir yana, Coppola'nın figüran olarak istediği askerleri bile sağlamayı reddetti (Luhrrssen, 2019). Ormanı tutuşturan napalm bombası atan jetler, Coppola'nın istediği F-4 Phantom'lar değil, Northrop F-5 Freedom avcı uçaklarıydı. Amerikan yapımı teçhizatların kullanımı için Filipinler Devlet Başkanı Ferdinand Marcos ile anlaşılan Coppola, Filipinler'in askeri envanterinde daha ucuz uçaklar olacağını hesaba katmadı. Bunlar asla USAF'ın envanterinde yer almayan uçaklardı (Harris, 2010, s.46). 31,500,000 dolar bütçesi olan film, 19 Ağustos 1979'da ABD ve Kanada açılış hafta sonu 118,558 dolar, ABD ve Kanada'da brüt 96,042,913 dolar ve dünya çapında brüt 104,920,499 dolar gişe hasılatı elde etmiştir (IMDb, 2024c).

Tablo 1. Apocalypse Now Redux Ödüller

Ödül	Kategori	Sonuç
52.Akademi Ödülleri	En İyi Sinematografi En İyi Ses	Kazandı
33.İngiliz Akademisi Film Ödülleri	En İyi Yönetmen En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu	Kazandı
1979 Cannes Film Festival	Palme d'Or	Kazandı
1980 David di Donatello	En İyi Yabancı Yönetmen	Kazandı
1980 Fotogramas de Plata	En İyi Yabancı Film Oyuncusu	Kazandı
37.Altın Küre Ödülleri	En İyi Yönetmen Yardımcı Rolde En İyi Erkek Oyuncu En İyi Orijinal Film Müziği	Kazandı
1980 Altın Ekran, Almanya		Kazandı
1981 Londra Eleştirmenler Birliği Film Ödülleri	Yılın Film	Kazandı
1979 Ulusal İnceleme Kurulu, ABD	En İyi On Film	Kazandı
1980 Ulusal Film Eleştirmenleri Derneği Ödülleri, ABD	En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu	Kazandı
1980 Sinema Yazarları Derneği Ödülleri	En İyi Yabancı Film	Kazandı

Kaynak: IMDb (2024d). Apocalypse Now. 9 Nisan 2024 tarihinde <https://www.imdb.com/title/tt0078788/awards/> adresinden edinilmiştir

3.2.1. Savaş Yanlısı ve Savaş Karşıtı Duruş

Kıyamet-Redux, Vietnam Savaşı'nın iyi ve kötü, soyut ve felsefi yönlerini sinematografik olarak yansıtan, savaş yanlısı ve savaş karşıtı bir film olarak kategorize edilmiştir. Willard'ın görevi “son derece önyargılı bir şekilde yok etmektir.” Coppola, Norbert Elias'ın “medenileştirme sürecinin” belirsizlikleri olarak tanımladığı şey hakkında ahlaki ve siyasi kaygı uyandırmakla ilgilenir (Lacy, 2003, s.626). Film, 1967 yılında The Doors'un kendi adıyla piyasaya sürdüğü albümündeki eserlerinden biri olan ve güçlü çıkışını sağlayan “The End” ile açılmıştır. Eser, güçlü bir şekilde, filmin antagonisti olan ölümü tanıtarak antagonist bir ifade olarak hizmet eder. Aynı zamanda, Willard'ın karakterinin paradoksunu oluşturan ölümü bir dost, baş karakter için hoş ve tanıdık bir varlık olarak ince bir şekilde bir arkadaş ve bir karşılama olarak konumlandırır (D'Adamo, 2018, s.164). Conrad ve Coppola, bir ruh hastalığından ya da delilikten bahsediyor ama bu durumda herkes deli. Nitekim filmin başında Doors'un şarkısı şöyle der: “Bu sondur, [...] Ve tüm çocuklar delidir” (Apocalypse Now Redux, 01:12 to 03:23). Kıyamet-Redux, dünyanın kötülüğüne ve insanlığın deliliğine bir tanıklıktır (Maslowski, 2007, s.209).

Ahlaki temsilleri paramparça eden güçler ile Willard'ın kişisel kimliğini sağlama çabaları, paranoyak yansımalara dönüşerek savunma tepkilerine yol açan ve potansiyel tehlikeler taşıyan bir geçit olarak temsil edilir. Willard, Saygon'daki bir otel odasında zaman ve mekân farkındalığından uzaklaşmıştır. Zihni daha önceki orman savaş deneyimini gözden geçirmektedir; yarı çıplak, sonra çıplak, tavan pervanesi/helikopter bıçağı/radyal palmiye-ikinci işareti altında ‘yerlileşir’. Mileu/Coppola'nın büyük şemasında bu, Dionysosçu bir şenliktir, uzun arayıştan önce bedenin arındırılması ve bu arayışın sonundaki/başlangıcındaki iklimsel kurbanın önceden kurgulanmasıdır (Lannin ve Caley, 2005, s.36). Özel ikonik işaret (bir helikopterin temsili olarak fan), sentezlenmiş helikopter sesi ile birleşerek travmatize edici olayın tam anlamıyla geri dönüşünü etkinleştirir. Eco tarafından tanımlandığı şekliyle ikonik bir işaret, grafik fenomenler arasında belirli bir ilişki modeli kurar; bu model, belirli bir nesneyi tanıırken ya da hafızasından geri çağırırken kurduğu algısal ilişki modeline karşılık gelir (alıntılayan Eco, 1996, s.136); (Akt., Kujawska-Lis, 2000, s.141).

Post prodüksiyon ses kayıtçısı Randy Thom, Coppola ve Murch'un neden gerçek kayıtlar yerine sentezlenmiş helikopter seslerinde ısrar ettiklerini sık sık merak ettiğini itiraf etti, ta ki şunu fark edene kadar: Sentezlenmiş helikopter kullanmamızın nedeni Willard'ın onu duyma şeklinin bu olması. Helikopter sesleri rüya ve gerçeklik arasında gidip geliyor ve Willard'ın yaşadığı travma nedeniyle gerçekliğe bağlı kalamamasına işaret ediyor; bu da onu deneyimlerini rüyalarda ve filmde gösterildiği gibi ses aracılığıyla yeniden yaşamaya zorluyor (Greer, 2016, s.314). Francis Ford Coppola, Vietnam Savaşı'nın ahlaki ikilemini, dehşet, delilik ve duygusallık ile bağdaştırarak savaşta idealler, güç ve ahlakın birbirine girdiğini aktarmıştır.

Yüzbaşı Willard'a, Albay Lucas tarafından Walter E. Kurtz'un fotoğrafı verilerek, Kamboçya'dan gelen ve sesin Albay Kurtz'a ait olduğu doğrulanan ses kaydı dinletilmiştir. Kurtz'un ele geçirilen ikinci iletisi daha az muğlak ama daha rahatsız edici ve felsefi bağlamda daha önemli. Birçok yönden aktif nihilistin içinde bulunduğu yalanın bilincine varmış ve bu nedenle tüm değerleri değer-ötesi hale getirmeye çalışan kişinin monoloğudur.

“Onları öldürmeliyiz. Onları yakmalıyız. Domuz üstüne domuz. İnek üstüne inek. Köy üstüne köy. Ordu üstüne ordu. “Ve bana suikastçı mı diyorlar? Suikastçıların suikastçıyı suçlamasına ne diyorsunuz? Onlardan nefret ediyorum. Onlardan nefret ediyorum” (Apocalypse Now Redux, 12:26 to 13:47).

Kurtz'un bakış açısıyla teknoloji, doğaya karşı yapıntısallığı, kendiliğinden olana karşı mekanikliği ve serbestiye karşı düzeni temsil eder. Kurtz, adaletsiz toplumsal kurumları yeniden inşa edilebilir bir kavram olarak doğa bağlamına oturarak eşitsizliği meşrulaştırmıştır. Bu nedenle teknoloji, makineleşme sorununun çok ötesinde önemli bir ideolojik figürdür. Savaşın altında yatan psikolojik gerçek, güç ve egemenlik arayışının, bu güce boyun eğmeyen her şeyi yok etme arzusuna dönüştüğünü ortaya koymuştur (Kemp, 2018, s.64).

Kurtz'un kültürel ortamında yavaşça evrimleşen Willard, savaş kurbanı olmaktan çıkar ve savaşın dehşeti ile yakın bir dostluk kurar. Adlandırma, kelimelere dair önemli bir kullanımdır, çünkü bir ad, bir olguyu veya daha önce fark etmediğimiz bir şeyi görmekle ilgili bütünlüklü bir yol önerir. Toplumsal bir sorunun adını koymak, onu ele almak doğrultusunda atılmış önemli bir adımdır. Willard'ın kötü tarafının onu içeriden yutmaması için, savaşa ve özellikle kendisine özgü vahşeti ortaya çıkarmak

için düşmana ihtiyacı vardır. Bu durum Yarbay Bill Kilgore'un eylemlerine de yansımıştır. Öldürmek ve kan dökmek kelimelerinden oluşan ismi bile bu adamın temsil ettiği vahşeti simgeliyor. Yarbay Kilgore'un ölü Vietnamlıların üzerine kartlar atıp onlara isimler taktığına ve sadece bir dakika sonra ağır yaralı bir Vietnamlı askere yardım ettiğine, kendi matarasından içmesine izin verdiğine tanık oluruz çünkü bu asker artık bir savaş esiridir.

Asker, demokratik, etik ve manevi Amerikan değerlerine saygı duyarak ideali için savaşmaktadır. Eğer o vahşi adam gibi savaş yüzünden bu değerleri terk ederse, önce ruhunu, sonra da hayatını kaybetme riskini taşır. Göreve itaat ve otoriteye hürmet değerlerini pekiştirerek sadece emir komuta zincirine bağlılığı değil, aynı zamanda bu göreve neden seçildiğini anlamamıza yardımcı olan ruhani kudrete sahip askeri kimliğini yansıtır. Coppola'nın savaşta insan davranışının paradoksal yönlerini göstermekle ilgilendiği açıktır; ancak bunu yaparken film yapımcısı izleyiciye savaş hakkında Sosyo-kültürel bir yorum da sunar. Vahşeti, insan doğasına özgü bir özellik olan doğuştan gelen şiddetle açıklar (Prorokova, 2018, s.93).

Bastırılmış arzu, düşman topraklarına girmenin arkasındaki gerekçe haline gelerek libidinal uçurumu ortaya çıkarır. Vietnam köyüne yapılan helikopter saldırısında sahne, ölü kahramanların Valhalla'ya geçişini anıtsallaştıran Richard Wagner'in (1856) "The Ride of the Valkyries" eseri ile senkronize edilmiştir. Coppola, ironi yaratmak istese de görkemli müzik saldırganlığı baştan çıkarıcı bir hale sokar. Tüm bedeni içine alarak esrik bir ruh haline geçişi sağlar. Gelişmiş teknoloji ve iletişim sistemleri her zaman göz önündedir; bu sayede herkesin önceden saptanmış bir yer ve işleve sahip olduğu felaket öncesi bir norm tanımlar. Bakış açısı, kamera açıları ile izleyiciyi helikopterin içinde köylülere bakar hale getirerek onları yüz­süzleştirir ve kurşuna dizilirken kadrajda küçücük bırakır. Ancak kamera, yaralı bir Amerikan askerinin acısını izole etmek için içeri girer. Böylece izleyici, Amerikan saldırısının üstünlüğüne dahil olur. Teknolojik kolektivizmin alternatifi olarak doğanın belirlenmesiyle toplumsal olarak inşa edilmiş eşitsizliğin sağlanacağı bir otorite zeminini ontolojik olarak çerçevelendirmiştir çünkü doğa, bütünüyle toplumsallık dışı olanıdır. Bu tür yaratılmış eşitsizlikler doğanın birebir hakikatini oluşturur. Mutlak stratejik üstünlük, mitolojik bir güce dönüşmüştür. Şiddetin bu şekilde estetize

edilmesi, savaşı ve onun tanrısal kahramanlarını yüceltmesi, filmin çarpık bir vatanseverliğe hitap etmesine büyük ölçüde katkıda bulunur (Tomasulo, 1990, s.149).

“Sabahları napalm kokusuna bayılıyorum. Bir keresinde bir tepeyi on iki saat boyunca bombalamıştık. Her şey bittiğinde, yukarı yürüdüm. Bir tanesini bile bulamadık, kokuşmuş bir ceset bile. Koku-benzin kokusunu bilirsiniz-bütün tepeyi sarmıştı. Zafer gibi kokuyordu” (Apocalypse Now Redux, 47:08 to 47:47).

Üstün olduğu iddia edilen güç etkiye dönüşmediğinde bunun nedeni aktörün yeterli güce sahip olmaması değil, dönüşüm hatalarıdır. Nedensel yolda bir miktar güç kaybolur ve güç analizi, aynı sonucu zıt nedenlerle güçlülük veya güçsüzlüğü açıklanabilir hale getiren dönüşüm başarısızlıklarını bulmaya dönüşür. Sonuç ne olursa olsun, başlangıçtaki güç değerlendirmesini zayıflatmaz. "Sabahları napalm kokusu": Çoğu kişi bu cümleyi biliyor, ancak çok azı kokuyu gerçekten tanıyor. Yarbey Kilgore, Apocalypse Now'da herhangi bir ceset bulamadı fakat gerçek hayattaki çağdaşları, napalm saldırısına uğramış bir tepeden geçerken sadece benzin kokusunu değil, 1000 santigrat dereceye ulaşan sıcaklarda yanmış et ve çürüyen ceset kokusunu da duyarlardı. Kurbanların çoğu, napalmın saldırıya uğrayan bölgedeki oksijeni tüketmesi nedeniyle boğulma veya karbon monoksit zehirlenmesi sonucu ölecekti. Bunlar şanslı olanlardı. Hayatta kalanlar muhtemelen vücutlarına ve giysilerine yapışmış olan jöleli karışımı kazımaya çalışacak ve farkında olmadan özellikle ellerine daha da yayacaklardı. Jöleyi vücutlarından çıkaramadıkları için birinci derece yanıklarla kaplanacaklar ve çoğu çok daha yavaş ve acı verici bir şekilde ölecekti (Martini, 2016, s.464).

Güç kaynakları asla başarısız olmaz, sadece politikacılar başarısız olur; ancak gücün ilişkisel bir kavramlaştırılmasında güç, nedensel olarak sonuçlara bağlıdır. Sorun, gücün başarısız olması değil, analistin onu doğru şekilde nitelendirmemiş olmasıdır. Apocalypse Now, napalmın kısa vadeli gücünü kutladı, ancak kullanımının yalnızca uzun vadeli yararsızlığını kaydetti (Neer, 2011, s.311). Bu anlamlandırma, napalmın Robert Neer'in deyiimiyle ABD'nin geniş askeri imparatorluğunun gelgitlerini aydınlatan bir “Amerikan biyografisi” olarak anlatsal gücüne işaret ederken, napalm aynı zamanda Asya ırksal formunun hikayesini anlatarak ABD emperyalizminin dolaşımındaki üretim koşullarına işaret eder (Bui, 2021, s.309).

Kilgore, mekanize bedenin muhafazakar ütopyasını, Marinetti'nin "metalize insanı", Jünger'in "Stahl gestalt"ı (çelikten insan), "yeni ırkın" prototipi - bu kavramlara içkin tüm anakronizmlerle birlikte tam anlamıyla somutlaştırır (Hansen, 1980, s.130). Bombardımanların altında, sörf yapmak için doğru dalgayı bekleyerek bir tür özel temsil gücü sunan, yaşamdan daha büyük bir şahsiyet olan Yarbay Kilgore'un liderliğine tanık olunmuştur. Sunulan en güçlü çareler, insanın kendi kişisel kurtuluşuna bireysel çabalarla inanması ve güçlü liderlere itaat etmesidir. Bu durum, bireycilik ile Amerikan kültürünün liderlik prensibi arasındaki uyumu sergiler.

"Subaylarımıza ve birliklerimize bir yılda sınırlı görevler verildiği sürece savaşın amatörleri ve Vietnam turistleri olarak kalacaklardır." "Soğuk bira, sıcak yemekler, Rock and Roll ve benzeri hoşluklar, beklenen değerler olarak algılanmaya devam ettikçe, savaşta hakimiyetimiz daha da zayıflayacaktır." "Daha az ama daha iyi adama ihtiyacımız var." "Askerlerimiz, kendilerini tam adasalar, mevcut güçlerimizin dörtte biri ile bu savaş kazanılabilir" (Apocalypse Now Redux, 1:12:35 to 1:13:07).

Albay Kurtz'un altmışlı yıllardaki gençlik değerlerine yönelik açık siyasi saldırısı, askeri kuvvetlerin üst kademelerinde dolaşan görüşün net bir ifadesidir. Albay Kurtz'un "Adanmışlık ve Direniş Karşıtı Harekât" adlı makalesindeki sözleri, ilk bakışta ABD Ordusu'nu, Güney Vietnam halkını yabancılaştırma ve gelişi güzel ateş gücü kullanarak VC desteğini artırmakla eleştiren uzun bir geleneğe katılıyor gibi görünüyor. Üretim etiğine yönelik karşı kültür saldırıları, ABD ordusunun gerekli araçları sağlama istekliliği ve bu yaşam standardını Vietnam anlayışına getirmesi, savaşın amansız ve her şeyi tükettiğine dair geleneksel kavramları alt üst eder. Toplumun kurumsal düzenini yeniden tesis etmek, değişimlerin hazırlanması ve yürürlüğe konmasında kültürel temsillerin ne denli etkili olduğuna delalet eder. Savaş, geleneksel değerlerden uzaklaşmanın bir sonucu olarak içsel olarak zayıflamış ve bütünlüğü tehlike altına girmiş bir toplumun hayati zayıflıkları nedeniyle mevcut kurumsal çarelerin üstesinden gelemeyeceği bir hal almıştır. Kurtz, toplumsal gerçekliğin ortak kabul gören inşasını muhafazakâr bir doğrultuda yönlendirerek Komünizmin karşısına otoriter liderliğe dayalı toplumsal modeli yerleştirir.

Mr. Clean radyoyu açıp "I Can't Get No Satisfaction" eşliğinde dans ederken, Lance teknenin arkasında su kayağı yapıyor. Rolling Stones'un 1965 tarihli "Satisfaction" şarkısı, radikal eleştirinin palazlanmasına izin veren zeminin ekonomik ve politik gerekçelerle ortadan kalkmasının ardından, altmışlı yılların radikal

enerjisinin kamusal düzeydeki hayal kırıklığının yarattığı kayıp duygusunun tepkiye dönüştüğü bir dönüm noktasını temsil eder. Şarkının dikkate alınması gereken çeşitli önemli katmanları vardır. Protestonun ılımlı biçimleri ve işiten kişide var olan düzeni herkesin kabul etmediği veya bu düzenden çıkar sağlayanlara hayranlık beslemediği yönündeki ifadeler, orta sınıf Amerikalıların oluşturduğu bu dünya, fırsatçı kapitalistlere, özgürleşmiş cinselliğe ve ekonomik gerilemeye karşı özellikle duyarlıdır. Bireyselleşmiş toplumun kuralları insanları elbirliği etmeye değil rekabete zorlar. Bu nedenle Amerikan kültüründeki muhafazakâr ideolojinin içerdiği çözümsüz bir ikileme ya da karşıtlığa işaret eder. Hem can alıcı birtakım arzuların üzerine set çeker hem de bu arzuların kaçınılmaz biçimde yeniden belireceğini haber verir. Şarkının kendisi, genç bir adamın hayatıyla ilgili sanrılarının temsili gibi görünse de şarkının mesajı daha yüksektir: Bir bütün olarak yaşamdan ve bütün bir neslin yanılgısından bahsederek doğrudan Amerikan toplumunu suçluyor. Ticarileştirilmiş hayaller gerçek olmayı başaramadı ve artık yaşamın tatmini açısından gerçek bir doyum bulunmuyor. Elit hükümet tarafından putlaştırılan statükonun gerçeklikle bağı koptu (Brett, 2013, s.28).

“Ne yapılması gerektiğini açıkça görmek, doğrudan gözlerine bakarak uygulamak” (Apocalypse Now Redux, 1:18:25 to 1:18:45).

Chief Phillips, malzeme taşıdığını düşündüğü sampanı durdurmak ve rutin kontrol yapmak amacıyla Yüzbaşı Willard’a baskı yapmıştır. Sampan’ın içerisindeki Vietnamlı kadın, arka taraftaki sepete doğru koşmaya başlayınca, devriye botundan sampana ateş açılmıştır. Chief Phillips, yaralı kadını bota çıkarmalarını söylediğinde Willard, kadını silahı ile vurup öldürerek savaş karşıtı mesajı, masum insanların gölgesinde vermiştir. Willard asker olarak varlığını yitirmiştir. Bu nedenle resmî kurumların temsil ettiği ideolojiye anlam kazandırmasına da gerek yoktur. Temsildeki bu değişim, Willard’ın ahlaktan ziyade savaşı kazanmanın kendi başına değerli bir hedef olduğunu, rasyonel ve savaşı kazanmanın en verimli yolunun da karanlık tarafa eğilmek olduğuna inanan Kurtz’un politik bilincidir. Akıl dışı olan durum, akılcı yollarla ele alınamaz. Burada büyük siyasi planlar, belirleyici zaferler ve ahlaki kurallar yoktur. Savaşın dehşetinin dışavurumcu içselleştirmesi anlatıyı tarih ve alegorinin eşiğine yerleştirir (Grønstad, 2005, s.126).

Kıyı şeridindeki kampa varıldığında Kurtz'un cehenneme kanunsuz inişi, Kuzey Vietnamlılar, VC ve Kamboçyalılara ait kampın etrafındaki cesetlerle gösterilmiştir. Sessizlik içerisinde, Amerikalıların bireysel seslerine izin verilerek, yaşadıkları travmatik deneyimlerin etkin bir şekilde yansıtılmasına olanak sağlanmıştır. Kurtz ve Willard arasındaki buluşmayla ilgili olarak daha önce bahsedilen belirlenmişlik bağlantısı, Willard'ın edindiği bilginin ötesine geçen derinlik olarak anılmaktadır. Belki de Willard'ın bahsettiği, savaş sırasındaki acı, anlamsızlık ve kayıp bağını paylaşımlarıdır. Belirli bir mesafeyi koruyarak sabit kodların ötesine geçerler; bunun anlamı imajların serbestçe konuşması içindir. Kurtz'un, T.S. Eliot'un "The Hollow Men" adlı şiirinden okuduğu "İçleri boş adamlarız biz" mısrası, askerlerin ordunun yöntemleriyle sürekli değişen ahlaki bir bakış açısını koruma ve savunma çabalarının anlamsızlığıyla ilgilidir (Hvitved-Andersen ve Graham, 2018 s.55). Burada içsel mücadelenin sonucunda ortaya çıkan seçebilme iradesi ile herhangi bir eyleme yönelik hareket tamamen felç olmuştur. Bu bir yokluk durumudur. Amerikan masumiyetinin ölümü ve Vietnam sendromunun doğuşunun tam anını Kamboçya kökenli Montagnard kabile üyelerini kullanarak "özel bir savaş" yürüten Kurtz'un metinlerinde bulabiliriz.

"Çocukları aşlamak için bir kampa gittik. Çocuklara çocuk felci aşısı yaptıktan sonra kamptan ayrıldık ve bir yaşlı adam peşimizden koşarak geldi ve ağlıyordu... Oraya geri döndük ve gelip aşı yapılan her kolu kesmişlerdi. Orada bir yığın halindeydiler... küçük kollardan oluşan bir yığın. Ve ağladığımı hatırlıyorum, büyük bir anne gibi ağladım. Dişlerimi sökmek istedim. Ne yapmak istediğimi bilmiyordum ve bunu hatırlamak istiyorum. Asla unutmak istemiyorum. Asla unutmak istemiyorum. Ve sonra fark ettim ki... sanki vurulmuştum. Sanki bir elmasla vurulmuştum. Tam alnımdan geçen bir elmas mermi. Ve düşündüm ki, Tanrım, bu ne kadar dahice. Deha. Bunu yapan irade. Kusursuz, gerçek, eksiksiz, kristal gibi saf. Sonra bizden daha güçlü olduklarını anladım" (Apocalypse Now Redux, 2:52:20 to 2:54:15).

Anımsamak, etik anlamda sorumlu olmak anlamına gelir. Anlam her zaman çağrışımlar üzerinde yükselir ve terimler arasında ilişkiler yaratılarak oluşturulur. Bu türden bir korku, radikal bireycilik ideolojisi ile uyumluluk gösterir. Üstün liderin, insanın rasyonel yetisini ele geçirip başarılı olması için kitleye telkin etmesi gereken politik tutumun bağlantısal karşılığıdır. Bu tümceler, şiddet ve liderliğe dayalı imgesel bir çağrışımları oluşturur. Toplumun kültür ve kurumlarından devralınarak içselleştirilen ortamı düzenlemekte kullanılan zihinsel temsiller güvenilirliğini yitirmiştir.

Yüreleriyle savaşıyor, aileleri olan, çocukları olan, sevgiyle dolu olan bu adamlar bunu yapacak güce sahipti. O adamlardan 10 tümen olsaydı, buradaki sorunlarımız çok çabuk sona ererdi” (Apocalypse Now Redux, 2:54:20 to 2:54:48).

Kurtz’un görüşüne göre, şiddeti harekete geçiren niyetin saflığı çok önemlidir. Ontolojik bir bakış açısıyla yaklaşıldığında, resmi olarak var olmayan “ahlaki” kurallara sahip askerlerle savaşı yürütmek, Darwinci bir yaklaşım olarak yorumlanabilir. Bu bakış açısıyla yürütme gücü düzeyinde ışıkların kapatıldığı karanlık bir dünya söz konusudur. Ancak yargının ve faziletin ideal üstünlüğü adına bir ordunun varlığını ispatlayan, görevlerini özümseyen ve hukuki ihlallerin bedelinin ne olacağına karar veren federal bir devlettir. Bu federal devlet içindeki düzeni kuran hukuk, Amerikan toplumunun koruyucusu olarak kabul edilir. ABD’nin sorunları, şiddete başvuru isteksizliğinden kaynaklanmamaktadır; daha ziyade, ABD ahlaki pusulasını kaybetmiştir. Bu da şiddetini etkisiz kılmakta, halsizliğinin ve yozlaşmasının bir ölçüsü haline getirmektedir. Başarılı olmak için gerekli olan türden fedakarlıkları yapmak istemez ve yapamaz. Sorun, ABD’nin öldürme ya da başka bir şekilde şiddet uygulayamaması değildir. ABD’nin Vietnam’da ve sonrasında şiddet uygulamaya fazlasıyla istekli ve muktedir olduğu açıktır. ABD’de eksik olan, benliğin, özellikle de ahlaki benliğin feda edilmesidir (Philpott ve Mutimer, 2005, s.339).

Kurtz’un son sözleri “Dehşet, dehşet,” ölüme olan saplantısından ve ilkel anlamda kan dökülmesi ile döngülerin devam edeceği düşüncesinden gelir. Ölümün yaşamı garanti edip, yaşamın yenileneceği inancından kaynaklanır. İnsan yaşamının ilkelliği, uygar toplumdaki hayatta kalma savaşının doğadakinden farklı olmadığına ilişkin muhafazakâr düşünceyi geliştirir. Doğa, Kurtz’un ilkel saltanatını yani müesses nizamın kısıtlamadığı alanı simgeler. Bu durum, doğayı belirli bir biçimde inşa eden değişimin göstergesidir. Kurtz, bir medeniyetin ölümünün sembolü olarak kabul edilebilirse, onun iyimser amacı ve ardından gelen bocalama, bütün bir toplumun amacı olarak algılanabilir. O, tüm insanların iyimserliğidir; bu amaçla yaşamak, iyilik yapmak, ışık saçmak. Bu temel negatif enerji, egonun patlaması ve diğer insanlardan üstün tutulması tarafından yozlaştırıldığında, ölümü toplumsal düzeyde felakete dönüşür. Kurtz’un ölümü, tüm iyi niyetlerin ölümüdür. Bu sözler, bizzat ölümün bir savaş çılgılığı, yaşam boyunca başarılı olmuş herhangi bir işi ya da anlamlı bir ölümden sonraki yaşam olasılığını ortadan kaldıran korkunç bir ölümdür (Cook, 2002, s.23).

3.2.2. Sömürgeleştirme Söylemleri, Emperyalizm ve Savaş

1945'te devrimin lideri olan Ho Chi Minh, sömürgeleştirilmiş Vietnamlıların mücadelesi ile Çarlık Rusya'nın mücadelesi arasında benzerlikler gördü ve ülkesindeki komünist bir devrime öncülük etmek için bu modelden esinlendi. Devrimlerin doğasına rağmen Minh'in söylemi, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ne benziyordu. Fransa'nın demokrasi ve özgürlük adına Nazi egemenliğinden kurtulması ile sömürgelerde egemenliğin sürmesi arasındaki çelişki gibi Minh, ironik bir şekilde daha sonra Fransız Bildirgesi'nden alıntı yaparak "tüm insanlar özgür ve eşit haklara sahip olarak doğar ve her zaman özgür ve eşit haklara sahip olarak kalmalıdır" dedi. Minh'in Fransız Bildirgesi'nden alıntı yapması, Fransa'nın sömürgeci rolündeki ikiye yüzölçümüne işaret eder (Brannigan, 2014, s.23).

Kıyamet-Redux filmi, sadece sömürgecilik anlayışına değil, sömürgecilik sonrası sorunlara ve emperyalizme de odaklanmıştır. Coppola, neoliberalizmin hegemonyasının karanlık dönemlerine bir operasyon düzenlemiştir. Biçimin kendi için kutsanması biçimcilik olarak bilinir. Coppola, estetik olguları genel olarak kültürel ürünün içinde dolaştığı politik, toplumsal ve ekonomik koşullardan kopararak, biçime gerekli dikkate verme ile biçimciliğin tehlikeli çekiciliği arasındaki gerilimin izlerini ortaya koymuştur. PBR ekibinin nehirdeki yolculuğunun sonuna doğru, Amerikan askerleri Fransız Çinhindi Savaşı'nın sona ermesinden bu yana bir ailenin yaşadığı sisten materyalize olmuş Avrupa tarzı evi keşfeder. Willard ve ekibi akşam yemeği için çiftlikte kalır. Servis edilen yemekte doğru şarabı bulmak için çok endişelenen Coppola tarafından hazırlanan rafine bir Avrupa yemeği, Aristokrat Fransız kültürünü Vietnam ormanlarının ortasına yerleştirerek Birinci Çinhindi Savaşı'nı İkinci Çinhindi Savaşı'nın ortasına bırakan bir tür sürrealist anakronizm yaratır (Middleton, 2008, s.52). Bu sekansın temel işlevi, Avrupalıların savaş ve sömürgecilik bağlamı üzerindeki iyi hesaplanmış ölçülü düşüncelerini, Amerikalıların ormandaki saykodelik çırpınılarıyla kıyaslamaktır. Fransızlar bir medenileştirme misyonu ile oradadırlar. Willard, Fransız ev sahipleriyle sessizce yemeğini yerken, Roosevelt'in bölgede "Avrupalı sömürgeci yönetimin aksine" ulusal bağımsızlığı desteklemesi ve ABD ordusunun Fransız deneyimlerinden ders çıkaramaması üzerine bir tarih dersi alır. Bu ders, Dien Bien Phu'nun önemini ve belki de en önemlisi Dışişleri Bakanlığının domino teorisi retorikini akıllıca parçalamasını içerir.

Kimlik oluşturma süreci, en basit haliyle "biz" ve "teki" ayrımının yaratılması ile meydana gelmiştir. Kolonizenin kimliği kolonici tarafından oluşturulmuştur. Coppola, bu teoriyi Saygon’daki Amerikalı bir politikacının ağzına yerleştirerek, Hubert de Marais’in ideolojiden başka her şeye karşı altta yatan körlüğünün maskesini düşürür. Bu, politikleşme sürecinin st düzeyde bireysel sunumudur. Ne bir politik eylemcilerle iletişim iması ne öğrenme ne de sorular sorma söz konusudur. tekiyi kültürel özgüllükle sunamama sorununa dikkat çeker.

“Vietnamlılar çok zekidir. Ne düşündüklerini asla bilemezsiniz. Onlara yardım eden Ruslar, ‘Gelin bize paranızı verin, hepimiz komünistiz. Çinliler, gelin ve bize silah verin. Hepimiz kardeşiz.’ Çinlilerden nefret ediyorlar! Belki Amerikalılardan, Ruslardan ve Çinlilerden daha az nefret ediyorlardır. Eğer yarın Vietnamlılar Komünist olursa, Vietnamlı Komünistler olacaklar. Ve bu senin hiç anlamadığın bir şey, seni Amerikalı” (Apocalypse Now Redux, 2:1:30 to 2:1:54).

Vurgu doğal olarak Vietnam kelimesine düşüyor, ancak Jeff Stein’in dediği gibi, bu kelime bile bizi, ülkenin ezici çoğunluğu köylü olan nüfusunun çoklu bağlılıkları üzerine homojen bir ulusal kimlik gibi bir şey yansıtmak konusunda yanılabilir. Kısa ama güçlü bir şekilde şunu belirtir: "Toplum ve tarihi hakkında bir şeyler bilecek kadar uzun süredir Vietnam’daydım ve dili yeterince iyi konuşuyordum. Çok geçmeden Vietnamlıların çoğunun siyasi bağlılıklarının aile, klan, din ve çoklu ideolojik fay hatlarıyla parçalandığını öğrendim. Vietnam’ı Soğuk Savaş kutumuza sığdırmaya çalışmak aptallıktı" (alıntılayan Stein, 1992); (Akt., Childs, 2013). Ho Chi Minh’e göre sömürgeleştirilmiş ülkelerdeki insanların çektiği aşırı acıların temel nedeni sınıfsal ve ulusal baskıdır.

Fransa ve ABD’yi politik düzeyde birleştiren bağ, Willard ile Roxanne Sarrault arasındaki ilişkiyle somutlaşır. Toplumsal kriz dönemlerinde çeşitli kültürel temsiller ortaya çıkar. Kimi, can sıkıcı gerçekliğe karşı birtakım çözüm nerileri ya da alternatifler ileri sürer. Kritik durumun ortaya çıkardığı büyük korku ve kaygıları çözünmelerine ya da aktarılmalarına olanak veren metaforlardır. Bu metaforlar, psikolojik kayıp duygusunu hafifletmeyi amaçlayan yeni ve telafi edici modeller sunarken, metaforik yansıtmalar korkunun bertaraf edilmesini ve bir güvenlik duygusuna ulaşılmasını sağlayarak hasara uğramış öznelerin ve bunların ayakta tuttuğu toplumsal kodların yeniden oluşturulmasına olanak verir.

Savaşta eşini kaybeden kadın, kocası hakkında, "biri öldüren diğeri seven iki kişi olduklarını" söyler ve bu cümle Willard'ın tekinsiz düşüncelerini yansıtır. Kayıp askerleri saymazsak, gerçekten de ikisi bir aradadır; ölüme sebep olan sömürgeci Fransız ya da Amerikan yönetimleridir. Seven ise yerleşik hükümete karşı çıkan Fransız ya da Amerikan karşı kültürüdür (Labbouz, 2023, s.9). Toplumsal dünya kaçınılmaz bağımlılıklarla örülü olduğu için buradaki tek başlılık da kaçınılmaz olarak saldırganlıktır. Saldırganlık ayırır, oysa sevgi bağlar ve kişiyi bağımlı kılar. Bu nedenle tek başına olan erkeğin sevgi temelli bağları yoktur. Bu erkeğin kuralı, eylem özgürlüğüdür. Kendi alanını ya da tekelliğinin verdiği önem duygusunu tehlikeye atacak her şeyi reddeder. Savaş, bir anlamda, temsille bireyin özdeşleştiği ve içselleştirme yoluyla eyleme götüren imgelerle ilgilidir. Hubert de Marais'nin plantasyonunda, Fransız sömürgeciler Vietnam kauçuk endüstrisindeki yatırımlarını korumaya çalışıyor. Marais tutkuyla şöyle diyor:

“Buraya geldiğimizde Vietnamlılar bir hiçti...Vietnamlıları aldık, onlarla çalışıyoruz, yoktan bir şey var ediyoruz” (Apocalypse Now Redux, 2:6:31 to 2:7:4).

Kolonyalizm bir bölge insanının yaşamını nesneleştirir. Filozof Aristo'ya göre Asya, "aşağı ırklar" ve "barbarlardan" oluşmaktadır ve onları istila etmek, onlara özgürlüğün hediyesini vermektir. Sömürge ortamı içinde her yana yayılmış şiddet, aslında ırk ayrımcılığı için arındırıcı bir güçtür. Hubert'in kanallara aktardığı klasik emperyalizm modeli, yani Vietnam'ın Fransızlar gelmeden önce "hiçbir şey" olduğu inancı, Soğuk Savaş sırasında Amerika'nın "Üçüncü Dünya'daki rolüne" ilişkin algısının merkezinde yer almaktadır. Vietnam gibi ülkelere, kendi başlarına bir hiçmiş gibi davranılıyor, kapitalizm ya da komünizm tarafından işgal edilmeleri gerekiyor (Jasinski, 2012, s.138). Zaman ve mekândan bağımsız objektif bir bilgi üretimi söz konusu değildir. PBR ekibinin yolculuğu da tarih boyunca zamanda geriye doğru bir hareket önerir: Kurtz'un ilkel saltanatı ile sona eren Vietnam'daki sömürge savaşı.

SONUÇ

Korku, yönlendirilmesi ve düzeltilmesi gereken psikolojik bir yapıdır. Bolşevik Devrimi ile Rus radikalizminin ABD'ye sızma endişesi etrafında şekillenen Birinci Kızıl Korku, özgürlüğe yönelik tehdidin tarihsel arka planının ana hatlarını çizmesinin yanında milliyetçilik ve sadakat söylemiyle bağlantılı olduğu için çok daha geniş motivasyona sahipti. Savaşın yokluğunda tirajlarını artırmak için manşet atmaya hevesli gazeteler tarafından yayılan radikalizme duyulan korku, histerik değil rasyoneldi. Sermaye sahipleri ile işçilerin kaynaklarının kontrolü üzerindeki anlaşmazlıkları istikrarsızlığa ve hak mahrumiyetlerine zemin hazırladı. Kamu görevlileri, anarşizmi ve anarşistleri hükümetin varlığına karşı bir tehlike olarak sunarak paranoyayı birleşik bir siyasi özne haline getirmeyi amaçladı. Kızıl Korkunun ayırt edici özelliği daha ilerici bir siyasi gündemi destekleyen bireyleri itibarsızlaştırmak için bir silah olarak kullanılmasıydı.

Komünizmin ülke içinde yarattığı gerginlik, Sovyetler Birliği'nin Doğu Avrupa'da şiddet yoluyla kendine yakın komünist hükümetler kurması ve ABD'nin varoluşsal bir tehdide karşı dünya liderliğini üstlenmesinin getirdiği sorumluluktan kaynaklanıyordu. Truman, liberal değerler ile komünizm tehdidini kontrol altında tutmak yerine sadakat emrini yürürlüğe koydu ve bu durum Amerikalıların bireysel ve ekonomik haklarını aşındırdı. Çin Komünist Devrimi'nin etkisi McCarthycilere muhalefetin bastırılmasını savunmak ve casusların arındırılmasını sağlayıp medyayı kontrol edebileceği kurumsal düzenlemeler için vatansever bir kılıf yaratıp kültür ve duygu ilişkisi için zemin hazırlamıştır.

İkinci kızıl korku Hollywood'un kamusal tehlike öznelerinin tüketildiği bir duygusal ekonomidir. Komünizm karşıtı bir dönemde Çinhindi'nin Hanoi'nin eline geçmesi siyasi bir intihar olacağından, Eisenhower yönetimi milliyetçilerin Viet Minh için savaştığı gerçeğini arka planda tuttu. Truman yönetiminin stratejilerinin doğru yapıldığı sürece başarılı olacağına inanarak, gerçekçiliğin ve iyimserliğin ilginç bir karışımını sergiledi. Eisenhower, İkinci Dünya Savaşı deneyimi ile komünist hareket içerisinde evrensel değerlere uygun ve işaret alışverişine duygusal tutkal işlevi görebilecek bir düşünce yaratmak amacıyla akademik sosyal bilimciler ile çalışarak ABD'nin psikolojik operasyonlarını şekillendirdi. Soğuk Savaş döneminde, Sovyetler

Birliği ile yaşanan gerilim sırasında, Doğu Asya'daki Amerikan kùltùrel stratejilerinde uzmanlar, propaganda yeteneklerini kullanarak Komùnizmin kırılđan motivasyonunu ve direncini hedef aldılar. Gücün ve koşulların bilinciyle hareket ederek, sınırlı çatışmalar yoluyla istikrarsızlık yaratmayı ve müttefik kazanmayı amaçladılar. Bu yaklaşım, o dönemde tek doğru strateji olarak kabul edildi.

Eisenhower, Kore'de olduğu gibi birleştirici bir figürün olmadığının farkında olsa bile, Vietnamlaştırma olarak bilinen politikanın, ABD'nin doğrudan müdahalesinin gerekliliğini önlemede başarılı olacağını umuyordu. Yerli bir güç oluşturmaya çalışsa da karşılanması gereken muazzam zorlukların farkında olarak ABD'yi Vietnam'a geri dönülemez bir şekilde bağlayacak fiili bir çatışmaya şüphecilikle yaklaşarak kara birliklerini sokmadı. Bunun yerine, Fransızlara yardımı artırarak iç çatışmayı kazanabilecekleri koruyucu bir şemsiye sağlamak için bölgesel müttefiklerinin onayını istedi. Böylece, Vietnam Savaşı'nda tek taraflı yoğun olarak kullanılan konvansiyonel askeri çözümlerin yaratacağı ahlaki sorunları ortadan kaldırarak ve Birleşik Devletlerin emperyalist algılanma tehlikesini bertaraf ederek ulusun imajını korudu; dolayısıyla yumuşak gücünün etkisini artırdı. Politik savaş siyasi sembollerinin yaratmış olduğu algılar ve duyguların, örgütlerin ve ittifakların uyumu ile gerçekeştirilmesi gereken ortak operasyonlar ile kapsamlı bir iş birliği gerektirdiğinden, Eisenhower, ABD'nin güvenlik girişimlerine entegre olmasını sağlayarak akıllı bir güç üretti.

Dwight D. Eisenhower yönetiminin nükleer cephaneliği konvansiyonel güçlerin yerine koyan Yeni Bakış stratejisi, ordunun kaynaklarını ve rolünü büyük ölçüde azalttı. Bu stratejinin, büyük ölçüde Avrupa imparatorluklarının sömürgesi olan devletlerden oluşan dünyaya vermiş olduğu asgari ilginin farkında olan üst düzey komutanlar, gelişmekte olan dünyadaki komùnist isyanların yarattığı tehdidi vurguladılar. Kennedy de Beyaz Saray'a girmek için aynı tehdidi kullandı ve başkanlığa sečilmesiyle birlikte Esnek Tepki adı verilen yeni bir Sođuk Savař stratejisini ortaya koydu ve ordu, istediği kilit rolü ve kaynakları elde etti. Ordu subayları, ayaklanma mücadelesinin doğasında var olan karmaşıklıkları arka plana itti ve etkileyici Amerikan askeri teknolojisi ile zaferin kaçınılmaz olacağını varsayarak, Güney Vietnam'daki isyanın kendine özgü, derin tarihsel kökleri olan siyasi bağlamını görmezden geldiler, ancak Kennedy yönetimi, askeri personelin potansiyel sorunlu

bölgelerde yerel personel ile çalışarak tehditleri caydıracak altyapılar kurdu. Devrimci savaşı farklı kılan mücadelenin hedefi kadar araçlarının da siyasi karakteridir. Bu altyapıların içinde konvansiyonel olmayan askeri kanallar ile yerel güvenlik işlevlerini geliştirdi. Bu işlevler, yerli sivil toplumların sosyo-ekonomik gelişimini teşvik eden pasifikasyon tipi stratejiler içermiştir.

Ayrıştırma, güvenlik stratejilerinin yerel ve bölgesel koşullara göre şekillendirilmesi ihtiyacını vurgulamıştır. Yerel güvenlik yeteneklerinin geliştirilmesinde az sayıda askeri ve sivil personel kullanılmıştır. Bu personelin temel işlevleri, eğitim, danışmanlık, istihbarat toplama ve paramiliter gizli operasyonlar etrafında şekillenmiştir. Kültürel diplomasi, sınırlı ekonomik ve teknik yardıma dayanan sürdürülebilir güvenlik girişimi, uygulama ve başarı açısından büyük ölçüde yumuşak güce dayanmıştır. Bu strateji, Komünizmin halkın geleneksel yaşam tarzını korumasına izin vermeyeceğini ve tehditlere tabanda müdahale edilmesi gerekliliğini vurgulamıştır. Sömürgecilik karşıtlığı Batı'yı olumsuz bir şekilde sunmayı kolaylaştırıyor ve bu da yerel halkın dikkatini çekiyordu.

Johnson döneminde, siyasi karar alıcılar tarafından Amerikan askerlerinin değerli oldukları vurgulansa da bu değerler, Amerikan askerlerinin ailelerini ve Vietnamlıları felakete sürükleyen kötü hazırlanmış stratejilerle çelişmiştir. Kennedy yönetiminin aksine, Johnson yönetiminin konvansiyonel askeri araçları kullanması sorunsalını açıklamak önemlidir. Muharebe hasarları, komutanlar tarafından yüksek oranlarda tespit edilse de komünistlerin tutum ve davranışlarını ölçmenin zorluğu nedeniyle Psikosavaş, birleşik silahlar çabasının bir parçası olarak ulusal düzeyde kriz yönetimine entegre edildiğinde daha etkili hale gelir. Operasyonel lojistiği sivil toplum içerisine kök salmış devlet destekli silahlı gruplar asimetrik bir tehdittir. Taktiksel saldırı avantajına sahip olan bu gruplar, yerli halk arasına kolayca karışabildiklerinden, konvansiyonel operasyonların süresini uzatarak başarı oranını düşürmüştür. Bu unsurlar, savaş harekâtı içindeki ulusun toplumundaki sorunların gelişim sürecini hızlandırarak diğer yabancı unsurları ortak güvenlik harekâtından uzaklaştırdığı için ABD'nin yumuşak gücüne zarar vermiştir.

Demokrasi, vatandaşların bağlılık duymasını sağlayan bir seçenek olmalıdır; çünkü onlar için makul ölçüde iyi işlediği ve otoriter bir rejime kıyasla daha iyi bir

rejim olduğu açıktır. Demokrasinin temelinde karşıt alanların varlığı ve gerilim vardır. Protesto dalgalarına kültürel bir bakış açısıyla yaklaşıldığında, cezbedici bir ahlaki vizyon, ortak bir çerçeve ve inançlar aracılığıyla diğerlerine ilham kaynağı olduğu sonucuna varılmıştır. Savaş karşıtı öğrenci hareketleri, medyanın kontrolü, püriten ahlaki yasaların dayatılması ve ayrıntılı bir gözetim sistemiyle siyasi muhaliflerin ajanlaştırılmasını, güvensiz bir yönetimin ürünü olarak deneyimledi. Bu durum, ulusal kimlik inşasını kesintiye uğrattı. Ayrıca, liberal demokrasinin totaliter düşünceye karşı ayrıcalık tanınması, özerk ve şiddet eğilimli bir siyaset tarzına sahip Siyah Güç hareketinin ulusun anlamını sorgulamasına yol açtı. Tüm bunlar, Vietnam ile ilişkilerin gelişmesinin nedenlerinden biri oldu.

Popüler kültürün savaşa duyarlı bir gençlik pazarına etkili bir şekilde ulaşması Amerikan siyasi değerleri ve toplumun bakış açılarıyla bağlantı kurma yeteneğinden kaynaklanmaktadır. Vietnam'ın tartışıldığı bir alan yaratarak iletişimsel ve sosyolojik bir sürecin parçası olarak savaş karşıtı hareketlerin ideolojisini desteklemiştir. Vietnam Savaşı dönemindeki protesto şarkıları, toplumsal ilerlemeyi hedefleyen ve tüm insanların kararlara katılma hakkını savunan sol liberaller ile ırkçılığı eleştiren devrimci radikallerin bariyerlerini aşmayı başardı. Bu şarkılar, savaş karşıtı retorikleri Marksist terminolojilerle dolu olan bu grupların mücadelesini, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi'ndeki eşitlik ve özgürlük ilkelerinin bir kanıtı olarak ulusun ruhuna nüfuz ettirdi. Bu şarkılar, baskıyı idealize etmek isteyen yönetim yerine işleyen bir demokrasi yaratma çabalarını yansıttı. Vietnam Savaşı tek bir temsil biçimiyle sınırlı kalmadı. Vietnam Savaşı yanlısı folk müziği, Amerikan vatanseverliğinin farklı bir versiyonunu benimsiyordu; bu versiyon paternalist istisnacılığı vurguladı. Amerikan kitle kültürünü siyasi eleştiriden ulusal gurura doğru yönlendirerek askerileştirdi. Savaşı, ahlaki sorumluluk tanımıyla kişiselleştirip, kültürel biçimlerde yeniden inşa ederek toplumsal krize yanıt oluşturdu.

Amerikan stratejik kimliğini komünizme karşı oluşturulacak ideolojik savaşa hazırlamak için Hollywood ve milli güvenlik mekanizması iş birliği yapmıştır. Karşılıklı etkileşim ve uzun zamandır kurumsallaşmış olan bağımlılık üzerine kurulan bu diyalog, siyasi, askeri ve sinematografik gücün yorumlandığı Soğuk Savaş'ın en önemli aşamalarını oluşturan stratejik diyalektik hareketinin de kaynağıdır. Anlamlar, etrafımızı saran havada öylece asılı değildir. Birleşik Devletler, komünizmi

değerlerine saldıran sistematik bir yapı olarak ele almanın yanında, kamuoyuna yönelik kültürel faaliyetlerinden birisi olan Hollywood ile fiziksel olarak da somutlaştırmıştır. Kızıl faşizmin Batı demokrasisinin ahlaki ve manevi değerlerini yok edeceği düşüncesi, Amerikan toplumunun gerginliklerini kontrol etmek için kullanılmıştır. ABD, umut vadeden ve destekleyen bir ülke olarak özgürlük ve demokrasiyi Batı medeniyetiyle, barbarlık ve totalitarizmi Komünizmin değerleri olarak insanların zihnine yerleştirmek için Hollywood'u özgür dünyanın karşı karşıya kaldığı tehditle mücadelede motivasyon aracı olarak kullanmıştır.

Savaş sineması olarak adlandırdığım bu dönemde, Hollywood giderek devletin etkisi altına girmiştir. 1960'ların sonlarına doğru, Johnson yönetiminin Hollywood'dan daha agresif bir dış politika duruşunu desteklemesini istemesi, Hollywood'un sürdürülebilir bir savaş anlayışının inşasına katkıda bulunabilecek bir araç olduğuna inanmasından kaynaklanmıştır. Savaş zamanı zafere inancı pekiştiren bir güvence aranıyordu. Negatif duygular, pozitif duygulara kıyasla dikkatimizi daha fazla çeker. Genel anlamıyla korku gibi bir tehdit algısından çıkmamızı sağlayacak bir eylem gerekir. İnsanların komünizm tehdidini fark etmeleri ve bunun çözümlenebileceğine inanmaları ve sürece dahil olmaları için yeterli düzeyde infial duyguları beslemeleri gerekir. Wayne, kamerasını bir silah gibi kullanarak, fiziksel olarak yok edemediği komünizmi simgesel olarak yıkmaya başladı. Düşman, askeri onur kodunun dışında bırakıldı. Aynı düşüncüyü, kültürü ve dini paylaşmayan öteki, kayıtsızlıkla karşılanan bir temsil olarak değil, ortadan kaldırılması gereken gerçek ve ölümcül bir tehlike olarak görülmüştür.

Vietnam travmasının Amerikan kimliğine ve tarihine bir parazit unsuru olarak girmesi, Birleşik Devletler'i hegemonyacı gösterme ve güçsüzlüğünü kabul etme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştır. The Green Berets ise, Vietnam Savaşı'nın olumsuz yönlerini tersine çevirecek bir görüntü, fikir ve ideoloji evreni sunarak bu durumu çözmeye çalışmıştır. Yeşil Bereliler filmi, ABD'nin ideolojisinin fazileti ve yegâne taraflarının, hayvani düşman karşısındaki zaferi bağlamında oluşturulmuştur. Sarsılmış olan stratejik hafızayı iyileştirmek için Birleşik Devletlerin yeni bir kimliğe kavuşma süreci milli güvenlik sineması tarafından yapılandırılarak, Soğuk Savaş'ın militarist yönleri, kamusal tartışmalara yatkın öznelerin oluşumuna eklenerek

psikolojik bir mücadele sahasına taşınmıştır. ABD'nin, saldırgan politikalarına karşı gelenlerin vatanseverlikleri büyük bir nefretle sorgulanmıştır.

Hollywood, geçmişini yeniden yorumlayarak belirli bir düşünce etrafında topluluklar oluşturma yeteneğine sahiptir. Amerikan halkının desteği olmadan yürütülen dış politikaların sonucu olarak Vietnam Savaşı, Amerikalılara yalnızlık ve amaçsızlık duyguları aşılamıştır. *Apocalypse Now Redux*, savaş karşıtı toplumsal hareketlerin etkisiyle alegoriden yararlanarak Johnson yönetimine açık eleştiriler yöneltmiştir. Vietnam Savaşı dönemindeki liderlik ve kamusal ahlaka duyulan kültürel güvensizliğin yarattığı karmaşıklığın psikolojik etkilerini sosyo-politik düzeyde ele alan film, ideolojik sorunsalları geçmişe dönük bir bakış açısıyla benlik üzerinden analiz ederek toplumsal ve siyasi güçlü istekleri açığa vurmuştur.

Ulusun gözlem ve kontrol aygıtlarına rağmen, popüler kültürün kendi manevra alanına sahip olma niteliği, benliğin dış etkenler altında içsel bir evrim geçirerek siyasal bir bilinç kazanmasına yol açmıştır. Benlik, bütüne dair bakışı denetler ve onaylar; neyin görülüp neyin görülmeyeceğine karar verir ve yapılması gerekenleri belirler. Sonuçta, benlik, modern politik fikirlerin kültürel geleneklerle yeniden harmanlandığı bir özgürleşme sürecine ulaşır. Bu süreç radikaldir ve benlik gerilla savaşıncısına doğru evrilen ebedi bir arketipe dönüşür. İrrasyonelliğini ölüm ve yıkım üzerine inşa etmiştir. İdealleri, ulus devletlerin işleyişine ve aradığı üretim tarzındaki temel dönüşüme uymaz. Bu paradigmlar, ulaşılması gereken yüksek bir yaşam standardını ve Batı'nın dünyanın geri kalanı ile ilişkilerini yapılandıran toplumsal ve ekonomik dinamikleri açıklarken, kültürün sağladığı kimlik ve anlam arasında bir ilişki oluşturur. Bu durumda, yeni insan idealinin gerçekleşmesi uzak bir ihtimaldir. Politik gerçeklik ise, mutlak kötülüğü temsil eden ilkel bir arketipi ortadan kaldırır.

Yeşil Bereliler'in aksine Kıyamet-Redux'ta Üçüncü Dünya'daki düşmanı kimse tanımaz; onun en büyük silahı, savaştığı araziye tanınması, hayranlık uyandırıcı biçimde adapte olması ve kendini gizleme yeteneğidir. Sanki askerler doğayla çarpışmış gibi, o da doğanın bir parçasıdır. Askerlerin hayatta kalma çabaları benliklerine yöneliktir. Düşmanca bir ortamda hayatta kalma zorunluluğuna rağmen, bu askerler arasında kolektif bilinç oluşmaz. Ortak dava uğruna kendini unutmaya olayı silinmiştir. Ters bir bakış açısıyla yaklaşıldığında, haklılığından doğan güç bireyin

özerkliğinden kaynaklanmaktadır. Yığınlar insani olanın tam tersidir ve bireylerdeki insaniliği ortadan kaldırır. Askerlerin ölümü, sistemin yetkisizliğinden ziyade deneyim yoksunluğudur. İnsan acılarını ileten ve yücelten, yaşamı en gerçek anlamıyla yorumlayan şair-savaşçı ortaya çıktığında, anlaşmazlığa söz geçiremez ve nihai olarak kendini öldürtür.

Kaygı uyandıran karakter, kendi öz kimliğini sorgulamasını zorunlu kılar. Ölümle ilişkisi, düşsel sınırların ötesine geçmesini sağlar. Görünmez bir iktidarın etrafa yayıldığı bir alan dışılık, yeni insanın çizgilerini belirginleştirir. Ne var ki bu bağlar ortak bir dünya yaratamaz. Yeni insan kavramına aykırı olanı katleder, fakat kendisinin temsilini de önlemek için yok olmuştur. Bu, benliğin kayboluşuna karşı kökeninde verilen bir güvencedir. Ölüm iktidarı, yeni bir asker yaratmayı amaçlar; bu iktidarın terörü, yaşamı düzene koymak ve seri halde ölümler üretmek için işlev görür. Bu iktidara göre, sosyal mekân zararlı unsurlardan arındırılmalı ve homojenleştirilmelidir. Dolayısıyla, biyolojik askeri varlık, yaşamak zorunda olan ile ölmek zorunda olan arasında bir durak koyarak parçalanır ya da insan kendinden ayrılır. Ölüm iktidarının yıkıcı boyutu, kendine özgü şiirselliği ile rasyonelliğin tüm kategorilerini tahrip eder. Değerlerin yozlaşması, anlatım yapılarını ters yüz ederek düşünce özgürlüğüne karşı koyan yegâne silahı sunar.

Bu tezde, komünizm tehdidine karşı Sosyo-kültürel ve siyasi yapıyı otokratik yöntemlerle entegre etme girişiminin, radikalizm korkusu ve siyasi-sivil liderlerin bu korkuyu kendi çıkarları için manipüle etme becerisinin, sert yöntemler için istisnai bir alan yaratarak distopik kültürel anlatılara yön verdiği vakalar tespit edilmiştir. Bilgi akışının yüksek hızda gerçekleştiği bir dünyada, bireysel özgürlüğün popüler ve siyasi kültüre nüfuz ederek dönüşümünü kolektif bir kimliğe eklemesinin, Vietnam Savaşı dönemindeki siyasi krizlerde Hollywood için bir katarsis işlevi gördüğü ortaya konulmuştur.

KAYNAKÇA

- Abulawi, A. (2021). *Higher Command: An Examination of African American Leadership in the Vietnam Era*. (Masters Thesis). The University of Southern Mississippi.
- Acosta, J. (1992). *The Riga mission: the reports of the first American outpost on the Soviet border, 1924-1933*. (Master of Arts) Old Dominion University.
- Adena, M., Enikolopov, R., Petrova, M., ve Voth, H. J. (2021). *Bombs, broadcasts and resistance: Allied intervention and domestic opposition to the Nazi regime during World War II*. Berlin: WZB
- Ammon, K. G. (2018). "I've Tried so Hard to Make Good Americans Out of You": Legacy, Memory, and the Seattle General Strike of 1919. 10 Mayıs 2024 tarihinde <https://kuscholarworks.ku.edu/entities/publication/e1bd222e-9480-4113-ab45-8af9e755300f> adresinden edinilmiştir.
- Baehr, P. (2020). Liberals on trial: Rebecca West ve Alistair Cooke. *New Criterion*, (November), 22-27.
- Bardos, A. A. (2001). Public Diplomacy: An Old Art, A New Profession. *The Virginia Quarterly Review*, 77(3), 424-437.
- Berg, R. (1986). Losing Vietnam: Covering the War in an Age of Technology. *Cultural Critique*, 3, 92-125. <https://doi.org/10.2307/1354168>
- Bond, J. (2000). SNCC: What we did. *Monthly Review-New York-*, 52(5), 14-28.
- Bowman, D. (2014). *The hollywood political thriller during the cold war, 1945-1962* (Order No. 10094826). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (1785481085). 10 Ağustos 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/hollywood-political-thriller-during-cold-war-1945/docview/1785481085/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Brannigan, G. (2014). *An Analysis of the Declaration of Independence* (Doctoral dissertation). The College at Brockport.

- Brett, R. (2013). *Symbolism in Francis Ford Coppola's Apocalypse Now: A Journey Within*. (Tesi Di Laurea). Università Ca' Foscari Venezia.
- Brianton, K. (2012). *The Politics of cinematic reputation: a case study of the Screen Directors Guild Meeting of 1950* (Doctoral dissertation). La Trobe.
- Bui, K. X. (2021). Objects of Warfare: Infrastructures of Race and Napalm in the Vietnam War. *Amerasia Journal*, 47(2), 299-313.
- Burnett, V. G., ve Lawrence, M. A. The US Army School of the Americas: Mission and Policy during the Cold War.
- Childs, J. (2013). Apocalypse Now, Vietnam, and the Rhetoric of Influence. *MATLIT: Materialidades da Literatura*, 1(2), 11-24.
- Chomsky, N. (1999). Domestic terrorism: Notes on the state system of oppression. *New Political Science*, 21(3), 303-324.
- Clauss, M. E. (1993). *Creating truth: the Committee on Public Information and the growth of government propaganda in the United States* (Doctoral dissertation, Virginia Tech).
- Cobb, W. W., Jr. (1994). *The American foundation myth in Vietnam: Reigning paradigms and raining bombs* (Order No. 9518609). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (304121508). 25 Aralık 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/american-foundation-myth-vietnam-reigning/docview/304121508/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Coleman, D., ve Selverstone, M. (2010). *Lyndon B. Johnson and the Vietnam War: Introduction to the Digital Edition*. University of Virginia
- Colhoun, J. (1979). The tet offensive. *Bulletin of Concerned Asian Scholars*, 11(1), 25-29.
- Combs, A. (1995). The Path Not Taken: The British Alternative to U.S. Policy in Vietnam, 1954–1956. *Diplomatic History*, 19(1), 33–57.
- Cook, C. K. (2002). *Hollow at the core: Apocalyptic visions in joseph conrad's "Heart of darkness" and T.S. eliot's "The waste land"* (Order No. EP21512). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (305498749). 8 Aralık 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/hollow-at-core-apocalyptic-visions-joseph-conrads/docview/305498749/se-2> adresinden edinilmiştir.

- Coppola, F.F. (Director). (1979). *Apocalypse Now Redux* [Film]. Baler Bay, Baler, Aurora, Philippines: Zoetrope Studios.
- Cubbage, T. L. (1993). James J. Wirtz, The Tet Offensive: Intelligence Failure in War. *Journal of Conflict Studies*, 13(3), 73-83.
- Cunningham, K. (2002). A Critical Theory of the "Rationality" of US Foreign Policy: The Case of the American War in Vietnam. *New Political Science*, 24(4), 509-523.
- Currey, C. B. (1987). *Notes from Interview with William Gilday*. Routledge.
- D'Adamo, A. (2018). On Collapsing Boundaries Between Protagonist and Antagonist: Dante's Tricks and Others in *La Vie En Rose* and *Apocalypse Now* and in the Documentaries *Tarnation*, *Elena* and *Waltzing With Bashir*.
- Datta, M. (2009). The Decline of America's Soft Power in the United Nations. *International Studies Perspectives*, 10(3), 265-284.
- DeLeon, D. (1979). The popular front CPUSA and the revolution of 1776: a study in patriotic Marxism.
- Ding, J.N (1919). *Missent: New York Tribune*, reprinted in *Cartoons Vol.15, No.4*. 5 Temmuz 2024 tarihinde <https://hti.osu.edu/opper/lesson-plans/the-red-scare/images/missent> adresinden edinilmiştir.
- Dittmer, J. (2005). Captain America's empire: Reflections on identity, popular culture, and post-9/11 geopolitics. *Annals of the Association of American Geographers*, 95(3), 626-643.
- Docker, J. (1969). *Provocateur*. 30 Temmuz 2024 tarihinde <https://digitalcommons.assumption.edu/> adresinden edinilmiştir.
- Dougherty, S. H. (2012). *Early cold war combat films and the religion of empire* (Order No. 3508391). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (1018061333). 17 Kasım 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/early-cold-war-combat-films-religion-empire/docview/1018061333/se-2> adresinden edinilmiştir.

- Eberhart, K. (2022). Bare Your Hide Brother!: Black Power at Valparaiso University. 1 Eylül 2023 tarihinde <https://crimsonhistorical.ua.edu/wp-content/uploads/2023/01/Bare-Your-Hide-Brother-Complete.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Ehrman, J. (2007). The Alger Hiss Case. *Central Intelligence Agency*, 8, 1-13.
- Elliott-Dorans, L. (2016). *The importance of core values for hard and easy issues* (Order No. 10306785). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (1867481657). 1 Eylül 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/importance-core-values-hard-easy-issues/docview/1867481657/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Ellis, M. (1994). J. Edgar Hoover and the “Red Summer” of 1919. *Journal of American Studies*, 28(1), 39-59.
- Ellsworth, C. J. K. (2014). *Operation Rolling Thunder: Strategic Implications of Airpower Doctrine*. Pickle Partners Publishing.
- Federowicz, T. (2018). Scarlet Knights, Red Crusade: An Analysis of the Great Red Scare at Rutgers-New Brunswick. *New Jersey Studies: An Interdisciplinary Journal*, 4(1), 147-178.
- Fey, P. (2006). *The Effects of Leadership on Carrier Air Wing Sixteen's Loss Rates during Operation Rolling Thunder, 1965-1968*. Army Command And General Staff Coll Fort Leavenworth Ks.
- Fronk, D. (2023). The Hiss Case. *West Bohemian Historical Review*, 2, 251-278.
- Gallarotti, G. M. (2015). Smart power: definitions, importance, and effectiveness. *Journal of Strategic Studies*, 38(3), 245-281.
- Goldman, M. (2018). *The Green Berets AT 50*. 3 Şubat 2024 tarihinde <https://www.johnwayne.com/> adresinden edinilmiştir.
- Greer, A. (2016). “This is the End, My Friend”: Aural Focalizations of Trauma in *Apocalypse Now* (1979) and Vietnam Combat Films. *The Journal of American Culture*, 39(3), 313-322.

- Greve, H. H. (2009). *The combat film: the death and rebirth of an American film tradition* (Master's thesis). Oslo: University of Oslo.
- Grey, C. R. (2005). *Four Vietnams: Conflicting visions of the Indochina conflict in American culture*. Florida: The Florida State University. 15 Ağustos 2023 tarihinde http://purl.flvc.org/fsu/fd/FSU_migr_etd-3964 adresinden edinilmiştir.
- Grønstad, A. (2005). Coppola's Exhausted Eschatology: Apocalypse Now Reconsidered. *Nordic Journal of English Studies*, 4(1), 121-136.
- Guzzini, S. (2010). *Power analysis: Encyclopedia entries*. Danish Institute for International Studies. 15 Ağustos 2023 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/resrep13431> adresinden edinilmiştir.
- Hadley, D. P. (2009). Dwight D. Eisenhower, The National Security Council, and Dien Bien Phu. *The Gettysburg Historical Journal*, 8(1), 7.
- Hansen, M. (1980). Traces of Transgression in Apocalypse Now. *Social Text*, 3, 123–135.
- Harris, M. (2010). Chopping Choppers Unforgettably: The ‘Nowhere to Go but Down’ Scene in ‘Apocalypse Now’. *Cinephile: The University of British Columbia's Film Journal*, 6(1), 44-48.
- Hatfield, C. (2014). Spying On America. *Tenor of Our Times*, 3(1), 55.
- Holzmann, A. F. (2020). *Artists of war: a history of United States propaganda, psychological warfare, psychological operations and a proposal for its ever-changing future* (Doctoral dissertation) Fort Leavenworth, KS: US Army Command and General Staff College.
- Hungerford, Cy (1920). *Boiling Over*. Reprinted from The Pittsburgh Sun in Cartoons Vol.17, No.1. 14 Haziran 2024 tarihinde <https://hti.osu.edu/opper/lesson-plans/the-red-scare/images/boiling-over> adresinden edinilmiştir.
- Hutchins-Viroux, R. (2008). Witch-hunts, Theocracies and Hypocrisy: McCarthyism in Arthur Miller/Robert Ward's opera The Crucible and Carlisle Floyd's Susannah. *Revue LISA/LISA e-journal. Littératures, Histoire des Idées*,

Images, Sociétés du Monde Anglophone–Literature, History of Ideas, Images and Societies of the English-speaking World, 6(2), 140-148.

Hvitved-Andersen, A., ve Graham, B. R. (2018). *Contemporary Attitudes: Cognitive Film Theory and The Subject of Hero and Villain in American Cinema*. 20 Mayıs 2024 tarihinde

[https://projekter.aau.dk/projekter/files/280916932/Contemporary Attitudes Cognitive Film Theory and The Subject of Hero and Villain in American Cinema.pdf](https://projekter.aau.dk/projekter/files/280916932/Contemporary_Attitudes_Cognitive_Film_Theory_and_The_Subject_of_Hero_and_Villain_in_American_Cinema.pdf) adresinden edinilmiştir.

IMDb (2024a). *The Green Berets Photos*. 10 Mart 2024 tarihinde

<https://www.imdb.com/title/tt0063035/> adresinden edinilmiştir.

IMDb (2024b). *Apocalypse Now Photos*. 20 Nisan 2024 tarihinde

<https://www.imdb.com/> adresinden edinilmiştir.

IMDb (2024c). *Apocalypse now box Office*. 8 Nisan 2024 tarihinde

<https://www.imdb.com/title/tt0078788/> adresinden edinilmiştir.

IMDb (2024d). *Apocalypse Now*. 9 Nisan 2024 tarihinde

<https://www.imdb.com/title/tt0078788/awards/> adresinden edinilmiştir.

Inkeles, A. (1951). The soviet characterization of the Voice of America. *Columbia Journal of International Affairs*, 5(2), 44–55.

Jablonsky, D., ve Bartholomees, J. (2014). *U.S. Army War College Guide To National Security Policy And Strategy* (pp. 101-118, Rep.). Strategic Studies Institute, US Army War College. 17 Temmuz 2023 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/resrep12023.12> adresinden edinilmiştir.

Jacoby, R. (1980). What is conformist Marxism?. *Telos*, 45, 19-43.

Jansson, P. (2018). Smartness as prudence: smart power and classical realism. *Journal of Political Power*, 11(3), 341-358.

Jasinski, S. M. (2012). *Critical ruptures: Violence and the legacy of american exceptionalism from the cold war to 9/11* (Order No. 3523264). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (1038971134). 11 Kasım 2023 tarihinde

<https://www.proquest.com/dissertations-theses/critical-ruptures-violence-legacy-american/docview/1038971134/se-2> adresinden edinilmiştir.

Jenkins, T. (2016). *The CIA in Hollywood: How the agency shapes film and television*. University of Texas Press.

Joseph Jr, B. (2018). Disloyal or Not?: Four Deutschtexaner and the Great War. *Yearbook of German-American Studies*, 53, 95-132.

Kearn, D. W. (2011). The hard truths about soft power. *Journal of Political Power*, 4(1), 65-85.

Kelley, B. M. (2004). *Reelpolitik II: Political Ideologies in '50s and '60s Films*. United Kingdom: Rowman ve Littlefield.

Kemp, A.M. (2018). *0RW1S34RfeSDcfkexd09rT2Facing1RW1S34RfeSDcfkexd09rT2 annihilation: The personification of nihilism in four film figures* (Order No. 13426798). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (2174504570). 4 Eylül 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/i-facing-annihilation-personification-nihilism/docview/2174504570/se-2> adresinden edinilmiştir.

Kimbrell, M. (2003). The Rise of Nixon. *Fairmount Folio: Journal of History*, 5, 66-84.

King, N., Elsaesser, T., ve Horwath, A. (2004). *The Last Great American Picture Show: New Hollywood Cinema in the 1970s*. Amsterdam University Press.

King, W. M. (1989). ‘Our Men in Vietnam’: Black Media as a Source of the Afro-American Experience in Southeast Asia. *Vietnam Generation*, 1(2), 8.

Kujawska-Lis, E. (2000). Symbolism and Imagery in ‘Heart of Darkness’ and ‘Apocalypse Now’. *Acta Neophilologica*, II, 133-153.

Labbouz, E. J. (2023). *Both sides, now: Love and counterculture in french and american transcurrent films of the 1960s and 1970s* (Order No. 30244648). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (2771274280). 10 Kasım 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/both-sides-now-love-counterculture-french/docview/2771274280/se-2> adresinden edinilmiştir.

- Lacy, M. J. (2003). War, Cinema, and Moral Anxiety. *Alternatives: Global, Local, Political*, 28(5), 611–636.
- Landes, R. (2016). Barry Sadler and ‘The Ballad of the Green Berets.’. *The Vietnam War in Popular Culture: The Influence of America's Most Controversial War on Everyday Life [2 volumes]: The Influence of America's Most Controversial War on Everyday Life*, 153.
- Lannin, S., ve Caley, M. (Eds.). (2005). *Pop fiction: the song in cinema*. Intellect Books.
- Levine, M., Brown, K., Chehadé, F., Green, D.J., Gregorian, V., Knell, E.G... Snyder, J. (2017). *Making the Case for U.S. Puplic Diplomacy 1-3*. 27 Eylül 2023 tarihinde, <https://uscpublicdiplomacy.org/> adresinden edinilmiştir.
- Livi, S. (2019). Exporting Americanism: Arthur Bullard and American Propaganda in Russia. *USAbroad–Journal of American History and Politics*, 2, 1-13.
- Lucks, D. S. (2015). Martin luther king, jr.'s riverside speech and cold war civil rights. *Peace ve Change*, 40(3), 395-422.
- Luhrssen, D. (2019). *The Vietnam War on Film*. New York: Bloomsbury Publishing.
- Marshall, C. B. (2021). *A Window into Victory: The Ability of the United States to Win the Vietnam War, 1964–1968* (Doctoral dissertation) Oklahoma State University.
- Martini, E. A. (2016). World on fire: the politics of napalm in the Global Cold War. *Cold War History*, 16(4), 463-481.
- Maslowski, M. (2007). The Evil of Modernity: Joseph Conrad’s Heart of Darkness and Francis Ford Coppola’s Apocalypse Now. *Yearbook of Conrad Studies*, 3, 195-211.
- Mathy, J. P. (1997). The popularity of American culture. *Sites*, 1(1), 141-155.
- Maxwell, C. (2015). George Creel and the Committee on Public Information 1917-1918. *Tenor of Our Times*, 4(1), 72.
- McCarthy, J. (1953). *Major speeches and debates of Senator Joe McCarthy delivered in the United States Senate, 1950-1951*. US Government Printing Office.

- McTague, R. (2000). The Gulf of Tonkin Events and the American Escalation in Vietnam. *Journal of Conflict Studies*, 20(1), 173-176.
- Meeks, J. D. (2009). *From the belly of the HUAC: The HUAC investigations of hollywood, 1947–1952* (Order No. 3359408). ProQuest Dissertations ve Theses Global; Publicly Available Content Database. (304919763). 27 Eylül 2023 tarihinde, <https://www.proquest.com/dissertations-theses/belly-huac-investigations-hollywood-1947-1952/docview/304919763/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Michaels, J. H., ve Gawthorpe, A. J. (2015). Spies, advisors, and grunts: Film portrayals of counterinsurgency in Vietnam. *Small Wars ve Insurgencies*, 26(4), 668-687.
- Middleton, A. (2008). *A true war story: Reality and simulation in the american literature and film of the vietnam war* (Order No. 28109643). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (2499867688). 3 Şubat 2023 tarihinde, <https://www.proquest.com/dissertations-theses/true-war-story-reality-simulation-american/docview/2499867688/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Miller, J. G., ve Miller, J. L. (1953). Review of Witness by Whittaker Chambers. *University of Chicago Law Review*, 20(3), 14.
- Monod, D. (2001). Disguise, containment and the Porgy and Bess revival of 1952–1956. *Journal of American Studies*, 35(2), 275-312.
- Moore, R. W. (2020). *The myth of the green berets: How one group of soldiers helped sell a nation on the virtue of war* (Order No. 28092998). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (2451355237). 5 Mart 2023, tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/myth-green-berets-how-one-group-soldiers-helped/docview/2451355237/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Morley, M. (2018). *Militarized Patriotism: Constructing Norms Of Patriotic Behavior Through The Image Of The Soldier In Film*. (Master of Arts). Georgia State University.

- Mould, V. A. (1990). *Lost opportunity: The high quality, reduced military force of the 1990s: Is there a role for the nation's disadvantaged youth?*. (Master thesis). Calhoun: The NPS Institutional Archive-Monterey.
- Munn, M. (2005). *John Wayne: The Man Behind the Myth*. New York, NY: Penguin Publishing Group.
- Murray, R. K. (1969). The Outer World and the Inner Light: A Case Study. *Pennsylvania History: A Journal of Mid-Atlantic Studies*, 36(3), 265-289.
- Nagl, J. A. (2008). Counterinsurgency in Vietnam: American Organizational Culture and Learning. In D. Marston and C. Malkasian (Eds), *Counterinsurgency in Vietnam: Modern Warfare*, (pp.131-148). Osprey Publishing
- Neer, R. M. (2011). *Napalm, an american biography* (Order No. 3461633). ProQuest Dissertations ve Theses Global (880520837). 10 Haziran 2023 tarihinde, <https://www.proquest.com/dissertations-theses/napalm-american-biography/docview/880520837/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Nguyen, T. P. (2018). The rivalry of the French and American educational missions during the Vietnam War. In J. Droux, R. Hofstetter (Eds). *Border-crossing in Education* (pp. 41-54). Routledge.
- Nossel, S. (2004). Smart Power. *Foreign Affairs*, 83(2), 131–142.
- Packer, H. L. (1957). A Tale of Two Typewriters. *Stan. L. Rev.*, 10, 409.
- Palmer, A. M. (1920, February). The Case Against the Reds. *The Forum*, 63, 173-185.
- Paparella, G. (2022). Losing China? Truman's Nationalist Beliefs and the American Strategic Approach to China, 1948–1949. *The International History Review*, 44(6), 1306-1326.
- Paungpetch, S. (2022). Bases, bars, and blue jeans: Thailand and cultural debates over the Vietnam War. *The Global Sixties*, 15(1-2), 150-164.
- Pelletier, M. (2021). *What It Takes To Achieve The Best Public Diplomacy*. 19 Şubat 2023 tarihinde, <https://uscpublicdiplomacy.org/> adresinden edinilmiştir.

- Pemberton, G. J. (1989). Australia, the United States, and the Indochina Crisis of 1954. *Diplomatic History*, 13(1), 45–66.
- Philpott, S., ve Mutimer, D. (2005). Inscribing the American body politic: Martin Sheen and two American decades. *Geopolitics*, 10(2), 335-355.
- Piasecki, E. G. (2009). Civilian Irregular Defense Group: The First Years: 1961-1967. *Veritas*, 5(4), 1-10.
- Pike, S. (2008). *Racism at the movies: Vietnam war films, 1968-2002* (Master of Arts). The University of Vermont.
- Polletta, F. A. (1994). *Strategy and identity in 1960's black protest: The activism of the student nonviolent coordinating committee, 1960-1967* (Doctoral Dissertation). Yale University.
- Prorokova, T. (2018). Human Duality, Moral Transformation, and the Vietnam War in Apocalypse Now and Full Metal Jacket. *Ex-centric Narratives: Journal of Anglophone Literature, Culture and Media*, 1(2), 90-102.
- Quinn, A. (2016). *The Long Red Scare: Anarchism, Antiradicalism, and Ideological Exclusion in the Progressive Era*. (Master of Arts). University of Vermont
- Rackow, F. (1960). The Federal Loyalty Program: Politics and Civil Liberty. *W. Res. L. Rev.*, 12, 701.
- Riggins, J. (2007). *News Media Coverage of the Attack on the American Embassy in Saigon During the 1968 Tet Offensive* (Doctoral Dissertation) Virginia Tech.
- Rinehart, R. A. (2017). *Woodrow Wilson's Diplomatic Agenda and Strategic Military Interventions: How They Affected the Russian Civil War 1918-1920*. (Doctoral Dissertation) Southern New Hampshire University.
- Ritchie, G. F. M. (2017). *'Pay any price, bear any burden': The US Army's Counter-Insurgency Doctrine from Kennedy to the Vietnam War* (Doctoral Dissertation) University of St Andrews.
- Robnik, D. (2004). Allegories of Post-Fordism in 1970s New Hollywood: Countercultural Combat Films, Conspiracy Thrillers as Genre Recycling. *Elsaesser, Horwarth, and King*, 333-58.

- Roselle, L., Miskimmon, A., ve O'Loughlin, B. (2014). Strategic narrative: A new means to understand soft power. *Media, War ve Conflict*, 7(1), 70–84. 15 <https://doi.org/10.1177/1750635213516696>
- Sale, K. (1973). *Sds* (p. 186). New York: Random House.
- Schroeder, C. (2007). *Red Scare Propaganda in the United States: A Visual and Rhetorical Analysis*. (Undergraduate thesis). Georgia State University
- Schwartz, T. A. (2011). Henry kissinger: Realism, domestic politics, and the struggle against exceptionalism in American Foreign policy. *Diplomacy ve Statecraft*, 22(1), 121-141.
- Schwartz, W. L. (1967). *The American Concept Of Order And Contemporary American Foreign Policy: An Inquiry Into The Effect Of American Political Thought And Values In Terms Of Seventeenth- And Eighteenth-century Nominalism And Nineteenth-century Organicism, On United States Policy Towards Vietnam And The Congo, 1961-1963* (Order No. 1301380). ProQuest Dissertations ve Theses Global. (302242901). 10 Mayıs 2023 tarihinde, <https://www.proquest.com/dissertations-theses/american-concept-order-contemporary-foreign/docview/302242901/se-2> adresinden edinilmiştir.
- Schwindt, K. E. (2009). *The Obligation for Patriotism: Why Congress Passed the Tonkin Gulf Resolution*. (Undergraduate thesis). University of Oregon
- Setter, T. (2020). *No Ordinary Times: Reason For and Reactions During the First Red Scare*. (Master's Thesis). Fort Hays State University.
- Shaw, T. (2007). *Hollywood's Cold War*. Edinburgh University Press.
- Shulman, M. R. (1999). The progressive era origins of the national security act. *Dick. L. Rev.*, 104, 289.
- Slotkin, R. (1998). *Gunfighter nation: The myth of the frontier in twentieth-century America*. University of Oklahoma Press.
- Smyth, J. E. (2014). The Western That Got Its Content “From Elsewhere”: High Noon, Fred Zinnemann, and Genre Cleansing. *Quarterly Review of Film and Video*, 31(1), 42-55.

- Snow, N. (2017). Murrow's Cold War: public diplomacy for the Kennedy administration. *Journal of International Communication* 23(1), 1-2
- Solomon, T. (2014). The affective underpinnings of soft power. *European Journal of International Relations*, 20(3), 720-741.
- Sorensen, R. C. (1952). United States v. Hiss: Its Significance for Criminology. *J. Crim. L. Criminology ve Police Sci.*, 43, 299.
- Spark, A. (1984). The Soldier at the Heart of the War: The Myth of the Green Beret in the Popular Culture of the Vietnam Era. *Journal of American Studies*, 18(1), 29-48.
- Sparks, J. (2010). *Dropping the Montagnard Ball: A Failure to Capitalize*. Air Command And Staff Coll Maxwell Afb Al Maxwell Afb United States. 4 Mart 2023 tarihinde, <https://apps.dtic.mil/sti/citations/AD1019036> adresinden edinilmiştir.
- Stockham, A. J. (2011). *Lack of oversight: The relationship between Congress and the FBI, 1907-1975*. (Doctoral dissertation) Marquette University.
- Suid, L. H. (1980). *The Film Industry And The Vietnam War* (Doctoral dissertation) University Microfilms International
- Supjarukit, K., ve Sombatpoonsiri, J. (2018). *Depicting Vietnam, Hollywood films and the US-Vietnam War policy (1964-1973)* (Doctoral dissertation) Thammasat University.
- Temkin, M. (2012). From Black Revolution to 'Radical Humanism': Malcolm X between Biography and International History. *Humanity: An International Journal of Human Rights, Humanitarianism, and Development*, 3(2), 267-288.
- Tomasulo, F. P. (1990). The Politics of Ambivalence: Apocalypse Now as Pro-war and Anti-war Film. in L. Dittmar and G. Michaud (eds), *From Hanoi to Hollywood: the Vietnam War in American Film*, New Brunswick, (pp. 145-58), NJ: Rutgers University Press.
- Verstraten, P. (1999). *Screening cowboys: reading masculinities in westerns*. Nijmegen: Vantilt.

- Vuving, A. (2009). *How soft power works*. 4 Mart 2023 tarihinde. <https://dkiapcss.edu/how-soft-power-works-a-new-paper-by-apcss-dr-vuving/> adresinden edinilmiştir.
- Wayne, J ve Kellogg, R. (Director). (1968). *The Green Berets* [Film]. Georgia: Batjac Productions.
- Wayson, D. W. (2009). *Woodrow Wilson's Diplomatic Policies in the Russian Civil War* (Master's thesis). University of Toledo.
- Weinrib, L. (2019). Against Intolerance: The Red Scare Roots of Legal Liberalism. *The Journal of the Gilded Age and Progressive Era*, 18(1), 7-31.
- Westheider, J. E. (1997). "I'm Not A Draft Evader... I'm A Runaway Slave:" African-Americans and Draft Resistance During the Vietnam War. *ALPHA BETA PHI*, 7.
- Westheider, J. E. (2007). *The African American experience in Vietnam: brothers in arms*. Rowman ve Littlefield Publishers.
- Whyte, J. (2018). Psychological War in Vietnam: Governmentality at The United States Information Agency. *Geopolitics*, 23(3), 661-689.
- Williams, P. (1952). *Representative Northwest senators and the League of Nations*. (Master of Arts). The University of Montana.
- Wright, E. Y. (2002). *Birds of a different feather: African American support for the Vietnam War in the Johnson years, 1965–1969*. The Ohio State University.
- Zumoff, J. A. (2003). *The Communist Party of the United States and the Communist International, 1919–1929*. University of London, University College London (United Kingdom).